

collegio de la comp. de Jesus de gr. de

de

AELIANI

R. 2556

DE VARIA HISTORIA LIBRI XIII, nunc primum & latinitate donati, & in lucem editi,

IVSTO VVLTEIO VVET^o terano interprete.

Item, DE POLITIIS, SIVE RE^{um} publicarum descriptiones, ex Heracleide, eodem interprete.

BASILEAE.

148

collegio de la comp.^a de Jesus de gr.^{ta}

JE

R. 2556

118

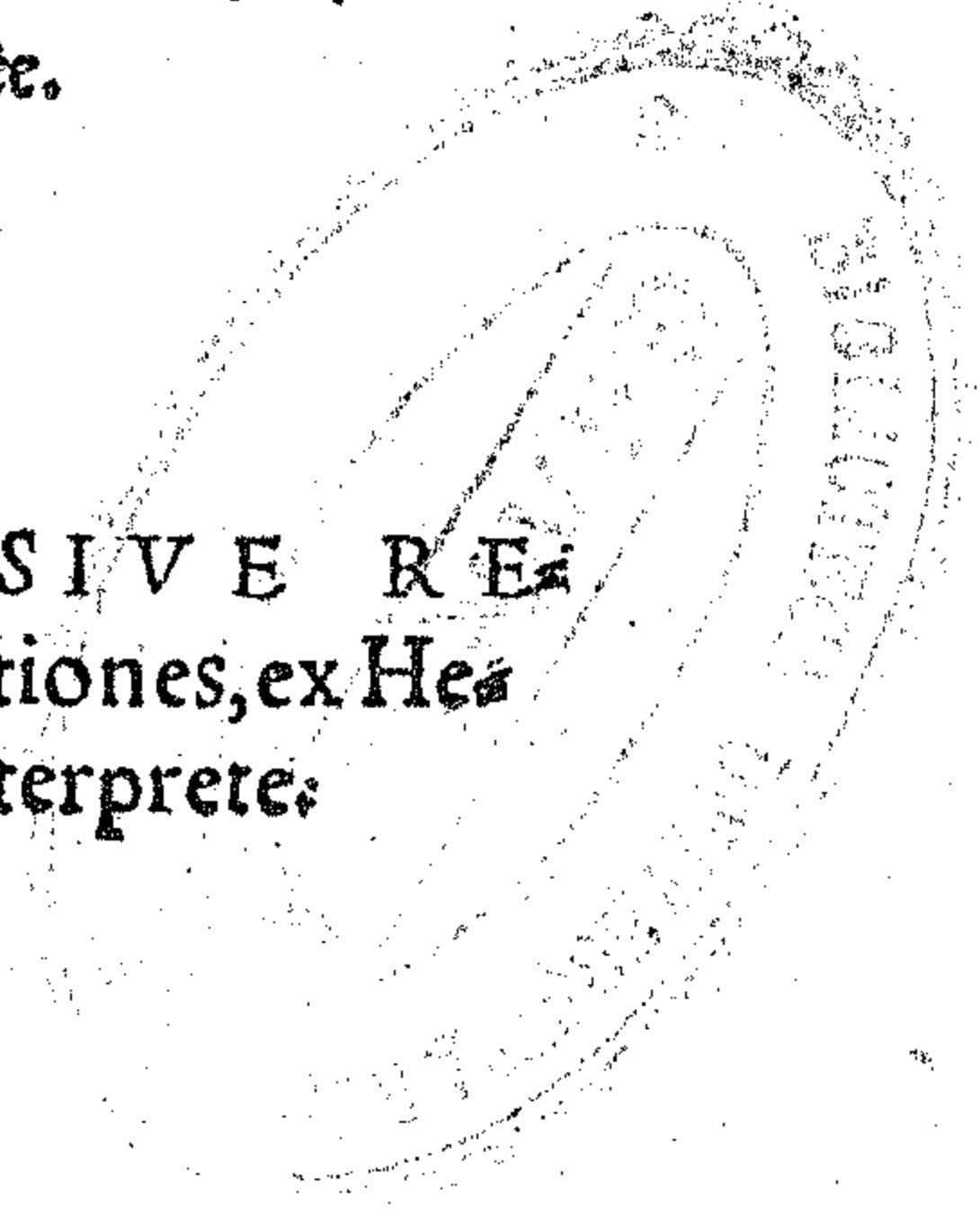
AELIANI

DE VARIA HISTORIA LI-
bri XIII, nunc primùm & latini-
tate donati, & in lucem
editi,

IVSTO VVLTEIO VVETE-
terano interprete.

Item,

DE POLITIIS, SIVE RE-
rum publicarum descriptiones, ex He-
raclide, eodem interprete.

BASILEAE.

IUSTVS VVLTEIVS VVETE

teranus Ioanni Pinciero consobrino

suo S.

Vm superioribus annis
bellici motus & armato
tam Germaniam occu-
passent, uidebam extin-
ctus penè scholis, plerosq; à liberali-
bus studijs discedere; nonnullos eti-
am, qui maiores progressus in literis
fecissent, ciuitatibus ac patriæ suam
operam impertire. Quidã uerò pri-
uatam recolendarum artium ratio-
nem instituerunt, ut cum ulterius
progrediendi ac discendi plura fa-
cultas non daretur, interim ad ea
quæ cognouissent, usum & exerci-
tationem adhiberent, ac locupletio-
ra redderent, aut saltem percepta con-
seruarent. Quo tempore deliberan-
ti mihi quid potissimum facerem, aut
quomodo meis rationibus consule-
rem, uenit in mentem tantisper in
pristinis studijs operam consumere,

a z ac

4   E P I S T O L A.
ac permanere, donec quò res euade-
ret, sciremus. Opportunè igitur acci-
dit, ut eòdem cohortatio doctissimo-
rum uirorū accederet, quorum ego
consilijs refragari piaculū ducebam.
Ii cum in leuioribus periculum fecis-
sent, quid in reliquis præstare pos-
sem, Aelianū mihi de Græco in Lati-
num conuertendum proposuerunt.
Ita fit, ut neq; ambitione ductus hoc
onus susceperim: neq; uerò impul-
sus temeritate, quæ solet in hanc æta-
tem, qua ego sum, frequenter cade-
re. Eruditorum hominum uoluntati
morē gerens, non solū meis, uerū
etiam aliorum studijs utilitatem ali-
quam adferre uolui. quorū alterum
me adeptum esse sentio: alterū an as-
secutus sim, ego de meipso affirmare
non debeo. est enim arrogātis: neq;
uerò negare, quod est temerarij. Pe-
nes te Pinciere consobrīne, Græcæ
linguæ peritissimū, & tui similes do-
ctos uiros iudiciū esto. Equidē tibi
præ cæteris hunc autorem inscriben-
dum,

E P I S T O L A,   5
dum, et has mearum lucubrationum
primitias dedicandas censui, multas
ob causas. primū, quoniam ad hoc
præclarissimum literarum studium,
suasor & autor mihi semper extitit:
cui quicquid in eo profeci, quamuis
exiguū est, tamen quicquid id est,
acceptū referre debeo. Deinde quòd
cognitione beneuolentiæq; mihi es
coniunctissimus: tum quòd scriptor
est eiusmodi, qui tibi in primis cōue-
niat, cum ob admirādam facundiam,
& Atticam dictionis cōcinnitatem,
cuius te perstudiosum esse animad-
uertit: tum quòd syluam quandā ube-
rem & copiosam, omniq; rerum &
exemplorum genere refertam com-
plectitur, quæ cupidū uarietatis pluri-
mū delectare, & auidū cognoscen-
di iuuare multum potest. Postremò
fuit necessarium, ut aliquem huius e-
ditionis mihi patronum assumerem:
qui si fortè labor meus in calumnias
maleuolorum quasi scopulum incur-
risset, uindicare me à crimine, uelut
a 3   naufra-

6 E P I S T O L A.

naufragio posset. Etenim est hæc ætas nescio quo fato ad criminandum procliuior, quàm ad laudandum propensior, ut ne summis quidem scriptoribus, Aristoteli, Homero, Ciceroni parcat. Quæ cum ita sint, quid ego de me futurum sperare debeam, facile est coniectura augurari. Quanquam uerò multos habeam in ea re patronos & aduocatos, tamen Ciceronem aliquem & perfectum oratorem te cupio ad hanc causam adiungere, qui neminem calumniantem non facile uel autoritate, uel eruditione, uel orationis facultate, repelles & confutabis. Hæ rationes me impulerunt, Pinciere consobrino, ut hanc uersionem, qua Aelianum latinum feci, tibi potissimum dedicarim. Cæterum in eius narrationibus quid est non egregium, non præstans, non idoneum uel ad cognoscendum, uel ad imitandum, fugiendum uel? Nam quæ sine assidua multorum ac diuersorum auto-

E P I S T O L A. 7

autorum lectione & singulari diligentia colligi non potuerunt, ea nobis Aelianus in unum quasi fascem, mirabili uerborum elegantia redegit, ut uno labore, sine tædio fastidioq; plurima ac diuersissima animo comprehenderemus. Quid uerò deest sermoni? Quid non in eo tersum, elegans, politum & Atticum? planè ut Romanus Græca eloquentia multos Athenienses uideatur excellere. Quod Philostratum non fefellit, cum in eius uita sic scriptum reliquit: ἡ τῆς μὲν δ' ἄπειρα οἱ ἐν τῇ μεσογείᾳ & Ἰωνίᾳ. Sed ille neq; eget lanè meo præconio, neq; ut maximè uellem, satis pro dignitate laudib. uehere possem. Proinde studiosos adolescentes ad Aelianum quàm diligentissimè legendum, euoluendumq; adhortor: qui ita breuibus multa uariaq; complexus est, ut nemo uel operam uel tempus quod in hunc impenderit, sit perditurus, & omnes rogatos

3 EPISTOLA.

uolo, ut hunc meum conatum in meliorem partem interpretentur. De te Pinciēre non mihi dubium est, quin pro mutuo nostro amore, & cognatione, munus hoc à me profectum le uidentē, boni consulas. Vale, Francofurti, Anno 1548.

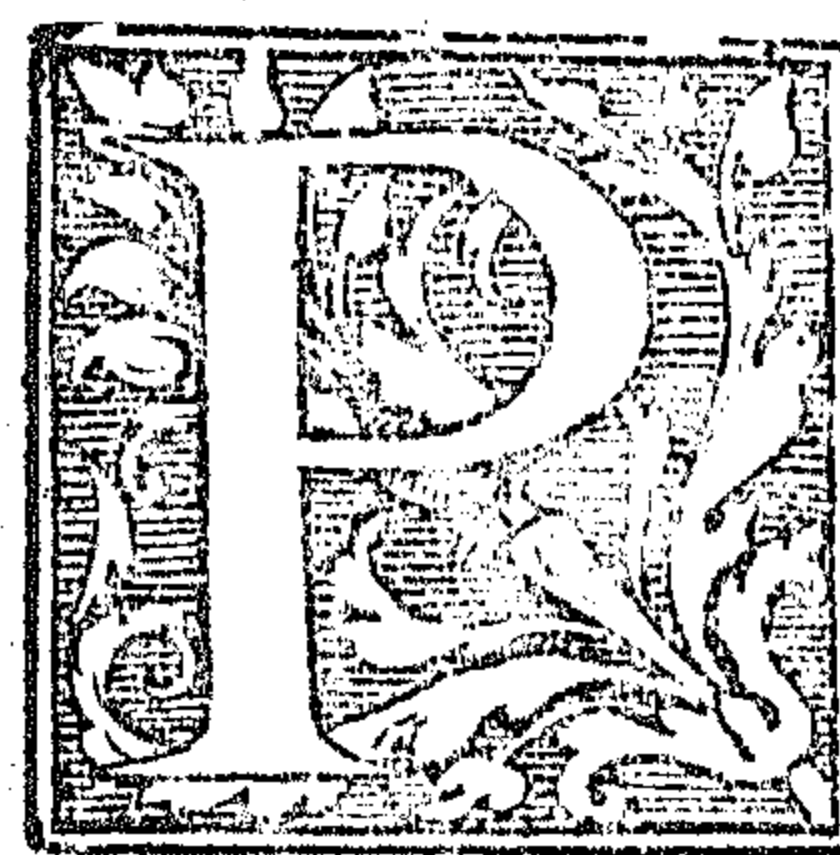
AELIANI

AELIANI DE VA⁹

RIA HISTORIA,

Liber primus.

De polypode.

Lurimum roboris habent polypodes in uentribus, & quiduis obuiū sine negotio deuorāt. Proinde neque à suo genere quidem sepe abstinēt: sed cum à maiori captus minor in laqueos ualidiores incidit, qui flagella piscis appellantur, mox in ferculum ei cedit. Insidias faciunt etiam piscibus hoc pacto. Sub scopulis latitantes sedent, & eorum colorem induunt, sic ut idem cum scopulis esse uideantur. Cum igitur pisces tanquam ad scopulos, ita ad polypodes adnatant, illi suis retibus, nempe cirris, imprudentes implicant.

De phalangibus. 2.

Textoriam artem, atque texere, & Ergane deæ munera, neq; norunt phalanges, neq; nosse uolunt. Quomodo enim uteretur eiusmodi uestimentis talis bellua? Ipsa uerò rete, & quasi nassam possidet ijs quæ incidant, magnoq; silentio & taci-

a s tur=

turnitate excubias agit, & immota similima est. Quod si quid incidit, quicquid illud sit, ex eo coenam parat. Incidit autem tantum, quantum & tela capere potest, & illi ad explendam famem satis est.

De ranis Aegyptijs. 3

Peculiari quadam sapientia praeditum est genus ranarum Aegyptiarum, et reliquis maxime praecellit. Si enim in uarum Nili alumnum incidat rana, subito demordet frustum arundinis, & id obliquum gerens, fortiterque tenens, non remittit pro uirili parte. Ille uero ranam cum ipsa arundine simul deglutire non potest. Non enim tantam amplitudinem os habet, quantum arundo extenditur. Atque ita ranarum prudentia uincunt, & superant hydrorum robur.

De cane Aegyptio. 4

Etiam hoc ad singulare quoddam prudentiae donum in Aegypto cane referendum est, quod neque cumulatim, neque remissè, neque liberè bibunt ex fluuio: sed coniectis in eum oculis, simul, quantum satis est ad repellendam sitim, obiter hauriunt. conspicunt enim subter in eo bestias. Praetercurrunt autem ripam, & suffurantes bibunt, quantum est rapere, iterum atque iterum. Ita deinde saturati ex interstitijs non perierunt, & sitim nihilominus restinxerunt.

De

De uulpe marina. 5

Vulpes non solum illa terrestris bestia calliditate pollet, sed etiam marina uersutius plena est. Nam escam quidem non suspicit, neque uero obseruat eam propter intemperantiam, sed hanc prorsus etiam contemnit uulpes. prius enim quam hauriam arundinem trahat, illa profilit, & funiculum abradit, ac rursus natat. Saepe igitur duos aut tres hamos deuorat: nihilominus tamen piscator eam non comedit, aut è mari extrahit.

De testudinibus marinis. 6

Testudines marinae partim in terra edunt. Enixa uero continuo defossis intra terram ouis reuertuntur, & suo more natant. Tantum autem habent rationis, ut quadraginta dies numerare possint, intra quas foetus compactis ouis in animaliam euadit. Tunc redeunt ad eundem locum, ubi reposuerant & absconderant suam sobolem, effodiunt terram, quam iniecerant, & illam iam sequi ualentem secum abducunt.

De suis agrestibus. 7

Sues agrestes non omnino sunt medicinae & curationis imperiti. Itaque cum per imprudentiam hyoscyamum comederunt, statim attrahunt posteriora, dimissè ita sese gerentes. Deinde licet contracti tamen ad aquas perueniunt, et ibi collectos can-

cros

cros epulantur promptissime, qui morbi remedium eis praestant, & pristinam ualitudinem restitunt.

De phalangio. 8

Phalangium ceruos tanto malo afficit, quanto etiam homines, ita ut saepe in repentinae mortis periculum ueniant. At si gustent hederam, mors nihil adfert detrimenti. Hederam uero syluestrem esse oportet.

De leone aegrotante. 9

Aegrotanti leoni nulla potest alia medicina adhiberi: sed si comedat simiam, id ei morbi remedium existit.

Quomodo Cretenses caprae sagittarum iactum curent. 10

Cretenses sagittandi periti sunt. Quare iaculis petunt capras, quae in montium cacuminibus pascentur. Illae uero coniectae, repente comedunt herbam dictamum, & simulac gustarunt, iacula tota excidunt.

Quod futurorum praescij mures. 11

Mures omnibus animalibus, uaticinandi scientia praestant. Nam cum domus aliqua consenuit, & ruinam iam minatur, primi sentiunt, & relictis suis cauernis et pristinis habitationibus, quantum contendere pedibus ualent, fugiunt, aliudque domicilium quaerunt.

De

De formicis. 12.

Formicae etiam, sicut accipio, quendam futurorum sensum habent. Nam imminente fame mirum in modum sunt laboriosi ad comportandum uictum, & reponendum sibi frumentum, ac reliquos fructus, quibus uescuntur formicae.

De Gelone. 13.

Gelon Syracusius, per insomnium ictus fulmine, exclamauit non tacita, neque infirma uoce, sed ut solet in somnijs fieri, strenua, tanquam grauissime metu percussus. At canis qui prope eum dormiebat, uociferatione perturbatus, & circumiens ipsum, uehementer & terribiliter latrabat. Atque his Gelon experges factus, metu solutus est.

De cygno. 14.

Aristoteles inquit, cygnum pulchram multamque sobolem progignere. Solere adhuc praeditum esse irascendi facultate animae: unde fit ut saepe ad iram prouocentur, saepe concertantes se mutuo perimant. Idem ille affirmat, cygnos cum aquilis bellum gerere, uerum ita, ut iniuriam a se propulsent, non ut imperium in uictos teneant. Cantandi studiosos esse, iam communi sermone peruulgatum est. Ego uero cygnum nunquam audiui canere, fortasse neque alius. Creditur tamen canere: & tunc potissimum aiunt eorum cantum suauissimum

¶ III

et iucundissimum esse, cum uitae permutatio praeforibus est. Traiiciunt autem pelagus, et per mare uolant, indefesso alarum remigio.

De columbis. L2

Columbas successione perhibent ouis incubare: deinde pullis effectis, masculum eos fouere, repellentem ab ipsis omnem iracundiam, ut inquiunt, ne si non faciat, contentiones et lites exercent. Parit foemina duo ova, quorum semper primum marem producit, alterum foeminam. Pariunt omnibus anni partibus, unde per annum decies foetum edunt. De Aegypto ferunt, in ea regione columbas duodecies parere. Aristoteles uero liuias asseuerat diuersas esse a columbis, quod columbae sint maiores, liuia uero minores: et columbae sint cicures, liuia non item. Idem ille tradit, masculum non prius in foeminam ascendere, quam osculum illi dederit: non enim recipere foeminas marium commercium, si uacuum sit osculo. Addit ad haec etiam illa, quod foeminae, deficiente mare, seipsas mutuò conscendant, neque quicquam in se inuicem mittant. Gignunt tamen ova, e quibus non efficiuntur pulli. Quod si Callimacho fides est adhibenda: palumbus, pyralis, columba et turtur, nihil habent inter se similitudinis. De India dicunt, quod habeat columbas

lumbas, colore melinas. Charon uero Lampfaceus affirmat, circa Athon uisas esse columbas candidas, cum ibi triremes Persarum quae praeterlegabant Athon, perirent. In Eryce uero Siciliae, ubi templum Veneris est uenerandum et sanctum, cum certo tempore offerunt Anagogia sacrificia Erycini, et Venerem e Sicilia discedere in Libyam affirmant, euanescent ex eo loco columbae, quasi comitantes Venerem. Reliquo uero tempore, ingentem earundem auium copiam, super dea templo superuolare constat. Insuper Achiui commemorant, Iouem ipsum in figuram columbae uersum esse, cum amaret Phthiam uirginem, habitantem in Aegio.

De Socrate, cum cicutam biberet. L3.

Cum redisset nauis e Delo, et Socrates morte multandus esset, accedens in carcerem Apollodorus Socratis amicus, tulit ei tunicam ex pretiosa lana, pulchreque textam, simile item pallium: et rogauit, ut indutus tunica, amictusque pallio, sic demum uenenum biberet. Dicebat enim, cum magnificae sepulturae non expertem fore, si in ijs mortem obiret: sic enim non prorsus indecore cum ornato mortuum iaciturum. Haec ad Socratem Apollodorus. At ille non passus est, sed dixit

dixit ad Critonem, Simmiam & Phadonē: Quam uerò præclaram opinionem de nobis habet Apollodorus, si sperauit, post propinationem ab Atheniensibus factam, & ueneni absorptionem, se ita uisurum esse Socratem. Nam si crederet me paulo post infra pedes proiectum & prostratum iri, certum est, eum me non agniturum esse.

De minutissimis quadrigis, & elegio. 14

Hæc sunt opera Myrmecidæ Milesij, & Calliocratis Lacedæmonij, quæ propter nimiam exilitatem in admiratione habentur. Quadrigas fecerunt, quæ sub musca possent abscondi, & in sesamo distichon elegium literis aureis inscripserunt. Quorum sanè neutrum, mea sententia, homo prudens & uirtutum studiosus laudibus prædicabit. Quid enim hæc aliud sunt, quam temporis uana perditio?

De mulieribus luxuriosis. 15

An uerò non plurimas mulieres luxu & luxuria diffluxisse putemus, quæ corollam sublimem capiti imponebant, pedes uerò sandalijs induebant, ex auribus longas in aures dependentes habebant. Tunicarum uerò eam partem quæ est ab humeris usque ad manus, non consuebant, sed continuis fibulis aureis & argenteis constrinxere. Atque hæc ueterum

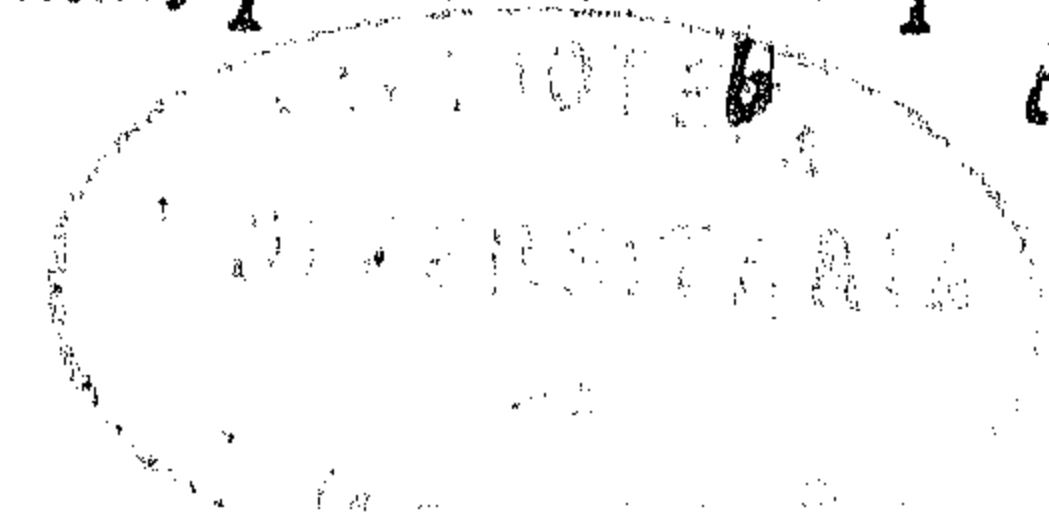
terum memoria perpetrata sunt. Atticarum uerò mulierum delicias Aristophanes recenset.

De Sybaritarum, Colophoniorum, & Corinthiorum luxu. 16

Dictum uulgare, & in omnes homines euulgatum, ait Sybaritis & eorum ciuitati, nimium luxum exitialem fuisse. Ego uerò ea in medium proferam, quæ non multis cognita & explorata sunt. Colophonij etiam ipsis ferunt intolerandam luxuriam, perniciem & interitum attulisse. Etenim etiam illi splendidis uestibus superbierunt, & in temperantia mensæ supra modum abutentes, iniuriam fecerunt. Ad hæc Baccheiadum Corinthiorum magistratus, cum ad summum potentie gradum peruenisset, tandem per immoderatam luxuriam dissolutus est.

De Dionysio sacrilegia patrante. 17

Dionysius ex omnibus Syracusarum templis & delubris per sacrilegium pecuniam abstulit. Statuam Iouis uestitu & omnibus ornamentis spoliavit, quæ octuaginta quinque auri talentis aestimabantur. Et cum statuam artificibus attingere religiosum esset, ipse primus manum iniecit. Deprædatus est etiam simulacrum Apollinis, aureis capillis præditum, quos abradere aliquem iussit. Inde nauigans

de nauigans in Troezeniam, uniuersas Apollinis et Leucotheae pecunias nefario scelere abripuit. Mensam etiam argenteam astantem Apollini iussit auferri, quam fortuna quaedam prospera, propinationum causa, deo donauerat.

Ismenias sine turpitudine Persarum regem adorauit. 18

Ismenij Thebani sapientissimum et plane Graecum factum, silentio preterire nullo modo possum. Is patriae causa legatione ad regem Persarum suscepta, uenit, et uoluit ipse de suo negotio regem conuenire. Tribunus itaque militum, cuius officium erat, res nunciatas ad regem deferre, et uolentes ad eum introducere: Verum o Thebane hospes, dicebat (haec autem ioco loquebatur per interpretem. nomen erat tribuno Tithraustes) lex est uernacula Persis, ut is qui in conspectum regis uenit, non ante sermonem cum eo conferat, quam genua inclinauerit. Quod si igitur uis ipse eum adire, necesse est, ut quod lex iubet, peragas. Sin minus, nos te cogemus, si non adoraueris. Ismenias uero, Agesis igitur, inquit, deduc me. Cum autem in faciem regis uentum esset, annulum quem gestabat, e digito detractum, clam abiecit ad regis pedes: confestimque procumbens, tanquam adoraret, sustulit eum iterum, et honorem quidem adorationis Persarum regi prestitit: nihil tamen commisit, quod ignominiosum

niosum aut indecorum foret Graecis. Quicquid igitur petijt, impetrauit, neque quicquam a Persa ei denegatum est.

Munera, quae Persarum reges legatis soliti sunt largiri. 19

Munera, quae rex dono dabat, uenientibus ad se legatis, siue ij ex Graecia, siue aliunde aduenissent, haec erant. Vnicuique talentum Babylonicum argenti praestantissimi. Talenta uero, duae fuerunt argentea phialae. Conficit autem Babylonicum, septuaginta duas minas atticas. Item armillas, et acinacem dabat, et torquem: uniuersa haec mille Daricis aestimata. ad haec stolam Medicam, quam Dorophoricam appellant.

De Gorgia & Protagora. 20

Veterum Graecorum aetate, summa gloria flourerunt, Gorgias Leontinus Philolai filius, et Protagoras filius Democriti. Sapientia uero tantum abfuerunt, quantum a uiris pueri. Nam fama quodammodo uidetur non semper ueritatem perspicere, et audire. Quam ob causam saepenumero fallit, et tum ad gratiam blanditur, tum etiam mendacia spargit.

De contentione Herculis & Lepreae. 21

Glauco filius Neptuni ex Astydameia filia Phorbantis,

bantis, genuit filium nomine Leprea: qui cum Augea consilium iniit, de uinciendo Hercule, cum certaminis & laborum suorum mercedem ab eo repetiisset. Proinde ut uerisimile est, in sensu Herculi Lepreas erat ex hac cōsultatione. Interiecto deinde tempore, Iouis filius ad Caucones proficiscitur. Intercedente autem per obtestationes Astydamia, Hercules simultates, quas cū Leprea exercebat, dissoluit. Iuuenilis igitur quaedam emulatio inter hos accidit, ut disco mutuo contenderent, & aquarum exhaustione, & uter prior taurū comedere posset. In quibus omnibus superatur Lepreas. Et inde certamen aliud ortum inter eos est, uter bibendo plus posset: è quo rursus inferior discessit Lepreas. Tandem ira & indignatione commotus, sumptis armis, ad solitariam pugnam Herculem prouocat. Perfoluit igitur poenas eorum quæ cum Augea tractauerat: pugnando enim interfectus est.

De magnificentia Alexandri in Phocionem, & contra Phocionis in Alexandrum. 22

Alexander Philippi filius, siue quis inuult Iouis, id enim mea nihil refert, soli Phocioni, ut aiunt, Atheniensium duci, cū scriberet, χαίρειν, id est salutē apposuit. Ad eō Phocion Macedonis animum sibi deuinxerat.

deuinxerat. Insuper etiam centum argenti talenta misit ei, & quatuor ciuitates nominauit, quarū quamcunq; libitum esset, deligere iussit, ut eius census & reditus in suam & propriā utilitatem conuerteret. Erant autem ciuitates, Chius, Elæa, Mylasa, Patara. Atq; hæc Alexander liberaliter & magnificè. Verū magnificentiū longè Phocion, qui cum neq; argētum, neq; ciuitatem accipere uellet: tamen ne planè promissa Alexandri nihili facere et contemnere uideretur, hac re eū honorauit. Eos qui in arce Sardis captiui tenebantur, liberos sibi dimitti rogauit: Ecechratidem Sophistam, Athenodorum, Himeræum et Demaratum, qui duo fratres erant, & Rhodij.

De Aglaide multiuora. 23.

Fœminam audio tuba cantasse, eiusq; experimentum simul & artem habuisse nomine Aglaidam, filiā Megacleis. Comam habebat appositissimam, & cristam in capite, ut testatur Posidippus. Singulis cœnis comedebat duodecim minas carnisum, & quatuor choenices panum, bibebat congiuum uini.

De uoracitate multorum. 24

Voraces supra modum referunt fuisse, Pityreum Phrygem, Cambetem Lydium, Thyū Paphlagonem, Charidam, Cleonymum, Pisandrum, Charippum, Mithridatem Ponticum, Calamodrum Cyzicenum,

zicenum, Timocreontē Rhodium, pugilem simul
 & poetam, Cartibarim Persam, Eryfichthonem
 Myrmidonis filium, qui ob eam causam etiam asi-
 nus est appellatus. Dicitur autem in Sicilia tem-
 plum existere uoracitati sacrum, & Cereris fru-
 mentariæ simulacrum. Testatur etiam Alcman
 poeta, se fuisse uoracissimū. Et Anaxilas comicus
 dicit, Ctesiam quendam infinitæ uoracitatis fuisse.

**De obsonijs quæ apud Rhodios
 sunt in precio. 25**

Ego uerò Rhodiam opinionem uobis comme-
 morabo. In Rhodo, ut inquit, qui pisces in deli-
 cijs habet, horum suauitatem admiratur, & omni-
 bus reliquis obsonijs anteposit, eum populares
 quasi liberalem commendant. Cui uerò magis arri-
 det carniū esus, ij agrestes & uentres calumniæ
 causa apud Rhodios audiunt. Verum hi ne an illi
 rectè malè ue faciāt, id uerò inquirere supersedeo.

Quod ouis leonem fuerit enixa. 26

Coi dicunt, in pascuis Nicippi tyranni ouem
 peperisse. Peperisse uerò non agnum, nec agnam,
 sed leonem. Atq; id Nicippo, qui tum priuatam ad
 huc uitā agebat, futuram tyrannidē portendebat.
 Galetem non ob formā magis, quàm
 singularem rerum cognitionē à Pto-
 lemæo fuisse adamatū. 27
 Ptole-

Ptolemæus rex amasium habebat Galetam,
 pulcherrima forma præditum. Animus uero iu-
 uenis longè formam superabat. persepè igitur e-
 tiam Ptolemæus testimonium ei perhibebat, in-
 quiens, O lepidum caput. Nulli unquam ullius au-
 tor incommodi extitisti, at multorum utilitatem
 promouisti. Accidit aliquando, ut cum rege ado-
 lescens equitaret. Cum uerò procul aliquos ad sup-
 plicium trahi uideret, non oscitanter in hæc uer-
 ba regem affatus est: Sed ò rex, inquit ad Ptolemæ-
 um, quandoquidem prospera quadam fontium
 istorum fortuna, equos conscendimus, age si tibi
 gratum est, calcaribus admotis & uelocius perse-
 quentes appareamus miseris quasi Dioscuri salua-
 tores, & aduocati salutem ferentes, quod commu-
 ni prouerbio de his dijs uulgatum est. uerum ille
 maximam uoluptatem capiens ex eius bonitate,
 & propensum ad misericordiam animum ample-
 ctens, tum nocentes seruauit: tum amoris, quem er-
 ga puerum gerebat, intentionem multum confir-
 mauit & auxit.

**Lex Persarum, de ferendis regi
 muneribus. 28.**

Legem habent Persæ, quæ una ex omnibus ob-
 seruantissimè ab illis colitur. Cum rex in Persiam
 equitat, omnes ei Persæ, singuli pro suis faculte-
 b 4 tibus

tibus munera offerunt, ut qui agricultura dediti sunt, & terrae colendae operam nauant, & qui sua manu laborant opifices, neque nimis attrita & praua, neque nimis preciosa & magnifica donant, sed aut boues aut oues: nonnulli etiam frumentum, siue uinum. Exeunti autem ipsi & praeterequanti, haec à singulis apponuntur, & munerum nomine uocantur, qua appellatione etiam ipse recipit. Qui uero sunt his pauperiores, lac, palmas, & caseum ferunt, maturaque bellaria, & alias primitias de suis fructibus.

De aqua regi Persarum dono data. 29

Haec igitur historia etiam Persica est. Ferunt hominem Persam, nomine Sinetan, procul à suo tugurio, factum obuiam Artaxerxi, qui Mnam cognominabatur, & interceptum, metu legis seipsum cruciasset, atque uerecundia regis. Cum uero, quid in praesentia faceret non haberet, atque moleste patientem se ab alijs Persis officio superari, neque committere uolentem, ut ipse solus donis non ferendis infamis esset, ad praeterfluentem proximè fluuium, nomine Cyrum, summa celeritate accurrisset, & euestigiò procumbentem, aquam utraque uola hausisset, & sic regem allocutum esse: O rex, inquit, Artaxerxa, regnes in aeternum. Nunc ego pro locorum & facultatis ratione te honoro, ut non

non indonatus, quantum ad me attinet, & quantum in me est, praetereas. Honoro te Cyri aquis. Quod si ad tua castra ueneris, domo mea, quantum meae facultates patientur, preciosissima et optima ferens, te honorabo: & forsitan haud cedam cuiquam illorum, qui nunc te muneribus uenerantur & excipiunt. Artaxerxes hac re delectatus, Et ego, inquit, o homo, grato animo munus tuum accipio, & in preciosissimis numero, & illis aequale ac par esse dico. primum quoniam aqua rerum omnium est optima. deinde, quoniam Cyri nomen praese fert. Et prorsus uolo, ut mihi diuertenti, in castris appareas. Haec locutus mandauit spadonibus, ut munus ab eo reciperent. qui sine mora accurrentes, in auream phialam de manibus eius aquam exceperunt. Rex uero, cum ad diuersorium suum peruenisset, misit homini stolam Persicam, et phialam auream, atque mille daricos. Simulque ferentem ea dicere iussit: Visum est regi, ut hoc auro tuum animum oblectes & exhilares, quoniam ipsius quoque mentem uoluptate affecisti, qui non indonatum neque inhonoratum praeterire passus sis: sed quemadmodum necessitas patiebatur, ita sis ueneratus. Vult etiam, ut hac phiala aquam ex illo fluuiio haustam bibas.

De malo punico eidem regi donato. 30

donato.

30
6 5

Mises

Mises Artaxerxi per Persidem equitanti, malum punicum maximum obtulit in uanno. Rex magnitudinem eius admiratus, interrogauit, E' quoniam nam hortum depromptum hoc donum mihi adfers? Illo uero respondente, domo sua & ex suis agris: gauisus rex supra modum, missis regijs muneribus uirum ornauit, & Per Solem, inquit, iste homo tali curatione & diligentia poterit etiam ciuitatem, meo quidem iudicio, ex parua ampliorum reddere. Videtur autem hic sermo innuere, omnes res, cura & sufficienti opera, & indefesso labore, contra naturam etiam meliores & praestantiores effici posse.

De patre filium suum capitis reum postulante. 31

Homo quidam genere Mardus, nomine Rhacones, septem habebat liberos. Sed ex his omnium minimus natus, nomine Cartomes, magos & sapientes multis damnis affligebat. Primum igitur eum pater instituere, erudire, & uerbis reducere in uiam tentabat. Verum cum ille non admitteret disciplinam, & quodam tempore uicini iudices eum uenirent, ubi sedes suas habebat adolescentis pater, ille comprehensum filium, & manibus in tergum reuinctis, ad iudices abduxit. Ibi, quaecunque unquam per audaciam deliquisset, cum accusatio-

ne

ne commemorauit: & à iudicibus postulauit, ut adolescentem ad mortem raperent. At illi animis consternati, suis sententijs eum condemnare noluerunt, sed utrunque ad regem Persarum Artaxerxem adduxerunt. Mardo uero semper instante, & eadem contendente, excipiens rex ait: Potis ne es etiam ferre, ut filius in tuo conspectu uita priuetur? qui respondit, Maxime. Quoniam cum in hortu nascentium lactucarum surculos amaros defringo & amputo, tantum abest ut dolorem ex eo mater ipsorum lactuca patiatur, ut etiam magis efflorescat, item magnitudine et dulcedine plus augeatur. Ad eundem modum ego o rex, cum uidero eum, qui meam familiam ledit, & uitae fratrum officit, obstatque, uitam amittere, & à suis in ipsos iniurijs prohiberi, etiam ipse amplificabor, & reliquos mei generis similiter mecum prosperam fortunam agere conspiciam. Quibus auditis Artaxerxes, Rhaconem cohaudauit, & in collegium regionum iudicum cooptauit, his uerbis praesentes allocutus: Qui tam seueriter & iuste de proprijs liberis sententiam audet pronunciare, omnino etiam in alienis criminibus incorruptum & sincerum iudicem se praestabit: adolescentem uero praesenti culpa liberauit, grauissimam mortem interminatus, si praeter antecedentia peccata in posterum simili in crimine deprehensus fuisset.

AELIA=

rat quadam re Phalaris. Cum enim iudicio cum amico Phalaridis contenderet, tyrannus mandavit, ut litibus desisteret. Qui cum non obediret, extremum periculum ei minatus est, nisi morem gereret. At ille iudicio superavit eum, qui necessitatem imponere uoluerat. Principes autem Phalaridis irritam iudicij sententiam fecerunt. Quod adolescens egre ferens, iniuriam sibi fieri dixit, et amico suam iram prodidit, atque confessus est Melanippus, rogauitque ut sibi adiumento esset, ad insidias in tyrannum intendendas. Alios etiam adolescentes in societatem asciscere cogitauit, quos ad eiusmodi facinus commodissimos paratissimosque esse sciret. Chariton, cum insaniam eius ac furorem cerneret, et ab ira incensum rapi, atque sciret neminem ciuium suam uoluntatem in hanc rem daturum esse metu tyranni, se quoque dudum aiebat hoc agitasse, et omnem diligentiam semper adhibere, ut patriam a seruitute presenti in libertatem uindicaret: sed periculose haec multis enunciari, et communicari. Quamobrem orare, ut sibi de his rebus penitus considerandi curam permittat, et tempus idoneum ad obeundum facinus capere sinat. Concessit adolescens. Proinde Chariton, omnem conatum apud animum suum agitans, amasium in societatem sceleris assumere nolebat: ut si deprehenderetur,

mani-

manifestum fieret, ipse solus poenas dependeret, non etiam amasium periculi faceret participem. Sumpto igitur gladio, ad tyrannum uiam affeetabat. Nec uero clam esse poterat, sed deprehensus est a satellitibus, qui in eiusmodi res summo studio intenti erant. Coniectus autem in carcerem, et questionibus examinatus ad prodendos coniuratores, fortiter tolerauit et passus est tormentorum sauitiam atque uim. Postquam uero longum id fuit, Melanippus ad Phalarem accessit, et se non tantum socium huius consilij, sed etiam autorem insidiarum, Charitoni extitisse confessus est. Percontante rege, qua causa impulsus hoc fecisset, narrauit ei cuncta, quemadmodum supra retulimus, et iudicij sublationem, atque haec sibi molesta et indigna uisa esse confirmauit. Miratus igitur tyrannus, utrunque liberum dimisit, sed ea lege atque conditione, ut eodem die non solum ex Agrigentinsium urbe, uerum etiam e Sicilia excederent. Nihilominus tamen eis permittebat, ut ex suis possessionibus et facultatibus debitum fructum caperent. Hos postmodum et eorum amicitiam Pythia celebrauit, his carminibus:

Humanæ genti autores cœlestis amoris,
Et Chariton scelix, et Melanippus erat.

Oraculo

Oraculo horum amorem diuinum & coelestem appellante.

De temporis dispensatione, & quòd apud Lacedaemonios non concedebatur deambulatio. ↘

Lacedaemonij temporis parsimoniã magnopere putauerunt habendam, impendentes in quæuis obuia negotia, neq; cuiquam ciuium permittentes, ut uel in otio uel in ludicris illud consumeret: ut ne ijs rebus, extra uirtutem positis, tributum frustra perderetur. Huius testimonium cum cæteris etiam illud est. Cum nunciatum esset ephoris Lacedaemoniorum, eos qui Deceleiam tenebant, deambulationibus uti pomeridianis, cum mandato miserunt ad eos, qui dicerent: Ne deambuletis, ut genio indulgeatis potius, quam ut corpus exerceatis. Nam oportere Lacedaemonios non deambulationibus, sed exercitijs bonam ualeitudinem parare, & tueri.

Exemplum, quòd non oporteat multis placere. 6

Hippomachus, ut fama est, pugillandi magister, cum athleta quidam ex eius discipulis specimen exhiberet artis, & circumstans multitudo uniuersa acclamaret, percussit eum uirga Hippomachus, inquiens: Sed tu perperam, neq; sicut oportebat

tebat fecisti, quòd melius fieri debebat. Nam si quid artificiosum præstitisses, nõ hi te collaudarent: inueniens, eos qui unumquodq; ritè gerunt et administrant, nõ multitudini, sed ijs tantum qui rei scientiam aliquam habent, placere oportere. Videtur etiã Socrates populi iudiciũ repudiare, & pro nihilo ducere, in colloquio ad Critonem: cum Crito ueniens ad eũ in carcerem, suaderet ut effugeret, & Atheniensium contra se iudicium corrumperet.

Quòd Thebani non exponant infantes. 7

Lex hæc Thebanorum, rectissime & humanissime posita est: Ne cui Thebano non liceat infantem exponere, neq; in solitudinem abijcere, capitis supplicio deuincta. Verũ si in extrema mendicitate pater sit constitutus, siue mas sit, siue foemina infans, cogitur eũ statim à materno partu ad magistratum cum ipsis fascijs adferre: qui acceptum, alicui tradit leui precio, cum quo pactum & conditiones intercedunt, ut per suam fidem, infantem alat, & adultum serui uel serue loco habeat, sic ut alimentum & educatio seruitute compensetur.

De Xenocle & Euripide in Olympia certantibus. 8

Olympiade prima & sexta, qua Exanetus Agrigentinus uicit stadium, contenderunt inuicem

e Xenocles

Xenocles & Euripides. Et primam palmam consecutus est Xenocles, quisquis is tandem est, Oedipode, Lycaone, Bacchis & Athamante Satyrico. Post hunc secundus erat Euripides, Alexandro, Palamede, Troianis, & Sisypho Satyrico. Ridiculum igitur est, cum eiusmodi dramata fuerint, Xenoclem non uictum, & Euripidem non superiorem discessisse. Vnum itaq; ex his duobus in causa fuerit necesse est: aut suffragiorum domini nihil uiderunt, & imperitiam suam prodiderunt, proculq; à sano iudicio discesserunt: aut pecunijs confossi fuerunt. Ignominiosum uerò utrunq; est, & Atheniensibus indignum.

De quibusdam defectoribus, Atheniensium decreta. 9

Quæ uerò dii boni decreuerunt Athenienses, idq; in Democratia? Aeginetarum unicuiq; pollicem è manu dextra resciderunt, ut hastam ferre non possent, remos uerò commode agere possent. Mitylenensium uerò iuuentutem occiderunt. idq; decretum factum est referente Cleone, filio Cleoneti. Captiuos uero Samiorum punctis in facie notabant, quæ notam etiam referrent: quod ipsum etiam Atticum erat psephisma. Hæc autem ut ego Athenis esse statuta, & de Atheniensibus dici uelim, auertat Pallas Minerva, & Iupiter Eleutherius, & omnes Græcorum dii.

Timo

Timotheus postquam Platonem differentem audiisset, minus se beatum putauit. 10

Timotheum audio, filium Cononis, ducem Atheniensium, cum floreret omnino rebus secundis, & facillime urbes caperet, neq; satis scirent Athenienses, quo eum honore potissimum dignarentur, ob summam uiri admirationem: in Platonem incidisse, qui extra moenia, cum quibusdam discipulis & notis ambulabat. Cumq; uideret eum grauem & corpulentum uirum esse aspectu, ceterum uultu benignum, differentem uerò non de pecuniarum contributione, neq; de triremibus aut nauticis rebus, neq; de supplementis, aut quemadmodum auxilium esset ferendum, neq; de tributo sociorum, siue insularis, neq; de similibus nugis aut ineptijs: sed de illis quæ profitebatur Plato, & in quibus omne studium consumere solebat, dixisse Cononis filium: O uitam, et uerè felicitatem. Ex quibus manifestò colligitur, quòd seipsum idcirco non omnino beatum iudicauit Timotheus, quoniam non in istis, sed in oculis & gloria Atheniensium, & honore uersaretur.

Quæ Socrates dixerit de ijs qui à triginta tyrannis fuerant trucidati. 11

c 2

Socratem,

Socratem, cum uideret in imperio triginta tyrannorum multos summæ existimationis uiros interfici, & locupletissimos quosq; grauissimis supplicijs per insidias circumueniri, dixisse ferunt ad Antisthenem: Nunquid te pœnitet, quòd in uita nihil magnum neq; spectabile cōsecuti simus, quem admodum uidemus in Tragœdia describi monarchas, Atreos illos & Thyestus, & Agamemnones & Aegisthos. Nam illi obtruncati in Tragœdijs taxantur, & mala fercula cœnasse atq; comedisse, ubiq; produntur. Nemo uerò poetarum eò progressus est audaciæ & impudentiæ, ut porcum matatum in drama introducat.

De Themistocle renunciante prodigalitati. *H*

Themistoclis, filij Neoclis, nescio an hoc etiam factum laude dignum sit. Postquam enim abdicatus à patre, à luxu & incontinentia desisteret, & in uiam rediret, à scortis abstineret, alio captus amore, reipublicæ Atheniensium, ad magistratus obnixè contendit, ipse primus esse & excellere conatus est. itaq; dixit ad notes & amicos: Quid uerò mihi dederitis, qui nondum in ullius inuidia positus sum. At qui delectantur inuidia, ad illud ipsum Euripidis τὸ περιβλέπειν δαίμονα festinat. id uerò stultum est, ipso approbante Euripide.

De

De Socrate in comœdia taxato ab Aristophane. *B.*

Anytus causas & uias querebat contra Socratem, propter ea quæ supra diximus. Metuens uerò Athenienses, & illorum uoluntatem suspectam habens, quem admodum accepturi essent hominis accusationem. (Nam celebre nomē Socratis erat tum propter alia, tum potissimum, quòd in Sophistas uehementer inueheretur, in quibus nihil sanum inerat, & qui neq; sciebant neq; docebant quicquam operæ precium.) Ab his igitur initium petere & periculum facere cœpit, quam in partē accepturū essent accusationem Socratis Athenienses. Nam statim eum in crimen uocare, non arbitrabantur esse consultum, partim ob ea quæ exposui, partim ne Socratis amici & a seclæ exasperatos contra accusatorem iudicum animos in suas partes abstraherent, & sic in se aliquod malum redundaret, ut qui falso detulisset hominē, non solum nullius calamitatis reipublicæ autorem, uerum etiam ex diuerso, ciuitatis Atheniensium ornamentum. Quid ergò excogitat? Aristophanem poetā comicum, nugatorem, qui & ridiculus erat, & talis haberi studebat, subornat & persuadet, ut in comœdia Socratem, & omnia quæ uulgò ferrentur de eo mala taxaret & inceperet: Esse loquacem, & dicendo efficere ut malæ causæ bonæ uideantur, introducere nouos & inusitados

c 3

inuitatos deos, cum neq; nosset interim, neq; reuenter haberet deos: atq; hæc ipsa quoq; in eos qui eius opera uterentur, transfundere, et eos in falsam opinionem inducere. Aristophanes arrepto argumento admodum uirili, risum interposuit, & metrorum festiuitatem, optimum Græcorum materiam sumens. Non enim illi Cleon erat in Dramate propositus. Non sugillabat Lacedæmonios, aut Thebanos, aut ipsum Periclem: sed uirum dijs omnibus, præsertim Apollini charum. Proinde rei insolentia, et inuitato in scena spectaculo Socratis, primum omnes Athenienses, cum nihil minus expectassent, obstupuerunt. Deinde, quoniã natura inuidiosi erant Athenienses, & ad optimis quibusq; detrectandum procliues, non solum ijs qui in administratione reipublicæ & magistratibus excellerent, uerumetiam qui uel doctrina literarum, uel uitæ grauitate præfulgerent: iucundum ludicrum uisa sunt illæ Nebulæ, et actorem plausu tanto prosequerentur, quanto nunquam antea, & clamore uictoriam ei decreuerunt: mandaruntq; iudicibus, ut Aristophanis nomen, non alterius, supremum scriberent. Atq; Drama fuit eiusmodi. Socrates uerò raro ueniebat in theatra, nisi quando Euripides tragicus poeta cum nouis tragædis certaret: tum enim accedere solebat. Et tunc quoq; cum Euripides cū Pireo cõtenderet, præsto erat. Nam

amabat

amabat hominem tum propter sapientiam, tum propter carminum uirtutem & bonitatem. Aliquoties uerò iam Alcibiades filius Clinia, et Critias filius Calleschri uidentes eum ad audiendas fabulas uenisse, è theatro per contentionem eiecerant. Verum ille non magni eos pendere, sed egregie cõtemnere, ut uir modestus, iustus, probus, & præter hæc peritus, qualem se erga mordaces iniuriosos & quiduis obuium effutientes, gerere deberet: quod ipsos malè habuit. Atq; etiam hæc erant eius comædiæ seminaria, non solum ea quæ Anytus & Melitus suggerant. Haud etiam uero dissimile est, Aristophanem magna pecunia ex hac re locupletatum fuisse. Nam cum illi cuperent, & omnino festinarent Socratem calumnijs & conuicijs proscindere, ipse uerò pauper & scelerosus esset, quid absurdum sequatur, si etiam statuamus, eum argentum ob rem inhonestam & maleficiosam cepisse? Sed de his ipse sibi conscius est. Consecutum est igitur drama magnam gloriam. Etenim illud Cratinitum maximè uerum erat: Theatrum malè sana corda habebat. & quoniã Bacchanaliorum festum celebrabatur, magna multitudo Græcorum eò, spectandi cupiditate confluxerat. Cum ergo circumferretur in scena Socrates, & crebrò nominaretur (non mirum si etiam uisus in histrionum personis, nam figulos etiam pulchrè eum in uasis per-

c 4 sepe

sepe expressisse constat) peregrini, quis ille qui in comœdia traduceretur esset nescientes, susurrum & murmur excitabant, atq; quis nam esset ille Socrates, interrogabant. Quod cum animaduertisset ille (etenim non sciens, sed forte fortuna aderat) & intelligeret se in comœdia taxari, sedebat enim in opportuno loco theatri, ad tollendam dubitationem ex animis peregrinorum, surrexit, & per totum drama, congregantibus histrionibus, stans cerebatur. Adeo Socrates & istam comœdiam & Athenienses nihili fecit.

De platano à Xerxe amata.

Ridendus profecto Xerxes est, quod cum mari terrisq; Iouis operibus posthabitis, noua itinera & insolitam nauigationem sibi parasset, seruiuit platano, & arborem admiratus est. In Lydia igitur, ut rumor fert, cum uidisset proceram platanum, integrum diem ibi commoratus est, nulla postulante necessitate, & castra posuit in solitudine circa platanum. Sed & multiplicem ac preciosum ornatum ex ea suspendit, torquibus armillisq; ramos ueneratus: & curatorem ei reliquit, quasi custodem & propugnatorem amasiæ. Sed quid tandem ex his ad arborem emolumentum redijt? Nam ornatus apposititius, & nihil ad ipsam pertinens, frustra pependit, neq; ullum momentum ad splendorem & fructum arboris attulit. Sed in arbutis comenda-

mendantur generosi rami, foliorum frequentia, stirps firma ac stabilis, radices in profundum actæ, uentorum agitatio, umbræ ex ijs procedentis amplitudo, redeuntes inuicem fructus aquarum per sulcos alimentum suppeditans, tum cœlo frequenter depluens. At chlamydes Xerxis, & aurum Barbari, reliquaq; munera, neq; ad platani, neque ad ullius alterius arboris generositatem quicquam faciunt.

De Ephorum subsellijs fuliginè tinctis.

Clazomenij quidam Spartam uenientes, per iniuriam & fastum thronos Ephorum, in quibus sedentes ius dicere, & reipub. negotia transigere cōsueuerant, fuligine resperferunt. Ephori recognita, non moleste tulerunt, sed uocato præcone publico, mandarunt, ut publice in ciuitate proclamaret, hoc mirandum; Liceat Clazomenijs indecorè facere.

De Phocione.

Phocionis filij Phoci, etiam hoc factum laudabile duco. cū enim ad Athenienses uerba faceret pro cōcione, reprehendens quandam in ipsis ingratitude, doctissime, & subirata uoce dixit: Malo damnum à uobis accipere, quam ipse uobis damnum dare.

De sapientia Magorum Persi-
corum & Ocho.

Persicorum Magorum sapientia, tum alia tenuit, quæ ipsis scire fas esset, tum etiam uaticinandi scientiam calluit. Hi ergo prædixerunt etiam Ochi seuitiam aduersus subditos & cædem, cum id ex signis quibusdam arcanis præuidissent. Nam cū Artaxerxe patre uita defuncto regnum Persarum Ochus capefferet, Magi cuidam ex Eunuchis præceperunt, ut posita mensa animū aduerteret, quibus rebus ex obiectis rex primum manum iniiceret. Qui cū oculos ad hoc intentos haberet, Ochus utraq; manu protensa, dextra unum ex adiacentibus cultris arripuit, altera maximum panem accepit, quem carnibus impositum scidit, & alacriter comedit. Quibus auditis, magi hæc duo uaticinati sunt, frugum tempestiuam fertilitatem, atq; annonæ copiam illo regnante, & cædium frequentiam portendentes: neq; falsi fuerunt.

De opiparis cœnis.

Timotheus Cononis filius, dux Atheniensium, omiſſis opiparis cœnis, & epulationibus imperatoris, assumptus à Platone ad conuiuium Academicum, & frugali musicaq; cœna exceptus, reuersus ad suos dixit: Qui cum Platone cœnant, etiam postero die bene habent. Exinde Timotheus uituperauit

perauit cœnas splendidas & onerosas, quæ omne sequentis diei gaudium & hilaritatem præscinderent atq; præriperent. Etiam ille sermo prædicto affinis, & sensum eundem præ se ferens, uerbis autem diuersus circumfertur, quòd postridiè Timotheus conueniens Platonem dixerit: Vos, ò Plato, melius cœnatis sequenti die, quàm præſenti.

De Alexandro, qui se deum
appellari uolebat.

Alexander superato Dario, & Persarum regno in suam potestatem redacto, sapiens altum, & prospera fortuna, qua tum usus fuerat, inflatus, Græcis scripsit ut se deum facerent: satis equidem stultè. Nam quæ natura ei largita non fuerat, hæc ab hominibus petendo lucrifaciebat. Itaq; alijs aliter statuentibus, Lacedæmonij decretum eiusmodi fecerunt: Quoniam Alexander deus esse uult, esto deus. Laconicè simul & patrio more, redarguentes stuporem & uacordiam Alexandri.

De Antigonis regis mansuetudine.

Antigonum regem aiunt popularem & mansuetum fuisse. Cui igitur uacat, pernoscere eum, & singula facta hominis perquirere, sciet aliunde. prædicabit etiam eius peculiarem mansuetudinem

nem & humilitatem, de qua nunc dicam. Hic Antigonus cum cerneret filium suum se uiolentio- rem, et immodestio- rem gerere erga subditos: An non, inquit, nouisti fili, nostrum regnum nobilem esse seruitutem? Atq; hæc Antigoni uerba, quibus filium allocutus est, maximam mansuetudinẽ & humanitatem præ se ferunt. Qui id nõ approbat, is uero mihi uidetur neq; regem, neq; ciuem nosse, sed tyrannicam potius uitam agere.

De Pausania Agathonem poetam amante.

Agathonem poetam amabat Pausanias figurus. Et hoc quidem manifestum est. Quod uerò non omnibus notum est, id ego exponam. Aliquando uenerunt ad Archelauum ambo, tum amator, tum amatus, Archelaus uerò non minus amoris quàm literarum erat studiosus. Cum igitur uideret crebrò esse contentiones inter Pausaniam et Agathonem, arbitratus amatorem ab amasio sperni, interrogauit Agathonẽ Archelaus, Quid sibi uellet, quòd frequenter similitates exerceret cum eo, à quo sum moperè amaretur? At ille: Huius rei, inquit, ò rex, ego rationem tibi reddã. Neq; enim ei sum infestus, neque rustica quadam morositate id facio. Quod, si quid ego quoq; de moribus intelligo, tum ex alijs, tum ex arte poetica, iucundissimum amantibus esse reperio,

reperio, si ex contentione & litibus cum amasijs in gratiam redeant. Et sanè mihi uidetur nihil illis delectabilius accidere posse. Huius ergo uoluptatis persepe eum participem facio, frequenter litigando. Gaudium enim capit, si continuam cum eo contentionem dissoluam & reconciliem. Si uerò æqualiter & consueto more cum eo semper agam, non experietur dissidium. Laudauit hæc Archelaus, ut inquitur. Amavit etiam eundem hunc Agathonem Euripides poeta, & drama Chrysippum in eius gratiam elaborasse dicitur. Id certum esse, non possum affirmare: hoc autem scio, dici à quàm plurimis.

Quòd iustissimi Mantinenses.

Iustissimos etiam fuisse Mantinenses audio, nõ minus quàm Locros, & Cretenses, & Lacedæmonios ipsos, atq; Athenienses. Nam Solon grauissimus & iustissimus ciuis fuit, quanquam post Athenienses sensim leges, quæ ab illo scriptæ fuerant, sustulerunt.

Quòd Nicodorus pugil, factus est legislator.

Nicodorus autem pugil excellentissimus & celeberrimus, apud Mantinenses extremo ætatis suæ tempore, & exacta pugillatione legislator eis extitit, longè utilio- rem se patriæ in ea re præstans, quàm

quàm cum publicè uictor in stadijs proclamaretur. Aiunt tamen Diagorā Melium, à quo amabantur, ei composuisse leges. Habere aliquid amplius de Nicodoro recensere: sed ne uidear laudare Diagoram, hinc oratio mea conquiescat. Nam dijs erat infestus Diagoras, & mihi molestum est ulterius de illo mentionem facere.

Quòd Milo corpore quidem erat robustus, animo uerò non fortis.

Aliqui robur Milonis Crotoniatæ multorum sermonibus usurpatū, ad cœlum extulerunt, eiusmodi de eo predicantes. Miloni nemo aduersariorum malum, quod in manu tenebat, eripere potuit. Atqui amasia eius nullo negotio exemit, sepe cū eo colludens. Ex quo perspicuum & promptum est, Milonem corpore plusquam uirum, animo plusquam foeminam extitisse.

Quòd sexta Februarij Græcis fuerit auspicata.

Sextam diem mensis Februarij multa bona, non solum Atheniensibus, uerum etiam multis alijs attulisse ferunt. Ea Socrates in lucem prouenit, & Persæ hoc die fusi atq; fugati sunt: & Athenienses Agroteræ trecentas capellas in sacrificijs immolant, facientes id iuxta uotum Miltiadæ. Et octa-

uo idus

uo idus eiusdem mensis aiunt ad Plateas prælium commissum esse, Græcosq; superiores discessisse. Nam priorem cladem, cuius memini, mense Maio factam esse perhibent: neq; uerò partam ad Mycalē Græcis uictoriam alij quàm huic diei acceptā referri, siquidem eodem die uictoriam & ad Plateas, & ad Mycalā adepti sunt. Item Alexandrum Macedonē Philippi filium, multa Barbarorū milia fudisse dicunt octauo idus Februarij, cum Dariūm caperet Alexander. Tradunt eodem etiam die Alexandrum & in uitam introisse, & è uita egressum esse.

De Hyperborio Apolline, & quibusdam mirabilibus Pythagoræ documentis.

Aristoteles dicit, à Crotoniatis Pythium Apollinem Hyperborium cognominari. & hæc addit ille Nicomachides: Quòd aliquando eodē die & eadem hora uisus sit à multis et in Metapontio, & in ludis Crotonæ surgere. Vbi Pythagoras etiam alterum femur aureum ostendit. Dicit idem ille, quòd Cosam fluiuium traiciens appellatus sit, & multos ait hanc appellationem audiuisse.

Quod Anniceris eques bonus: & qui minimis rebus nimiam operam tribuit, negligit maiora.

Anniceris

Anniceris Cyrenensis ob artem equitandi & curruum regendorum peritiam, superbum animū gerebat. Voluit igitur quodam tempore specimen artis suae Platoni exhibere, & iuncto curru in Academia multos cursus circumequitauit, adeo intentē curruis gressum seruans, ut ne digitum quidem latum discederet ab orbitis, sed semper in eodem spacio permaneret. Ceteri igitur omnes mirantes obstupuerunt: At Plato nimiam eius industriam reprehendit, inquit, fieri non posse, ut qui rebus tam nullius precij operam nauaret adeo diligentem, possit magnis & praeclearis negotijs uacare. Cum enim omnis cogitatio in ista conferatur, necessum esse ut ea negligentius agat, quae reuera sunt admiratione digna.

Vnde certamen gallorum gallinaceorum initium traxerit.

Post deuictos Persas, Athenienses legem posuerunt, ut galli gallinacei quotannis uno die certamen in theatro inirent. Vnde uero sumpsit occasionem haec lex, planum faciam. Cum Themistocles ciuicum exercitum aduersus barbaros eduiceret, gallos gallinaceos uidit pugnantes: neq; ille spectatorem sese oscitantem eius pugnae praebuit. Sed totum exercitum cohibens, inquit ad ipsos: Sed hi neq; pro patria, neq; pro dijs familiaribus, neque uero

uero pro auitis heroibus periculum subeunt, neq; pro gloria, neq; pro libertate, neq; pro liberis: sed tantum, ne alter ab altero superetur, aut alter alteri cedat. Quibus uerbis Atheniensium animos confirmauit. Quod ergo tunc eis incitamentum ad uirtutem extitit, uoluit ad similibus rerum & factorum memoriam sempiternam consecrare.

Quemadmodum fortunam significarit Pittacus.

Pittacus Mitylene templis scalam fecit, ad nullum alium usum, quam ut esset dedicatum donum, adumbrans fortunae repentinos ascensus atq; descensus: ascendentibus quodammodo his, quibus fortuna aspirat: descendentibus uero, qui miseris premuntur.

De Platone.

Plato, filius Aristonis, primum omnium ad artem poeticam animum adiecit, & Heroica carmina coepit facere. Postea combussit, nihili faciens, cum ad Homeri uersus examinans, longe deteriora uideret esse. Proinde ad tragodias scribendas operam applicuit: et elaborata tetralogia, iam in histrionis manus poemata tradiderat, & de palma uolebat contendere. uerum cum ante Bacchanalia semel audito Socrate captus omnino illius sirene, non solum a certando tunc destitit, sed in totum etiam scribendarum

bendarum tragœdiarum studium abiecit, atq; reliquit propter philosophiam.

Quòd nemo Barbarorum impius.

Et quis non Barbarorum sapientiam laudibus extollat? siquidem nemo eorum ad contemptiōe deorum unquam excidit: neque in dubium uocant, sint ne dii an non sint, & curent ne res humanas an non. Nemo igitur, neq; Indus, neq; Celta, neque Aegyptius, eam cogitationem in animum induxit, quam uel Euemerus Messenius, uel Dionysius Phryx, uel Hippon, uel Diagoras, uel Sosias, uel deniq; Epicurus. Sed Barbari hi quos dixi, contendunt & esse deos, et nostri curam gerere, & praesignificare futura per aues, signa, uiscera, & alias quasdam obseruationes atque doctrinas. Quorum ergo praescientiam homines ex beneuolentia deorum habere possint, ea magna ex parte per insomnia & stellas aiunt significari. Et haec immota fide tenentes, pure rem diuinam faciunt, sancte uitam agunt, ceremonias obeunt, orgiorum legem obseruant: & alia patrant, ex quibus certum est, quòd deos obstinate colant ac uenerentur.

De Herculis cognominatione, & oraculo Apollinis de ipso.

Aiunt

Aiunt quidam sermones Delphici, Herculeus Iouis & Alcmenes filium, ex genere nominatum esse Heraclidem. interiecto deinde tempore, quaedam de causa oraculum consuluisse, & compotens factum quorum gratia uenerat. Praeterea seorsum etiam haec audiuisse à deo:

Heraclem te alio Phœbus cognomine dicit:

Gratificando etenim, decus immortale tenebis.

De imaginibus fluuiorum.

Fluuiorum naturam, & uolutabra ob oculos cernimus. Nihilominus tamen quidam imagines eorum fabricantes, partim ex peries formæ statuunt, partim bouum figurā eis affingunt. nam bombos similes faciunt: Stymphalij Erasinum & Metopam, Lacedaemonij Eurotam, Sicyonij & Phliasij Asopum, Argiui Cephissum. In hominum uero figura Psophilij Erymanthium, Alpheum Heraenses, Cherronesij qui à Cnida sunt, similiter ipsi quoq; eundem fluuium. Athenienses autem Cephissum colunt, ut uirum cornutum. Porro in Sicilia Syracusij Anapum uiro assimilant: at Cyanā fontem, ut foeminam honorant. Aegeenses Porpacem, Crimissum & Telmissum, uirorū specie colunt. Agrigentini cognominem urbi fluuium speciosi pueri forma effingentes, illi sacrificant. Qui etiam Delphis consecrarunt, eburneam statuam & fluuii nomen inscripserunt. statuam autē fecerūt puerum.

De senectute.

Epicharmum, aiunt, cum omnino esset etate prouecta, cum quibusdam equalibus sedentem in confabulationibus, et singulis ex illis dicentibus, alio, Mihi satis est quinque annos uiuere: alio, mihi tres: tertio dicente, mihi quatuor: respondentem Epicharmum, O' optimi uiri, dixisse, quid mutuo contenditis et litigatis de paucis diebus? Omnes enim qui conuenimus, quodam fato propinqui sumus morti. Itaque tempus est nobis omnibus ocyus discedendi, antequam aliquod senectutis damnum experiamur.

Quod somnus mortis frater sit:
& de obitu Gorgiae.

Gorgias Leontinus ad finem uitae spectans, et bene senio confectus, cum aduersa ualitudine correptus, paulatim in somnum prolaberetur, et quidam ex necessarijs accedens inuisendi causa, quomodo se haberet quereret: Iam, inquit, me somnus incipit suo fratri tradere.

De Socrate sene & aegroto.

Socrates etiam ipse cum decrepitam iam etatem agens, in morbum incidisset, et quidam interrogaret quomodo sese haberet: Recte, inquit, utroque modo. Nam si fuero superstes, plures emulatores habebō: si uitam excepero, plures laudatores.

De

De lege, quae aegrotantibus abstinentiam à uino praecipit.

Zaleuci Locrensis cum multae leges extant, aliae recte commodeque posita, tum illa non in postremis est habenda: Si quis Locrensiū Epizephyriorum aegrotans uinum intemperatum bibisset, nisi iubente medico, etiam si ad pristinam ualitudinem rediisset, mortis ei supplicium erat constitutum, quoniam non iussus biberat.

Romanorum & aliorum quorundam lex, neque omnibus, neque omni aetati uinum bibere permittens.

Lex etiam haec Massaliotica fuit, ut mulieribus non liceret uinum gustare, sed omnium aetatum foeminae aquam biberent. Affermat Theophrastus, etiam apud Milesios hanc legem ualere, et Iadas ei parere, praeter Milesias. Quid uero obstet, quo minus Romanorum quoque legem referam? Et quomodo non iure redarguar inertiae, si cum Locrensiū et Massaliotarum et Milesiorum mentionem fecerim, meae patriae statuta silentio praeteream? Apud Romanos igitur maxime seruabatur haec lex, ut neque libera, neque serua biberet uinum, neque uero clarorum hominum quisquam à pube usque ad trigessimum quintum annum.

d 3 Lex

Lex Cretensium de disciplinis.

Cretenses iusserunt liberorum filios cum quodam concentu & melodia leges perdiscere, ut ex musica uoluptatem caperent, & facilius eas memoria complecterentur: & ne, si quid contra leges admisissent, per ignorantiam se fecisse possent defendere. Secundum, quod eis discendum proponebant, erant hymni in honorem deorum facti. Tertium, fortium uirorum encomia.

Animalia bruta uinum fugientia, & alioquin inebriari solita.

Omne brutum à uino naturaliter abhorret, maximè uerò ex animalibus illa, quæ uua acinisq; nimis impleta inebriantur. Et corui, si comedant herbam sinuatam, atq; etiam canes ipsi ad furorem & bacchationem impelluntur. At simius & elephas, si uinum biberint, hic sui roboris obliuiscitur, ille uersutia: et omnino sunt ad capiendū imbecilli.

Quidam dediti potationibus, & multipoti.

Potandi amantes fuisse traduntur Dionysius Siciliae tyrannus, & Nisæus etiam ipse tyrannus, Apollocrates Dionysij tyranni filius, Hipparion cognatus Dionysij, Timolaus Thebanus, Charidemus Orites, Arcado Erasixenus, Alcetas Macedo, & Diotimus Atheniensis: hic etiam dictus est infundibulum,

fundibulum, propterea quòd infundibulo in os imposito, sine interspirio uinum infusum absorberet. Cleomenem Lacedæmonium non solum multum bibisse perhibent, uerum etiam praua illa Scytharum consuetudine præditum fuisse, ut uinum intemperatum biberet. Et Ionem Chium poetam etiam fama est, modum in bibendo uino non tenuisse. Alexander etiam rex Macedonum, cum in honorem Calani Brachmanis Indici sophistæ, qui seipsum combusserat, certamina musica, equestria & pugillatoria constituisset, uolens gratificari ludis, uisitatum etiam domesticamq; concertationem in honorem Calani, superioribus certaminibus adiecit, & potandi uini certamen instituit: atq; primas obtinenti, premium constituit talentū: proximo triginta minas, tertio decem. In his uictoriam consecutus est Promachus. In Bacchi etiam festo libationū premium ordinatum est ei, qui plus bibisset, aurea corona: quæ meritis est Xenocrates Chalcedonius. qui sumpta corona cum à cœna reuertetur, Mercurio, qui stabat ante fores, eam imposuit, iuxta pristinam consuetudinem. Nam & florida, & myrrhina, & hederea, & laurea ferta, solebat hic reponere & relinquere. Etiam Anacharsim, aiunt, plurimum bibisse apud Periandrum, hoc etiam domo secum præsidium apportans. Scytharum enim est, intemperatè bibere. Lacedæmonem etiam, & Ti-

monem philosophos plurimum bibisse ferunt. Præterea Mycerinus Aegyptius, cum ei uaticinū e Bitha afferretur, prædicēs uitæ breuitatem, oraculum eludere uolens, tempus duplicādo, noctes adijciens diebus, semper uigilias agebat, & poculis indulgebat. His etiam Amasim Aegyptium annuera, de quo satis testatur Herodotus, & Nicoteles Corinthius ab his seiungi non debet. Scopam etiam Creontis filium, & Antiochū regem perhibent uini cupidissimum extitisse. Quam ob causam regnum ei gubernantibus Aristæo & Themistone Cyprijs, ipse titulum imperij inanem usurpabat. Et Epiphanes dictus Antiochus, Romanis obses datus, etiam ipse uini erat immoderate appetens. Et huic cognominis Antiochus, qui cum Medis aduersus Arsacem bellum gessit, etiam ipse potationibus seruebat. Cuius etiam ponatur Antiochus magnus. Et Agronem Illyricorum regem immoderata uini cupiditas occidit, & in pleuritidē coniecit. Item alius Illyriorum rex, strenuus erat in bibendo, & cibi intemperans. Cappadociae uerò regem Orrhopherem quid referamus, qui etiam ipse supra modum bibere poterat. Quòd si mulierum etiam nomina recensere oportet (absurdum & turpe est, foeminam potandi studiosam esse, & longè magis multipotam) dicatur de his etiam. Cleio, ut perhibent, non solum cum foeminis, uerum etiam cum uiris, potando

potando certare ausa, potentissima fuit, & omnes superauit. Verum hanc uictoriam adipisci, turpissimum ei fuit, me iudice.

De Platonis gloria, & æquabilitate.

Platonis gloria, & uirtutis fama, usq; ad Arcadas & Thebanos permanarat. Qui missis legatis summo studio hominem, non solum ad instituendos iuuenes, & docendam philosophiam, uerum etiam quod his maius erat, ad præscribendas reipublicæ leges uocarunt. Impetraturi igitur fuerant à uiro rogata (magnam enim Aristonides ex hac uocatione letitiā capiebat) uerum cum legatos interrogasset, quemadmodum ad æquabilem bonorum honorumq; partitionem essent affecti, & comperisset eos hanc prorsus abominari, neque ut susciperent persuaderi posse, noluit ad eos profectiōnem instituere.

Qui nam Græcorum optimi, fuerint pauperrimi.

In summa egestate uitam traduxerunt optimi Græcorum: Aristides Nicomacho satus, & Phocion Phoci filius. Epaminondas, Polymatide natus. Pelopidas Thebanus, Lamachus Atheniensis, Socrates filius Sophronisci, et Ephialtes Sophonidæ.

Imaginis Theonis pictoris explicatio.

d s De

De Theonis pictoris artificij bonitate cum multa sunt testimonia, tum in primis hæc pictura. Vir armatus excursionem ex urbe repente facit, hostibus eam aggredientibus, & uastantibus radentibusq; terram. Manifestò autem, et prorsus animose uidetur adolescens ad pugnam festinare. Equidem diceret eum insanire, quasi ex Marte furore correptum. Toruùm uident oculi: armis sumptis uidetur quantū pedibus conniti potest, in hostes impetum facere. Inde scutum protendit, & strictum uibrat gladium, cædem facienti similis, oculis ad occidendum spectantibus: & minabundus toto habitu, se nemini parsurum. Neq; quicquam aliud adiecit Theon, non manipularem, non centurionem, non manipulum, non equitem, non sagittarium, sed hic unus armatus ei ad ostendendam imaginis perfectionem satis fuit. Verum artifex non prius exhibuit picturam, neq; congregatis ad spectandū proposuit, quàm tibicinem iuxta collocasset, quem iussit cædem incitatiuum canere, penetrans & clamorosum quàm fieri posset maximè, & quod ad prælium animaret. Simulac igitur auditum est cædem asperum & horrendum, atq; tuba quasi armorum expeditionem sonante, picturam ostendit, & miles conspectus est, cum efficaciorum cogitationem de excurrente in animis hominum

cædem excitaret.

AELIANI

AELIANI DE VARIA HISTORIA Liber tertius.

Descriptio Tempum Thessalicorum.

Agesis igitur, quæ uocant Tempe Thessalica, nunc oratione describamus, atq; effingamus. Nam in confesso est; orationē, si explicandi uim ac facultatem habeat, non minus quæ uelit ponere ob oculos posse, quàm uiros in arte pingendi præstantes. Est itaq; locus inter Olympū & Ossam situs. Sunt autem hi mōtes altitudine inusitata præditi, et quasi diuina quadam opera diiuncti. atq; in medio locum complectuntur, cuius longitudo ad quadraginta stadia porrigitur. Latitudo uerò in alijs partibus continet plethrum, in alijs paulo etiam plus. per hunc mediū labitur, qui Peneus appellatur: in quem reliqui fluij confluent, & aquam ei communicando, magnum efficiunt. Hic locus habet uaria & omnis generis diuersoria, non manibus hominum facta opera, sed spontanea nature, quæ tunc plurimum ad pulchritudinem contulit, cum locus primū nasceretur. Nam in eo hedera copiosa, & admodum hirsuta uiget ac floret, & instar generosarum uitium, in proceras arbores ascendēdo serpit, atq; ipsis agnascitur.

Smilacis

Smilacis etiam magna copia, quæ se rupibus aduoluit, & ita saxum opacat, ut occultetur petra, & præter uiriditatem nihil conspiciatur, atq; sit oculorum panegyris. In ipso campo & planicie uarij sunt horti, & scenæ continuæ, æstiuo tempore gratissima uiatoribus receptacula, in quibus suauiter refrigerari possunt. Diffluunt etiam crebri fontes, & aquæ frigida, adq; bibendum suauissima. Has aquas perhibent prodesse lauantibus, & ad sanitatem conferre. Concinunt etiam aues hinc inde disperse, & in primis musica, quæ auribus magnam uoluptatem afferunt, atq; indefessos cum uoluptate deducunt, modulationibus suis prætereuntium laborẽ subleuant. Ad utrunq; latus fluminis commorationes sunt, de quibus antea dixi, & recreationibus apta loca. Per media uerò Tempe Peneus uenit, quiete & leniter procedens in modum olei, qui umbris affatim contegitur, quæ ab assitarum arborum ramis ortæ maxima diei parte solares radios arcent à flumine, & nauigantibus temperatam frigore nauigationem præbent. Omnis autem uicinus populus, alij cum alijs conueniunt, & sacrificia offerunt, & coitiones faciunt, atq; comessantur. Quum igitur multi sunt qui sacra faciunt, & rebus diuinis operam continuo nauant, sit ut istac iter facientibus, aut naui uectis, fragrantes odores suboleant. Ita deorum cultus indefinens, locum
sanctum

sanctum efficit. Hic aiunt Thessali Apollinem Pythium ex mandato Iouis purgatum, cum Pythionem serpentem iaculis interemisset, adhuc Delphos tenentem, terra oraculum habente. Deinde uerò coronatum ex hac lauro Tempica, & ramo in dextram sumpto uenisse Delphos, & oraculum occupasse Ioue & Latona natum. Est etiam ara in eo loco, ubi coronatus est, & ramum abstulit. Proinde etiamnum nono quoq; anno Delphi nobiles pueros mittunt cum Architheoro, qui aduenientes magnifice rem diuinam perficiunt in Tempibus, & nectentes ferta ex ea lauro discedunt, qua tunc temporis deus etiam amans, coronatus est. Ea uerò uia ueniunt, quæ dicitur Pythias, & dicit per Thessaliam in Pelagoniã, Oetam, Aenianorum regionem, & Meliensium, & Doriensium, et Locrensiũ Hesperiorum. Qui etiam deducunt pueros cū reuerentia & honore, non minus quam illi, eos qui ex Hyperboreis sacra ferunt eidem isti deo, uenerantur. Atq; hinc est, quòd in Pythiorum ludis uictoribus laureæ coronæ dono dantur. De Tempibus igitur Thessalicis hæc mihi in præsentem commemorata sufficiant.

De Anaxagora fortiter libero- rum mortem ferente.

Cum quidam Anaxagoræ Clazomenio, cum
alijs

alijs negotium agenti nunciasset, duos liberos eius mortuos esse, quos etiã solos habebat: ille nihil perterritus, aut affectus nuncio, respondit: Scivi eos mortales natos esse.

De Xenophonte filij obitum fortiter tolerante.

Xenophonti rem diuinam obeunti, nuncius quidam ex Mantinea dixit, filium eius Gryllum uita defunctum esse. At ille solum coronam deposuit, & in sacrificando perstitit. Cum uerò nuncius etiã illud adijceret, eum cum uictoria mortuũ esse, receptam coronam iterum imposuit. Hęc autem uulgaria sunt, & multorum sermone celebrata.

Quòd Dion ob filij mortem non perturbatus sit.

Dion Hipparini filius, Platonis discipulus, publica quaedam & communia negotia tractabat. Eius filius à tecto delapsus in atrium, uitam cum morte commutauit. His nihil commotus est Dion, neque mutatus, sed constanter in eo quod inceperat, efficiendo perseuerauit.

Antigonus filium suum mortuum uidens, nihil perturbatus est.

Antigonum secundũ aiunt, cum aliqui filium eius ex acie mortuum reportarent, uidisse quidem ipsum,

ipsum, sed uultum non mutasse, neq; uerò lacrymas fudisse: sed collaudatũ, quòd ut fortis miles occubisset, sepulchro mandari iussisse.

De magnificentia Cratetis.

Crates Thebanus tum in alijs rebus magnificus deprehensus est, & contemptor omnium quę uulgo admirationi erant: tum præsertim pecuniarum, & patrię. Quòd igitur suas facultates Thebanis tradiderit, id in omnes emanauit. Alterum uerò factum eius non omnibus notum est, hoc uidelicet. Relinquens Thebas, quas antea inhabitaue rat: Non opus est, inquit, mihi ciuitate, quam Alexander uel alius subuersurus sit.

De calumnia populi.

Demochares, nepos Demosthenis, significare uolens, se nihili pendere obtrectationes uulgi, cum uideret multos obtrectatores unã sedentes in tonstrina, & malè loquendi omnino cupidos: Quid loquimini, inquit, uos Dysmenide; simul hoc nomine ingenium naturamq; ipsorũ innuens, & detegens.

Quòd Phrynichus propter poema quoddam in ducem electus sit.

Phrynichum Athenienses belli ducẽ creauerũt, neq; propter facta, neq; propter generis claritudinẽ, neq; uerò quòd diues locuplesq; esset. Sape enim ad hoc

ad hæc animos Athenienses, oculosq; retulerunt, & eos alijs in eligendo præposuerunt. Sed cum Pyrrhichistis in quadam tragœdia conuenientes & bellicos modulos fecisset, adeò tenuit uniuersum theatrum, & præsentium animos cepit, ut cõfessim eum ducem eligerent, arbitantes eum bellicis rebus cum utilitate præfuturum esse, qui à uiris armatis non abhorrentia carmina poemataq; in dramate confecisset.

De amore.

Quis cum amatore, qui ipse non amet, quum pugna committenda, ferroq; de rebus decernendū est, manus conserat? Nam expers amoris fugit & declinat semper amatorem, tanquam profanus, nec percitus numine: tantumq; audet, quantum & animo ualet, & corporis robore pollet. Extimescit autem illum alterum, quasi diuino furore correptum: & non solum à Marte, quod quidem comiune est, uerum etiam ab amore concitatum. Nam qui solum ab altero horum deorum sunt inflammati, quorum unum perinde ac Martem Homerus dicit grassari, cum unum solum numen habeant, retere beneq; pugnant tantum, quantum animi potest unum per se numen suppeditare. Amoris uerò ministri pugnantes, & mauortio impetu, & amoris ardore stimulatī, cum duplicem cultum ac numerū sustineant, non iniuria (ut sentiunt Cretæ) dupliciter

ter quoque facinora faciunt. Non igitur eū qui ex Marte & Amore simul occidit, quisquam reprehendet, si armatus eius uim non possit reprimere, solum ab uno deo pugnans, non à duobus.

De Lacedæmoniorum amatoribus & amafijs.

De Lacedæmoniorum Ephoris, cum habeant multa præclare facta dictaq; recensere, in præsentiarum ea dicam tantum, quæ proposui. Cum quidam apud eos forma præstans, in amorem sui pertraxisset hominem locupletem, eo quod ipse pauper esset, irrogarunt illi pecuniariam mulctam, plectentes, ut apparet, pecuniarum illicitam cupiditatem, ablatione pecuniæ. Alium quendam formosum ac bonū uirum, quod neminem amaret ex ijs qui deteriores essent, poena affecerunt: quod cū bonus esset, neminem amaret. Similem enim sui potuisset amafium reddere, forsitan etiā alium. Nam amatorum beneuolentia, plurimum ualet apud amafios ad uirtutem colendam, si moderati sint ipsi, & honesti. Est etiam eiusmodi lex apud Lacedæmonios, si quis adolescens in delicijs habitus peccasset, concedebant aut morum simplicitati, aut ætati iuuenili: amatorem uerò eius poenas luere cogebant, uolentes arbitros eos & inspectores esse omnium quæ isti facerent.

De anima.

Peripatetici dicunt animam interdum corpori seruitium præbere, et inuolui, neque purè ueritatem perspicere posse. Noctu uerò, liberatam à ministerio corporis, et in orbem iuxta thoracem redactā, magis ad præuidenda futura idoneam esse, unde existunt insomnia.

De amoris ratione apud Lacedæmonios.

Apud Lacedæmonios, qui honesta liberali que forma præditi sunt, non gerunt sese delicatè erga amatores, neque nimis arroganter. Siquidem hi diuersum à reliquis faciunt adolescentibus formosis. Nam ab amatoribus petunt ut sese ament. Lacedæmoniorum autem ea uox est, oportere amare dicens, Spartiata et amor nihil turpe nouerunt. Siue enim adolescens ausus sit stuprū pati, siue amator inferre, neutrum prætermitti Spartæ utile fuisset. Aut enim è patria discessissent: aut quod grauius est, è uita.

De uinolentia Tapyrorum.

Adeò dedita uino est gens Tapyrorum, ut in uino uiuat, et plurimum uitæ tempus in id insumat: neque solum eo ad potandum abutitur, uerum etiam ad unguendum, quemadmodum ceteri oleo.

De uinolentia Byzantiorum.

Byzantij

Byzantij uerò, quoniam procliuēs et propensī sunt ad uinum, relictis suis ædibus et domibus, peregrinis eas mercede locant, et transmigrant in cauponas, ut fama est. Neque solum hæc, sed etiā uxores illis relinquunt. Itaque duorum criminum calumnia eodem facto sese implicant Byzantij, temulentiae et prostitutionis. Quoniam uerò ebrietate uinoque diffluunt, delectantur tiliarum sono, et tibijs maximè uacant. At tubæ fremitum primo auditu etiam non sustinent. Ex quibus liquet, quod ab armis belloque gerant alienissimos animos Byzantij. Propter hanc causam Leonides dux militaris ipsorum in acerrima urbis oppugnatione, cum hostes moenia adorirentur, et illi relictis excubijs totos dies in consuetis diuersorijs tererent, mandauit ut caupona ipsis in moenia transferrètur. quo sophismate serò tandè eis persuasit, ut aciem ne desererent, cum prætextus et causa, quamobrem abirent, non esset. Hæc affirmat de ipsis Dæmon. His astipulari uidetur Menander cum dicit, Vinolentos negotiatores facit Byzantium, totam noctem perpotat.

De Argiuorum, Corinthiorum, Thracum, Illyricorum uinositate.

Argiui etiam et Corinthij in comædijs taxati sunt,

e 2

ti sunt,

ti sunt, sine modo uina bibisse. De Thracibus iam confirmatus constansq; rumor est, plurimum eos bibendo posse. Neq; uerò Illyrij carent hoc tempore tali crimine, qui hanc etiam calumniam adiecerunt, quòd in conuiuio peregrinis & hospitibus permittitur, ut unusquisq; mulieribus propinet si libeat, etiamsi foeminae nihil ad se pertineant.

Comparatio Demetrii & Timothei ducum.

Vter uerò præstantior dux fuit, Demetrius Poliorcetes, an Timotheus Atheniensis? Ego mores & ingenium utriusq; explicabo. Vobis autem deinde præferre alterum licebit. Demetrius per uim atq; auaritiam, perturbansq; multos & iniuriam inferens, ciuitates subigebat ad motis machinis, concussis & suffossis moenibus. Timotheus uerò persuadens uerbis, & oratione docens utilius esse, ut Atheniensium dicto audientes essent, eadem hæc quæ ille perfecit.

Quod philosophia ab administranda repub. non sit aliena, & quod ex philosophis quidam rempublicam gubernarint.

Ex philosophis etiam aliqui ad gubernacula rerum publicarum sederunt; aliqui uerò hoc solo contenti, quòd animum uirtutibus excoluissent, quietam.

quietam uitam traduxerunt. Correxerunt enim & constituerunt respublicas Zaleucus Locrensiū, Charondas Catanēsiū, item Rheginensium, cum in exilium eiectus esset e Catana. Tarentinis profuit Archytas, Solon Atheniensibus, Bias & Thales in Ioniam adiumenta maxima importarunt. Chilon iuuit Lacedæmonios, Mityleneos uerò Pittacus, Rhodios Cleobulus, & Anaximandrus coloniam Mileto Apolloniam deduxit. Xenophon etiam bellicis laudibus floruit, & optimus dux iudicatus est inter eos qui unà cum Cyro ascenderāt, tunc cum Cyrus & multi alij cū ipso occubuisent. Nam cum necessitas postularet aliquem qui posset seruare Græcos, & incolumes domum reducere, hoc negotium illi datum est. Plato uerò Aristonis filius Dionem reduxit in Siciliam: & consilium modumq; docuit, quo tyrannidem Dionysij subuerteret, ac nullo negotio dissolueret. At Socrates nullam sibi curam de Atheniensium republica suscepit, quòd uideret Atheniensium democratiam similiorem esse tyrannidi & Monarchiæ. Proinde neq; suffragio suo decem duces morti adiudicauit, neq; triginta tyrannis quicquam communicauit, in illorum nefarijs sceleribus. Cum autem pro patria decertandum esset, tunc sine recusatione militem agebat. Gessit autem arma contra Delum, Amphipolum, & Potidæam. Aristoteles patriam suam

non in genua (quod dicitur) procidentem, sed in os prostratam erexit atq; restituit. Demetrius Phalereus, summa cum dignitate rempublicam Atheniensium rexerat, donec eum Atheniensibus consueta solitaq; inuidia eiecit: sed in Aegypto etiam apud Ptolemaeum regem in rogandis ferendisq; legibus primas tenebat. Quis uero inficias iuerit, Periclem Xantippi filium philosophiae praecipua calluisse, et Epaminondam filium Polymnidis, et Phocionem filium Phoci, et Aristidem Lysimachi, et Ephialtem Sophonidae, et post hos interiecto tempore Carneadem et Critolaum: quoniam Romani quoq; missi sunt pro Atheniensibus legati, et pacem impetrauerunt, qui tanta grauitate dicendi senatum perpulerunt, ut diceret, Miserunt Athenienses legatos ut nos persuaderent, sed enim qui cogere nos facere quod ipsis collibitum esset. Ego uero illud etiam Persaei, in administratione reipublicae habeo, quod Antiochum erudiuit: et illud Aristotelis, qui ipse quoq; iuuenem adhuc Alexandrum philosophiae praecipua imbuit. Et Lysias, Pythagorae discipulus, Epammondam instituit. Si quis igitur nihil rerum agere philosophos dicit, inconsiderate facit, et stultum. Nam ego ipsorum otium et solitudinis studium, libentissimo animo amplecterer.

De

De consuetudine Midæ Phrygis & Sileni, & de ijs quæ ab hoc incredibiliter dicta sunt.

Narrat Theopompus, familiaritatem quandam inter Mydam Phrygem et Silenum intercessisse. Hic Silenus erat Nymphæ filius, et dijs quidem conditione inferiore, mortalibus uero, morteq; superiori. Hi tum alia multa sunt inter se collocuti, tum hæc Silenus aliquando Midæ retulit, Europam, Asiam et Libyam insulas esse, quas circumcirca Oceanus circumfluat. Continentem uero unam extra hunc mundum existere, et magnitudinem ipsius infinitam et immensam esse narrabat: alere diuersa animalia grandia, et homines qui eam inhabitant duplo maiores esse nobis: neq; tantum temporis spacium ad uiuendum illis sufficere, quantum nobis: sed etiam illud duplum, et multas magnasq; ciuitates atq; uiuendi rationes, et leges apud eas plane nostris contrarias esse constitutas. Duas urbes esse magnitudine maximas dixit, nihil uero sibi mutuo similes: quarum altera dicatur Machimus, id est pugnax: altera Eusebys id est pia. Pios igitur in pace uitam agere, et amplissimis opibus, fructum ex terra capere sine aratri et bobus, agricultura seminationeq; nihil eis opus esse. Et ut ille retulit, a morbis immunes sunt, atq; suum tempus in suavissimo

uissimo risu & uoluptate consumunt. Adeo uero sine controuersia iustitiam colunt, ut persepe dii quoque immortales non dedignentur illorum uti commercio. Qui uero Machinū urbem incolunt, bellicosissimi sunt, & arma induti semper bella gerunt, finitimosque in suam potestatem redigunt: atque haec una ciuitas in plurimas gentes imperium tenet. Ciuues in ea sunt non pauciores ducentis myriadibus. Moriuntur aliam aegrotantes, quod perraro accidit. Siquidem in bellis plerumque lapidibus aut fuste percutiuntur. nam ferro non possunt uulnerari. Auri argenti que maximam copiam possident, ita ut minoris apud ipsos aestimetur aurum, quam apud nos ferrum. Eos quodam tempore conatos etiam fuisse in has nostras insulas transire, dixit: & traiecto oceano mille myriadas hominum usque ad Hyperboreos peruenisse: cumque audiissent hos populos inter nostrates esse religionis obseruatissimos, contempsisse tanquam prauos, maleque sese gerentes in faciundo, & idcirco indignum duxisse progredi ulterius. Hoc etiam adiecit multo mirabilius, homines aliquos nomine Meropes in illis locis, multas magnasque ciuitates habitare. In finibus autem regionis illorum locum esse & nominari Anostum, id est, sine reditu, seu unde non est reditus, similem uoragini & hiatui: neque uero tenebris, neque lumine distinctum, sed aerem impendere obscuro quodam

quodam rubore permixtum. In eo loco duos fluuios labi, alterum uoluptatis, alterum tristitiae: & ad utrumque arbores sitas esse, magnitudine platani magna. Quae ad flumen tristitiae sunt, eiusdem naturae ac potestatis fructus producere: si quis ijs uescatur, eum tantum eijcere lacrymarum, ut per uniuersae uitae reliquum tempus, fletibus luctibusque diffluat, & sic uitam finiat. Alteras uero, quae fluuiio uoluptatis agnascuntur, fructum contrarium ferre: qui enim hunc gustat, ab omnibus pristinis cupiditatibus abducitur: & si quem amauit, in eius obliuionem uenit, paulatimque fit iunior, atque praecedentem aetatem & iam transactam retro agit ac resumit, abiecta senectute ad uigorem aetatis reuertitur, deinde adolescentiam induit, tum pueritiam, postremo fit infans, & sic denique expirat. Haec, si cui fide dignus uideatur Chius, credat. Mihi egregius fabulator tum in his, tum in alijs uideatur.

De dissidio Aristotelis à Platone.

Primum dissidium Aristotelis aduersus Platonem ex his ferunt initium cepisse. Non probabat eius uitam Plato, neque corporis habitum & ornatum. Nam Aristoteles uestibus & calceamentis magnificis utebatur, & contra Platonis morem crines abrauebat, annulisque ferendis se exornabat, uultu cauillationem & irrisionem quandam praeferebat. Et intempestiua loquacitas in sermone, inge-

nium eius moresq; redarguebat. Hæc omnia philosopho indigna esse manifestum est. Quæ cum uideret Plato, non admittebat hominem, sed ei proponebat Xenocratem, Speusippum, Amyclam, et alios, quos tum alijs honoribus prosequeretur, tum disputationum suarum participes esse patiebatur. Cum uerò quodam tempore Xenocrates in patriam iter suscepisset, Aristoteles cum suorum discipulorum caterua, inter quos erat Mnason Phocæsis, et alij, Platonem impugnabat de industria. Laborabat tunc ex morbo Speusippus: quamobrem Platoni adesse non poterat. Plato octuagesimum annum agebat, ita ut iam propter ætatem destitueretur memoriæ uiribus. Intendens igitur in eum, et adoriens ex insidijs Aristotelis, magnaq; cum ambitione quæstiones nectens, ac sophisticè eum redarguens, iniurium simul et ingratum sese præbebat. Proinde desistens exteriori deambulatione, domi cum familiaribus priuatim ibat. Exactis tribus mensibus Xenocrates à peregrinatione reuersus, inuenit Aristotelem deambulantem, et docentem ubi reliquerat abiens Platonem. Videns autem eum cum familiaribus suis non ad Platonem commeare, sed aliò in ciuitatē seorsim ex auditorio uestigia ferre, interrogabat quendam in Peripato, ubi nam esset Plato, existimans eum decumbere. At ille respondit: Nō malè habet, sed Aristoteles ei molestiam

lestiã faceßens, effecit ut è Peripato discesserit, et in horto domi philosophiã tractet. His auditis Xenocrates repente se ad Platonem contulit, et offendit eum differentem cum his qui simul aderant. Erant autem frequentissimi, et summæ existimationis uiri, et adolescentes aliqui illustrissimæ famæ. Qui cum loquendi finem fecisset, perhumaniter pro more solito Xenocratem salutauit, rursusq; illum similiter Xenocrates. Deinde conuersatione dimissa, Xenocrates nullum uerbum hac de re cum Platone locutus, neq; audiens, collectis suis commilitonibus uehementer obiurgauit Speusippum, quod Aristoteli cessisset ex Peripato, et ipse quam potuit instructissimis uiribus contra Aristotelem pugnauit: eoq; contentions progressus est, ut eum eijceret, et in consuetum locum Platonem restitueret.

De Lysandro, & allatis ei muneribus.

Lysandro Spartiatæ in Ioniam proficiscenti, hospites quos habebat in Ionia, cum alijs multis, etiam bouem et placentam dono miserunt. Qui placentam contemplatus rogabat, quid nam illud cupidiarum esset. Cui cum is qui attulerat, responderet, ex melle caseo alijsq; quibusdam confectum esse: Sed hoc, inquit Lysander, ijs date qui trouerunt. Non enim hic est liberi et ingenui hominis cibus. Bouem uerò patrio ritu mactandum apparandumq; curauit, quem cum uoluptate comedit.

De

De magnanimitate Themistoclis.

Puer adhuc Themistocles quodam tempore è ludo literario redibat: quem cum pædagogus obuiuo Pisistrato, de uia decedere tyranno iussisset, planè regiè libereq; respondit: Nunquid hæc uia non ei sufficit? Adeò quiddam ingenuum & magnificum ex eo in Themistocle refulsit.

De pietate Aeneæ, & Græcorū misericordia in Troianos.

Cum iam captum esset Ilium, Achiui miserati captiuorū arumnas, omnino Græcè hoc per præconem denunciarunt, ut singuli ex liberis ciuibus, quod uellent unum aliquod, secum auferrent. Aeneas igitur cæteris neglectis, deos penates exportabat. Græci pietatem uiri summo cum gaudio suspicientes, permiserunt insuper unum ex suis possessionibus accipere. ille patrem annis & senio confectum, sublatum in humeros portabat. Obstupescentes etiam hoc factò non mediocriter, uniuersas possessiones ei reliquerunt: confitentes, eos qui pietatem in homines, & deos excercent, quiq; parentes reuerenter colunt, etiam natura inimicos non posse non æquos & placatos se præbere.

De Alexandro.

Præclara & laudabilia sunt Alexandri opera
ad

ad Granicum & Issum perpetrata. Pugna ad Arbelos commissa, Darius captus, Persæ subiecti Macedonibus, Asia tota subacta, Indi Alexandro subditi. Laudanda etiam quæ ad Tyrum & in Oxydacris gessit, & alia multa. Quid enim hic uerborum angustia complecti tam latè patentem eius hominis fortitudinem conamur? Siue etiam fortunam quis inuidus & obtrektor, quæ adhæserit Alexandro, uelit appellare. Sit sanè. Attamen hoc in eo laudabile & præclarum est, quòd fortunæ non succubuit, neq; eius erga se beneuolentia & promptitudine destitutus est. Verum illa non sunt amplius laudanda in Alexandro, quòd cum quinta die mensis, ut fama est, perpotasset apud Eumæum, deinde sexta crapulam edormierit, neque plus illo die uixerit, quàm ut surgeret, et ducibus de crastina profectioe mandata daret, inquiring eã summo mane futuram. Septima deinde die epulatus est apud Perdiccam, qua se rursus uino ingurgitauit, & octaua dormiuit. Et decimo quinto die eiusdem mensis, iterum indulgit uino, & sequenti solito more crapulam somno decoxit. Vigesimo quarto cenauit apud Bagoam. Distabat à regia Bagoæ domus stadijs decem, post tertio dormiuit. Ex duobus igitur alterū sit oportet: aut quod Alexander magno nocumento sibi fuerit, tot diebus potando consumptis: aut quod qui hæc tradiderunt, mendacia dixerint.

dixerint. Ex quibus colligi potest, eos in reliquis itidē à ueritate deflectere, in quibus Cardianus ille non postremum locum obtinet.

De Xenophontis pulchritudinis amore.

Xenophonti tum alia honesta bonaq; curæ fuerunt, tum ut haberet arma pulchra & exposita. Aiebat enim, si uicisset, elegantissima quoque se stola ab hostibus indutum iri: & si uitam amittat in prælio, cum quodam decore iacere in armatura splendida. Nam hanc esse strennuo & fortis uiro monumentum, quod reuera ipsum ornaret. Dicitur igitur habuisse scutum Argolicum, thoracem Atticum, galeam Bœotico artificio factam, equum Epidaurium: quæ sanè non aliter ego dixerim, quam arguere uirum elegantie studiosum, seq; dignum his quæ pulchra sunt, iudicantem.

De Leonida, & triginta, qui ultrò pro salute totius Græciæ, se morti obtulerunt.

Leonides Lacedæmonius, & unà cum ipso triginta uiri, ad Pylas mortem uaticinio sibi denunciata obierunt. Et pro defensione Græciæ ritè strennuèq; pugnam facientes, gloriosum finem

nem sortiti sunt, ac perpetuam sibi gloriam & nomen clarissimum reliquerunt.

De Pindaro tyranno.

Pindarus Melanis filius, Alyatti uerò Lydi ex filia nepos, suscepta Ephesiorum tyrannide, in supplicijs sumendis asperum & inexorabilem se præbuit, in reliquis benignus ac sapiens uisus est: magnamq; curam adhibuit, ne in Barbarorum seruitutem patria redigeretur. Hæc ita se habere, illo facto declarauit. Cum enim Croesus ipsius auunculus ex matre totam Ioniam subegisset, legationem ad Pindarum misit, Ephesios in suam potestatem tradi postulans. At cum non permetteret, Croesus urbem obsidione cinxit. Cum autem turris quedam subuersa cecidisset, quæ in posterum proditrix appellata est, & præ oculis damnum cerneret, consilium dedit Ephesijs Pindarus, ut ex portis et turrib. funes ad columnas templi Veneris alligaret, ac urbē quasi anathema Veneri esse sineret: per hæc securitatem Epheso præstans. et suasit, ut ipsi Lydum adirent, ac pacē expeteret. Exponentibus igitur preces Ephesijs, risisse Croesum aiunt, neq; moleste hoc industrium factū accepisse, & Ephesijs concessisse libertatem, sed ea conditione atq; lege, ut Pindarus ciuitate excederet. Qui nihil contradixit: amicis, qui secum discedere uellent, assumptis, filium et uniuersas substantias ciuitati comisit:

& unà

et uni ex familiaribus Pasicli tum filij tutela, tum bonorum cura delegata discessit in Peloponnesum, regium uiuendi splendorem cum spontaneo exilio commutans, ut ne patria sub iugum Lydorum mitteretur.

De Platonis paupertate, & quomodo ad philosophiae studium accesserit.

Hoc etiam audiui, an uerum sit, nescio. Quod igitur audiui, illud est. Plato filius Aristonis, afflictus paupertate, proficisci in militiam instituit. At deprehensus à Socrate, et edoctus, quæ par erat, uendit arma, et animum mutauit, atque suasie Socratis ad philosophiam sese contulit.

Quomodo Socrates factum Alcibiadis retulerit.

Socrates cum uideret Alcibiadem ob diuitias elatum animum gerere, et ob agrorum multitudinem superbire, adduxit ad locum in quo tabula quædam ambitum terræ complectens suspensa erat, et eum rogauit ut Atticam ibi requireret. Quam cum inuenisset, suos fundos eum iussit ostendere: et cum responderet, nusquam ibi pictos esse. Horum, inquit, possessione te effers, qui nulla pars sunt terræ.

De Diogenis mendicitate & fastu.

Diogenes

Diogenes Sinopensis de seipso dicere solitus est, se implere et ferre tragicas execrationes. Nam erronem se esse, domo et patria carere, mendicium agere, tenui uestitu uti, et in diem uiuere. Nilominus tamen in his sibi non minus placebat, quam Alexander in terrarum orbis imperio, cum subactis Indis in Babylonem reuerteretur.

De quibusdam modestis & continentibus.

Amœbeas citharædus maxima continentia præditus fuisse dicitur. cumque uenustissimam uxorem haberet, non cum ea coiuisset. Item Dionysius tragicus histrio. Clitomachus uero pancratiastes, si quando canes uidebat coeuntes, sese auertit. Et in conuiujs si de rebus ueneris sermo incidisset, continuo surgens discessit.

De Niciæ diligentia, quam in artem suam contulit.

Nicias pictor, tantam diligentiam ad pingendum adhibuit, ut se penumero intentus arti, cibum sumere obliuisceretur.

De Alexandro & Hercule citharam pulsare discantibus.

Alexander Philippi filius, puer adhuc, cum nondum ad puberem ætatem peruenisset, citharam didicit pulsare, magistro iubente chordam quamdam

dam tangere modulis conuenientem, & quam postulabat artis ratio. Et quid interest, inquit, etiam si hanc pulsauero? in aliam digitum intendens. Qui respondit: Nihil interesse tuum regis, sed non eodem modo nihil interesse futuri citharædi. Timuit autem hic ne si non commodè eum institueret, idem sibi eueniret quod Lino. Nam Herculem puerum adhuc Linus fidibus canere docuit. Verùm cum imperitius instrumentum tangeret, increpauit eum Linus. At Hercules incensus ira, plectro Linum percussum interfecit.

De Satyro fistulatore.

Satyrus fistulicem per sepe Arstonis philosophi disputationibus intererat, & his quæ dicerentur mirè affectus aiebat: Cur ego non igni trado hoc nihil utile telum? Subobscurè referens tibiã, & quodammodo suam artè ad philosophiæ studium comparatam extenuans, & nihili æstimans.

Lex Romanis & Lacedæmonijs communis.

Lacedæmonijs iuxta & Romanis lex erat, ne cui licitum esset cœnare, quæ uel quando ipsi liberet. Nam cum per alia ciues ad temperantiã reuocare uoluerunt, tum non minimè per rationem mensæ.

Quod in Academia ridere non licebat.

Fama

Fama etiam illa percrebuit Attica, quæ refert, ne ridendi quidem potestatem in Academia prius fuisse. Nam ab iniuria & ignauiâ purum & inaccessum hunc locum seruare conabantur.

Cur Aristoteles reliquerit Athenas.

Aristoteles cum iudiciorum metu Athenis profugisset, interroganti cuidam, qualis esset ciuitas Atheniensium? respondit: Pulcherrima, sed in ea pyrus super pyrum, & ficus super ficum confenescit. Sycophantas intelligens. Et interroganti, cur reliquisset Athenas? respondit, quoniã nolisset committere, ut Athenienses bis peccaret in philosophiam & obscure Socratis mortem inueniens, et suum periculum.

Lex Ceorum de senibus.

Consuetudo est apud Ceos, ut ij qui senio planè confecti sunt, tanquam ad conuiuium se mutuo inuitent, aut ad quoddam solenne sacrificium conueniant, & coronati cicutã bibant: cum sibi ipsis conficij sunt, se ad promouenda comoda patriæ inutiles amplius esse, animo iam ob ætatem delirare incipientes.

Quædam Athenis primùm inuenta.

Athenis aiunt primùm repertam esse oliuã & ficum, quæ primùm etiã terra protulit. Item poenas dare & repetere, primi Athenienses instituerunt. Et certamen corporum priuati inuenerunt, et exuerunt se, unxeruntque, et equos primus Erichthonius iunxit.

f 2 Quid

Quid olim quidam comederint.

Arcades glandes, Argiui apios, Athenienses ficus. Tirynthij uerò syluestria pyra comederūt, Indi arundines, Carmani palmas, Maotæ & Sauromatæ milium, Perse terebinthum & nasturtium.

De Satyris, Tityris, & Silenis.

Comites Bacchi fuerunt Satyri, quos nonnulli Tityros appellant. Hoc nomen habuerunt à tere-tismatis, hoc est, lasciuis & procacibus saltationibus, quibus gaudent Satyri. Satyri uerò dicti sunt, ab oris rictu. Sileni uerò, ἀπὸ τοῦ συλλαβεῖν, quod est conuicijs proscindere. Nam conuicatoria scomata iaciunt, cum molesto quodam lusu. Vestitus autem erat Silenis, tunica utrinq; uillose. Refert enim stola Bacchi plantationem, & uinearum palmitumq; hirsutam densitatem.

Multa Bacchi cognomina.

Veteres uberum fructuum prouentum uerbo φλῦειν significabāt. Vnde Bacchum Phleonem appellarunt, & Protrygam, & Staphylitam, & Omphacitam, & alijs multis diuersisq; uocabulis.

De quibusdam amentibus fœminis.

Elegam & Celenam filias Proeti regina Cypri ad insaniam impulit, quæ in quibusdam Peloponnesi locis uisæ sunt nudæ furentesq; discurrere. Eruperunt

Eruperunt etiam in alias regiones Græciæ, agitate impulsæq; isto morbo. Audio etiam Lacedæmoniorū fœminas cæstro Bacchico percitas fuisse, & Chiorū. item Bœotorum mulieres, quasi diuino furore concitate insanierunt. Et tragœdia uocifertur. Solas uerò Minyades Leucippen, Aristippen, & Alcithoen, aiunt hanc choreã detrectasse ob eã causam, quòd maritos ambirent. nã idcirco bacchari in honorẽ dei noluerunt. Qui excanduit, et cum ille telis operam nauarent, atq; opificio lanæ summo cum studio incumberent, confestim hederæ racemiq; in colibus serpsent, in calathis dracones nidos posuerunt, & à summis pensis lactis uiniq; stille demanarunt. Verùm cū ne his quidem rebus ad cultum dei adduci possent, tum inuasit eas furor, extra Cithæronem non leuior quàm in Cithærone. Nam Leucippæ filium tenerum adhuc, et admodum iuuenem, Minyades furore imbutæ discerpserunt, hinnulum esse putantes, atq; inde ad prius commemoratas Minyadas pertraxerūt: quæ cum eas ob admissum scelus insequerentur, in aues sunt mutatæ: & una assumpsit formam cornicis, altera uespertilionis, tertia noctuæ.

De citharædo à Sybaritis occiso.

Cum Sybare citharædus caneret in certamine,

f 3 ne,

ne, quod in honorem Iunonis erat institutum, inter Sybaritas propter eum est orta contentio. cumque mutuo ad arma uenirent, citharædus cum ipsa stola confugit ad aram Iunonis. At illi ne in isto loco quidem manus à citharædo abstinuerunt. Paulo uero post sanguis uidebatur in Iunonis templo scaturire, non secus quam ex perenni fonte. Sybaritæ cum oraculum Delphicum consultum misissent, tale responsum acceperunt:

Cede meis mensis, manibus nam sanguis adhærens,
Destillansque recens, prohibet tibi limina templi.
Non tibi fata canam: magnæ Iunonis ad aram,
Musarum innocuum strauisti cæde ministrum.
Non immortales hoc dii patientur inultum.
Si quis enim prudens, scelerata è mente profectum
Comittat facinus, grauis hunc prope poena seque-
tur. Non exorabit, neque si genus ab Ioue summo
Duceret: ipse suo collo, collisque nepotum,
Hoc luet, et generi cumulatim damna ferentur.

Neque ultio tardata est. Cum enim aduersum Crotoniatis bellum gererent, subacti sunt ab illis, et ciuitas eorum subuersa est.

De quodam qui poterat quidem sociis auxilium ferre, non autem uolebat; & alio, qui uolebat succurrere, infortunatè autem cesserat.

Tres

Tres adulescentes eiusdem ciuitatis, iter Delphos ad consulendum oraculum facientes, in latrones incidunt. Vnus correpta fuga, declinat latrones. Alius uero, cum reliquis interfectis impetum faceret in superstitem sicarium, à latrone aberrauit, in socium uero enssem impulit. Ei igitur qui fugerat, tale responsum ab oraculo datum est:

Occidi socium præsens es passus amicum,
Non tibi uaticinor, sacro te proripe templo.

Et alteri consulenti, talia respondit Pythia:
Defendens socium, uerso mucrone necasti:
Purior es manibus nunc, quam prius esse solebas.

Oraculum Philippo redditum.

Philippum in Bœotia ferunt in æde Trophoniæ responsum accepisse, ut cauere sibi à curru. Illum igitur metu oraculi, nunquam ascendere currum uoluisse perhibent. Hinc iam duplex fama euulgata est. Nam alij dicunt, Pausanæ gladium, quo Philippum peremit, in capulo currum ex ebore sculptum habuisse. Alij uero, cum circuiret Thebæicam paludem, cui Currus nomen erat, trucidatum esse. Atque prior sermo uulgaris est, posterior uero non ita infrequenti fabula.

Lex Stagiritarum.

Stagiritarum hæc est lex, planè eiusmodi ut Græcam agnoscere possis: Quod non deposuisti, inquit, ne tollas.

f 4

De

De Timotheo, & alijs, quibus sua
uirtus non profuit.

Timotheum primùm quidem laudibus Athenienses extulerunt. postquam uerò delinquere peccareq; uisus est, nihil eum iuuat pristina uirtus, neque res antea gesta. Ad Themistocle uerò nullum omnino redijt emolumentũ, neq; ex nauali pugna quam circa Salaminẽ fecit, neq; ex legatione quam Spartam obiuit, cum Atheniensium munitionem occultaret. Exulauit enim ille non solum ex Atheniensium urbe, uerum etiã è tota Græcia. Et Pausaniæ Lacedæmonio nihil adiuuenti attulit Plataensis uictoria, quo minus cum Byzantij nouas res moliretur, & Persico morbo laboraret, etiam eum fauorem, quem ex antea actis sibi conciliarat, amitteret. Phocyonem uerò præconium illud bonitatis & iustitiæ non eripuit, quo minus cum iam septuagesimum quintum annum ageret, neque uel minimam iniuriam Atheniensibus intulisset (quoniam ita uisum esset Antipatro, qui Pireum prodeire uellet) capitis ab Atheniensibus damnaretur.

AELIANI

AELIANI VARIÆ HISTORIÆ
Liber quartus.

Gentium & populorum diuersi mores.

LEucanorum quædam lex sic habet. Si sub occasum solis uenerit peregrinus, uolueritq; sub tectum alicuius diuertere, & is hominem non susceperit, mulctetur, & pœnas luat inhospitalitatis: ut mihi quidem uidetur, & uenienti, & Ioui hospitali.

Dardanenses Illyrides ter solummodò per uniuersam uitam audio lauari consueuisse, post partum, cum nuptias ineunt, & cum mortẽ obierunt.

Indi ad usuram pecuniam nõ locant, neq; accipiunt. Sed neq; fas est, hominem Indum aut iniuriam inferre, aut pati. Proinde neq; syngrapham, aut depositum faciunt.

Lex erat Sardoæ, ut filij patres iam senio confectos sustibus cæderent, & interemptos sepelirent: absurdum arbitrantes esse, si delirus senex ulterius in uiuis agat, eo quòd sepius in fraudem peccatumq; impellatur corpus senectute grandæua maceratum. Apud eosdẽ eiusmodi lex erat. Pœnas ignauiæ & socordiæ constituiebant: & qui otiose uiueret, eum rationem reddere oportebat, & unde uiueret ostendere.

f s Assyrij

Assyrij uirgines suas coniugio maturas in unā ciuitatem aliquam conducunt, atq; uenum proponūt. Et quam quisq; emerit, eam sponsam abducit.

Biblij in uia, si inciderunt in aliquid, nihil tollunt quod non reposuerunt. Non enim hoc inuentum, sed furtum arbitrantur esse.

Berbericæ omnes septuagesimum annum egresfos, interficiunt: uiros mactando, mulieres uerò strangulando.

Colchi mortuos suos in pellibus sepeliunt, & insutos ex arboribus suspendunt.

Lydis moris erat, ut mulieres, antequam cum maritis concumberent, corpus prostituerent. Cum autem semel laxatæ fuissent, deinde omni tempore continentessent. Quæ uerò postea cum alio rem habuisset ea sine uenia & misericordia plectebatur.

De Nicostrati citharistæ dissidio cum Laodoco citharædo.

Rumor quidam circumfertur, Nicostratum citharistam cum ob artem musicam dissideret à Laodoco citharædo, dixisse, illum in magna arte exiguum esse, se uerò in exigua magnum. Non igitur solum laudabile, est rem familiarem et opes amplificare sed, etiam artem, si Nicostratum rectè & bene hoc consulentem audire uolumus.

De

De Polygnoto & Dionysio pictoribus.

Polygnotus Thasius & Dionysius Colophonius, duo pictores erant. Et Polygnotus iam magna pingebat, atq; in perfectis certamina subibat. Dionysij uerò picturæ, præter magnitudinem continebant exquisitissimam Polygnoti artis imitationem affectus, motus, formæ habitudinem, uestium subtilitates, & reliqua.

Lex Thebana de artificibus & pictoribus.

Audio legem fuisse Thebis, præipientem artificibus, tum pictoribus, tum figulis, ut imaginum formas quoad possent optime exprimerent. Iis autem omnibus qui deterius aut finxissent, aut pinxissent, pro poena multam pecuniariam irrogātem.

Qui beneficiorum memores fuerint.

Beneficia in memoria habuerūt & gratiā proijs reposuerunt: Theseus Herculi. cum enim Aedoneus rex Molossorū Theseū in unicola coniecisset, quando uenerat cū Pirithoo ad rapiendā regis coniugem, nō ut sibi nuptias pararet, sed in gratiā Pisithoi illud faciens, Hercules profectus ad Molossos, eum liberauit: ob quam causam Theseus aram in honorem illius erexit. Et septem illi ad Thebas

Pronacti

Pronacti gratiam pro officio reposuerunt. Cum enim ipsorum causa perisset Pronax, in honorem illius ludos instituerunt, quos multi putant Archemoro duci consecratos fuisse. Et Hercules beneficiū rependit Nestori. Cū enim Neleus eū hospitio recipere nollet, omnesq; ceteri filij pedibus in parētis sententiam irent, solus Nestor nō cōsensit. Quamobrem etiam capta ciuitate Neleum unā cum reliquis filijs interemit. Nestori uerò non solum pepercit, uerum etiam auitum ei regnum gubernandum tradidit. Vnde etiam Athenienses publicè gratiam posteris Herculis retulerūt: quoniam enim stirpis illorum autor de Theseo bene meritus fuerat, idcirco deduxerunt eos Athenienses in Peloponnesum. Hercules etiam Cleonensibus illis trecentis & sexaginta, gratiam reddidit: qui cum eum in expugnan- dis latronibus adiuuissent, & fortiter honesteq; cecidissent, in ipsos honorem transtulit, quē sibi Ne-meenses deserebant, cum leonem in illorum regio- ne uersantem, et omnium opera disperdentem de- bellassent. Item Menestheus Peteoi filius non ingra- tū se præbuit aduersus Tyndaridas, qui eiecto The- seo, matreq; eius Aethra captiua ducta, regnū Me- nestheo tradiderunt, quamobrem primus eos Me- nestheus regum & saluatorum nomine salutauit. Darius etiam cum adhuc in priuatis uitam degens, uestem dono à Sylofonte accepisset, postquam im-
perij

perij compos effectus est, remuneratus est eum, po- testate patriæ Sami ei concessa: aureis ferrea, si precium spectes, commutans.

Oraculum pro Atheniensibus.

Cum Lacedæmonij uellent ciuitatem Atheni- ensium funditus extirpare, cōsulto oraculo, re- sponsum eiusmodi tulerunt: Cōmunem aram Græ- cie ne moueatis.

Quòd aliquando ne in morte qui- dem requiem impetrent malit: & de Pausania.

Ne in morte quidem scelerosis hominibus ali- quid lucri propositum est, quoniam neq; tunc pos- sunt quiescere. Sed aut prorsus destituuntur sepul- tura: aut quanquam sepeliātur, tamen supremum honorem & communem omnium corporum por- tum amittunt. Sic Pausaniam Lacedæmonij, cum ad Medorum partes animum deflexisset, non so- lum fame ad mortem adegerunt, sed insuper etiam cadauer eius extra terminos eiecerunt, ut refert Epitimes.

De fortunæ uicissitudine.

Quis uerò tam stupidus est, qui instabiles & repentinas fortunæ commutationes ignoret? Sic Lacedæmonij cum Thebanorum domini essent, adeò rursus ab illis fuerūt subacti, ut Thebani non
solum

solum in Peloponnesum peruenirent, uerumeti-
am Eurotam transirent, & Lacedaemoniorum ter-
ram deuastrarent. & propemodum ciuitatem eti-
am ipsam cepissent, nisi ueritus esset Epaminon-
das, ne uniuersi Peloponnesij conspiratione facta,
pro Sparta dimicarent.

Dionysius tyrannus à Carthaginensibus in-
terceptus, cum nullam spem salutis restare uideret,
planè animo consternabatur, & pedum uiam me-
ditabatur. Verùm cum ex familiaribus quidam Hel-
lopidas nomine diceret, O Dionysi, quàm specio-
sum sepulchrum est ipsa tyrannis: pudore suffusus
animum recepit, & cum paucissimis multa millia
superauit, ditionemq; suam ampliolem effecit.

Amyntas Macedo, cum ab accolis finitimisq;
Barbaris uictus, regnũ perdidisset, statuebat apud
animum suum regionem etiam in uniuersum relin-
quere, tantum ut uitam saluam & incolumem ser-
uare posset. Dum in his anxius ageret, quidam ad
eum dictũ Hellopidae protulit. Itaq; occupato illo
loco, collectisq; militibus, recuperauit imperium.

Ochum Aegyptij uernacula lingua asinum ap-
pellabant, inertem eius animũ, imbecillitati anima-
lis per uituperium comparantes. Quamobrẽ ipse
Apin, ui abstractum immolauit asino.

Dion Hipparini filius in exilium missus à Dio-
nysio cum bis mille militibus eum rursus expugna-
uit.

uit. Ita effecit, ut in quo statu ipse fuisset antea, in
eum iam suæ calamitatis autorem detruderet.

Syracusij nouem triremibus inuadentes cen-
tum & uiginti triremes Carthaginensium, longè
superiores extiterunt.

De Platonis humilitate, & Aristo- telis ingratitude.

Plato filius Aristonis in Olympiade cum igno-
tis hominibus, ignotus etiam ipse contubernium
instituit. Quorum animos ita sibi deuinciebat &
demerebatur in conuersatione, frugaliter cum eis
conuiuando, & totum diem commercium agitan-
do, ut peregrini gauderent sibi talem uirum obla-
tum esse. Sed neq; Academiæ, neq; Socratis men-
tionem ullam fecit: solum hoc eis indicans, se Pla-
tonem appellari. Cum uerò Athenas uentum esset,
perhumaniter eos recepit Plato. Tum hospites:
Age monstra nobis, inquiunt, Platonẽ tibi cognomi-
nem discipulum Socratis. Et duc nos in Academiã
eius, sisteq; nos coram homine, ut etiam aliquã uo-
luptatẽ ab eo percipiamus. At ille clam subridens,
quemadmodum solebat: Ego uerò, inquit, ille sum.
Quod cum audissent, obstupuerunt, quòd ignoras-
sent se tanti uiri uti familiaritate, qui sine iactan-
tia omni & sine doctrina secum esset conuersatus,
& specimen dedisset: quòd etiam sine consuetis phi-
losophicisq; sermonibus, quorumuis beneuolentiã
sibi conciliare posset.

Plato

Plato nominare solebat Aristotelem mulum.
 Quid autē hoc sibi nomen uoluerat, ex eo liquet.
 Quod mulus cū saturatus est lacte materno, calci-
 bus petit matrē. Significabat igitur Plato, inuoluto
 quōdam sermone, ingratitude Aristotelis. Ete-
 nim is cum maxima philosophia semina & acces-
 sus à Platone accepisset, suffartus optimis quibusq;
 auersatus scholam contra Platonem aperuit, & in
 Peripato cum suis familiaribus & discipulis ad-
 uersus eum pugnavit, & Platonis aduersarius esse
 cupiebat.

Quo animo fuerit erga populum Atheniensem Pericles.

An uerò non summè populum Atheniensem
 colebat Pericles, Xanthippi filius? Ego quidem ita
 credo. Quotiescunq; enim uerba facturus in con-
 cionem prodiret, optabat ut sibi nullum eiusmodi
 uerbum excideret, quod populum exasperare atq;
 irritare posset: aut quod illi contrarium esset, &
 cum ipsius uoluntate pugnare uideretur.

De Socratis delicijs.

Diogenes Socratem etiam ipsum deliciari so-
 litum aiebat. Nam ad nullum usum necessarium
 comparauerat domicilium & lecticam, item cre-
 pidas, quibus aliquando solebat uti.

De imagine Helenæ à Zeuse picta. Zeusis

Zeusis Heracleotes, cum pinxisset Helenam,
 magnū ex eo opere quæstum fecit. Non enim gra-
 tis, neq; quemuis obuium impudenter ad id contem-
 plandum admittebat, sed primū oportebat cer-
 tam pecuniæ summam numerare, deinde potestas
 uidendi permittebatur. Quoniam igitur lucrum
 ex hac pictura faceret Heracleotes, Græci qui eo
 seculo uiuebant, Helenam illam scortum uocabant.

Epicuri sententia, & foeli- citas.

Epicurus Gargettius dicebat, Cui pauca non
 sufficiunt, ei nihil satis est. Ille idem dicebat, se cum
 Ioue etiam paratū esse de foelicitate certare, si aquam
 haberet & offam. Cum hæc senserit Epicurus, quo
 animo uoluptatem laudauerit, alijs sciemus.

De pecuniarum parsimonia, & custodia.

Sæpe pecunias quas multo cum labore quis un-
 ciatim uix comparserit, iuxta Archilochum, eas
 uniuersas semel in scorti marsupium effundit.
 Quemadmodum enim echinum, sic etiam num-
 mos capere facilius est, retinere uerò difficile. Et
 Anaxagoras in libro de Regno, inquit, magno cū
 negotio pecunias comportari, sed multo maiori
 opera conseruari & custodiri.

De quibusdam qui in morbo musicam & alia didicerunt, atque ualitudinem bonam recuperauerunt.

Hieron Siciliae tyrannus primum fuisse priuatus dicitur, & omnium hominum à musica alienissimus, ac rusticitate nihil inferior fratre Gelone. Verum cum aliquando in morbum incidisset, factus est literatissimus, cum otium, quod ei corporis imbecillitas imponebat, doctorum hominum sermonibus audiendis tribueret. Conualescens igitur ex aduersa ualitudine, frequenter audiebat Simonidem Coum, Pindarum Thebanum, & Bacchylidem Iulietam. Gelon uero, indoctus homo permansit.

Doctissimum etiam Ptolemæum secundum adiuuauit euasisse, cum ægrotaret. Plato affirmat Theægem nulla alia occasione philosophiæ statuta cognouisse, quam morbi otio. Nam cum is eum à ciuilibus rebus prohiberet, compulit ad sapientiæ studium & amorem. Quis autem sapiens non imprecatus fuisset eiusmodi morbum Alcibiadi, Critiæ, Pausaniæ Lacedæmonio, & reliquis? Alcibiadi & Critiæ, ne fugientes à Socrate, alter Socratem iniuriæ læsisset, & nunc Spartanorum, nunc Bœotiorum partes fouisset, nonnunquam etiam

etiam Theſſalorum, Medorum & Perſarum, adhaerens Barnabazo: Critias uero truculentissimus euasisset, & infinitis cædibus manus suas polluiſſet, qui multas calamitates intulit patriæ, & uitam omnium odijs propositam egit.

Straton etiam filius Corrhagi, utiliter & comode ægrotasse uidetur: quoniam cum esset ex illustri familia oriundus, & diuitijs abundaret, non ante corporis exercitia usurpauit, quam ex splendore laborare cœpit. Tunc enim cum remedium petere ex palæstra & corporis exercitijs oporteret, primum quidem ad recuperandam ualitudinem ijs usus est. Deinde uero cum profectus in arte non poenitendos fecisset, & iam specimen eius daret, in ludis Olympicis una die uicit luctam & pancratium, & sequenti olympiade, & in Nemea, & in Isthmica, & in Pythica.

Democrates pugil etiam ipse cum laboraret ex pedibus, ad certamina uenit: & consistens in stadio, descripsit sibi circum, & iubebat aduersarios, ut se expellerent extra lineam. At illi uicti sunt ab ægroto: & ipse cum bene & fortiter in statione sua perstitisset, coronam secum deportauit.

Veterum quorundam proprietates.

g 2 Si quis

Si quis obsequatur Calliæ, statim reddet eum temulentum Callias: si Ismenie, tibicinem: si Alcibiadi, iactatorem & superbum: si Crobylo, coquum: si Demostheni, eloquentia præstabilem: si Epaminonda, rei militaris peritum: si Agesilao, magnificum: si Phocioni, probum & bonum: si Aristidi, iustum: & si Socrati, sapientem.

De quibusdam Pythagoræ mirabilibus, & opinionibus.

Pythagoras homines docuit, se præstantiorum feminum commixtione natum esse, quam quod mortalitati esset obnoxium. Nam eodem die, & eadem hora uisus est in Metopontio & Crotonæ. tum in olympiade, alterum femur aureum ostendit: & Milonem Crotoniatam admonuit, quod esset Mydas filius Gordij, Phryx: & aquilam albam, quæ sustinentem ipsum, plumis nudauit. Transiens etiam fluuium Cosam, appellatus est à fluuio dicente, Salue Pythagora.

Dicebat etiam, sanctissimum esse folium malachæ. Dicebat binarium numerum esse omnium sapientissimum, eo quod nomina rebus imponeret. Terræ motus nullam aliam causam uel originem esse dicebat, quam conuentum mortuorum. Et iris, dicebat, quemadmodum terra Nili est. Et sonum qui per sepe accidit auribus, esse meliorum. Non licebat

cebat autem in dubium uocare quæ ipse dixisset, neque ultra quicquam interrogare. Sed tanquam oraculo, ita eius dictis, ij qui tunc erant, acquiescebant. Cumq; ueniret in ciuitates, fama exibat, eum non docendi, sed medendi causa uenisse. Iubebat etiam Pythagoras à corde abstinere, & alba gallina, & in uniuersum ab omnibus animalibus, & nõ uti glande, neque per uias publicas ingredi. Incertum enim esse, an hæc etiam ipsa sint sancta.

De reuerentia & honore, quem Dionysius Platoni exhibuit.

Cum Plato multis & crebris legationibus à Dionysio accersitus, in Siciliam uenisset, Dionysius iuuenis in currum eum imposuit, & ipse auriganam egit, Platonem uerò sessorem fecit. Tunc adiuuit Syracusium uirum gratiosum & urbanum, Homericq; poematum non ignarum, delectatum spectaculo, paululum remisso curru, hæc ex illa de recitasse:

Μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξωρ, (τοῦ.
Ἐγὼ δ' αὖτις, δεινὸν γὰρ ἄγε βροτῶν, ἀνδρα τ' ἄγε
Dionysius igitur, quum in omnes reliquos suspiciosus existeret, tamen ita reuerenter habuit Platonem, ut eum solum sine inquisitione ad se admitteret, tamen si sciret eum intimum Dionis amicum esse.

Quòd disciplinam amauerit Philip-
pus, & de Aristotele.

Philippus Macedo non solum bellicis & ora-
torijs uirtutibus claruit, sed etiam institutionem et
doctrinam admodum honorificè habuit. Aristote-
li, igitur infinitas pecunias suppeditans, causa fuit
tum alius magnæ eruditionis & doctrine, tum etiã
eius scientiæ quæ uersatur in contemplatione ani-
malium. Et horum historiam Nicomachi filius
propter abundantiam diuitiarum Philippi lucra-
tus est. Platonem etiam & Theophrastum mune-
ribus honorauit.

De Democrito, & eius, Theo-
phraستي, Hippocratis, alio-
rumq; gloria.

Democritum Abderitam fama est tum in alijs
singulari fuisse sapientia, tum in hac, quòd ignora-
ri & latere cupiebat, quod etiam opere req; com-
pleuit. Proinde multas terras adibat, & peruenie-
bat ad Chaldaeos atq; in Babylonè, & ad magos, &
ad sophistas Indicos. Cũ diuiderentur ab eo patris
Damassippi bona, tribus fratrib. in tres portiones,
ipse solummodo argentũ quod ad uaticum suffice-
ret, accepit, reliquũ omne fratribus permisit. pro-
pter eã causam laudatus est à Theophrasto, quòd
circumiens plura collegerit, quàm uel Menelaus,
uel

uel Ulysses. nam illi circumerrabãt, nõ aliter quàm
mercatores Phœnicia. Pecunias enim cumulabant:
et hæc causa illis fuit tum pedestriũ, tum naualiũ itine-
rũ. Abderitæ quoq; Democritum nominabant phi-
losophiã, Protagoram uerò sermonẽ, seu fabulam.

Democritus omnes deridebat, et aiebat eos in-
sanire. unde etiam Gelasimũ, id est risorem, eum ci-
ues sui appellarunt. Dicũt etiã in primo congressu
cũ Democrito Hippocratẽ de ipso tanquã de stul-
to sensisse. Postq; uerò ipsis familiaritas intercesse-
rat, mirũ in modũ admiratũ esse hominis sapietiã.

Dicunt præterea Hippocratem fuisse Dori-
cum: sed in gratiam Democriti, Ionica lingua suos
libros scripsisse.

Amasij Socratis & Platonis.

Socratis amasius fuit Alcibiades, Platonis ue-
rò Dion. At Dion fructum etiam aliquem ab ama-
tore percepit.

De Atheniensium delicijs.

Veteres Athenienses, purpureas uestes induere
soliti sunt, & uarijs amiciri tunicis. Corymbis im-
plicarunt capillos, & os aureis cicadis, alijsq; or-
namentis ex auro apposititijs circumdantes, in
publicum processerunt. Et quocunq; ibant, seque-
bantur pueri cum sellis claudicantibus, ne temere
in quouis loco sedere cogerentur. Manifestum
est autem, mensam etiam & alias uitæ rationes

ipsis fuisse deliciores. Et eiusmodi cum essent, tamen è prelio Marathonsi victores discesserunt.

De quibusdam prodigiis.

Periclem, Calliam filium Hipponici, & Niciam, prodigalitas, & uita uoluptuaria, ad paupertatem redegerunt. Postquam enim defecit eos pecunia, tres simul cicutam inuicem propinantes, extremam potionem, quasi è conuiuio ad inferos migrarunt.

Qua ratione maximè conseruetur amicitia.

Leoprepem Ceum patrem Simonidis, cum sederet aliquando in palaestra, duo adolescentes amici accedebant: & quomodo durare maximè mutuo amore posset, interrogabant. Qui respondit, si neq; mutua ira concitati, neq; dissidentes animis, alter alterum irritarit.

De repentino furore Thrasylli.

Thrasyllum Aexoneum inauditus quidam ac nouus dementiæ morbus inuasit. Nam urbe relicta migrabat in Piræum. cumq; ibi habitaret, omnes naues quæcunq; in eo subducerentur, suas esse putabat, & in album suum referebat, sicq; dimittebat eas. Quod si quæ saluæ & integræ in portum ingrederentur, supra modum gaudebat. Multum autem temporis hoc morbo tenebatur. Proinde frater

ter eius profectus è Sicilia, tradidit eum medico ut sanaretur, atq; sic eum reliquit uacordia. Sæpissimè igitur suæ uitæ mentionem faciebat, quam in amentia egisset: & se nunquam cumulatiùs gaudiù percepisse dicebat, quàm cum uidißet naues seruari, quæ tamen ad se nihil pertinerent.

De Electra.

Xanthus, poeta carminū, qui fuit legatus Stichori Himersei, dicit Electram Agamemnonis filiam, antea non appellatam esse hoc nomine, sed Laodicen. Postquam uerò de medio sublatus est Agamemnon, & Aegisthus in uxorem accepit Clytemnestram, regnumq; gubernauit, ipsam caruisse se coniugali lecto, & in uirginitate consenuisse. Quamobrem Electram eam Græci nominarunt, quòd expers mariti uixerit, & lectum coniugalem non cognouerit.

De Pamphas dono, & Diotimi.

Pamphaes Pryenensis, Cræso Lydo, superstite adhuc ipsius patre, triginta minas dono dedit. Qui cum imperium accepisset, currum argento plenum ei remisit.

Diogenes acceptis paucis nummis à Diotimo Carysio, dixit: Dijs tibi largiantur tantum, quantum animo tuo cogitas, & cupis: uirum scilicet, & donam. Videbatur autem animo deliciores esse Diotimus.

Quòd Pherecydes in phthiriasim
inciderit, propter impie-
tatem in deos.

Pherecydes Syrius miserimè omnium homi-
num uitam exegit, toto suo corpore à pediculis ex-
eso atque consumpto. Et cum scæda turpisq; facies
euasisset, abstinuit à consortio familiarium, & eos
fugiebat. si uerò quis accederet, & interrogaret
quomodo haberet? per foramen ianuae, digito, qui
prorsus emarcuerat, extenso respondit, ita totum
corpus suum habere. Dicunt autem Deliensis, deum
in Delo ira commotum & indignatione, hunc ei
morbum iniecisse. Nam cum quodam tempore se-
deret cum discipulis suis, atque alia multa de pro-
pria sapientia tacitaret, tum præcipue illud, quòd
etiam si nulli deo rem sacram faceret, nihilo inui-
cundius neq; tristius uitam ageret, quàm qui He-
catombas sacrificarent. Huius igitur uani sermonis
grauissimas pœnas dedit.

Mundos esse infinitos, Alexander
ridiculè credidit.

Non possum mihi ipsi imperare, quo minus ri-
deam Alexandrum, Philippi filium. Siquidem cum
audiret Democritum in quibusdam libris infinitos
mundos constituere, indoluit, quòd ipse nondum
eius dominium teneret. Quantum uerò eum de-
riferit

riferit Democritus, quid opus est referre, cum hoc
fuerit ei consuetum & proprium?

AELIANI VARIÆ HI-
storiarum Liber quintus.

Quòd Tachos propter lautio-
riam uitam finierit.

TAchos Aegyptius, donec usus est uernacula
uictu, et frugaliter uixit, omnium hominum
fuit sanissimus. postquam uerò ad Persas uenit, &
in illorum luxum delapsus est, cum non posset fer-
re insolentiam ciborum, uitam in dysenteria trans-
egit, & luxuriam cum morte commutauit.

Quomodo mortuus sit Phe-
recydes.

Pherecydes præceptor Pythagoræ morbo cor-
reptus, primùm emisit sudorè calidū, uiscosum, &
mucori similè. Postea uerò prorsus beluinū, et dein-
de pediculi creuerūt: cūq; carnes in pediculos dissol-
uerētur, liqufactio secuta est, et ita animā exhalauit.

De columnis Herculis.

Aristoteles affirmat, eas columnas quæ nūc Her-
culis appellantur, antequam hoc nomen sortiren-
tur, Briarei dictas esse. Postquā uerò Hercules ter-
ram mareq; purgasset, & sine dubio benè meritis
esset de genere mortaliū, in honorè eius Briarei me-
moriā ipsos deleuisse, & Herculis columnas no-
minasse.

De

De plantis quibusdam nascentibus in Delo.

Fama est, in Delo nasci oliuam & palmam, quibus tactis Latonam subito partū edidisse, cum antè id facere non potuisset.

De Epaminondæ inopia & magnificentia.

Epaminondas unam solum habebat uestem, eamq; sordidā. si quando uerò eam misisset ad fulonē, ipse se domi continere ob indigentiam alterius cogebatur. His facultatibus præditus, tamen cum sibi Persarū rex magnam uini auri dono misisset, non accepit. & ut mea quidem fert sententia, magnificentior fuit is qui non aurum cepit, quam qui donauit.

De ultronea morte Calani.

Sanè etiā laude, seu potius admiratione dignus est finis Calani, qui fuit eiusmodi. Calanus sophista Indicus, cum longum uale dixisset Alexandro, Macedonibus & uitæ, quando seipsum è corporis uinculis liberare uolebat, extructa & apparatus pyra in suburbio Babylonis, ex lignis aridis, & ad prouocandam bonam fragrantiam delectissimis, cedro, ulua, cupresso, myrto & lauro, ille solitum exercitium obiuit, (erat autem id cursus) & accedens in media strue constitit coronatus folijs arundinum

dinum, affulgente sibi solè quē ipse adorabat: atq; hoc dederat signum Macedonibus, ut pyram incenderent. quod cum fecissent, ille circumdatus flammis, in motus constitit: neq; antè loco cessit, quam expirasset. Tunc aiunt Alexandrum cum stupore quodam admiratum dixisse, Calanum potentiores hostes debellasse, quam se. Nam Alexander cum Poro, Taxila & Dario bellum gesserat: Calanus uerò cum labore & morte.

De Anacharside.

Scythæ in sua tantum regione oberrant. Anacharsis uerò, tanquam uir sapientia eximia munitus, etiam ulterius suum errorem produxit. Venit enim in Græciam, & apud Solonem in magna fuit admiratione.

Quomodo aliqui tulerint scommata.

Scommata & conuicia mihi per se nullam uim habere uidentur. Etenim si ad animum solidum & sibi constantē applicantur, intereunt. Sin ad illiberalem & abiectum, possunt aliquid: & sæpe non solum in dolores, uerumetiam in mortem conijciunt. Argumento sint illa. Socrates, cum in comœdia taxaretur, ridebat. Polyagrus uerò, seipsum strangulabat.

De Aristotele.

Ari-

Aristoteles abliguritis omnibus pecunijs, quæ ex hereditate parentis ad ipsum deuenierant, in militiam profectus est. Deinde cum sinistrè malisq; auibus hoc ei procederet, pharmacopolam egit. Frequentans autem Peripatium, & audiens docentium sermones, cum natura multis esset præstantiore, habitum sibi comparauit, quem deinde in opus produxit.

Nauium aliquarum & armatorum numerus, quos amiserunt Athenienses.

Athenienses semper summo studio nauium classem sibi compararunt: & pro temporis interualis nunc uictores, nunc uicti amiserunt triremes in Aegypto ducentas, unà cum supplementis in Cypro centum & quinquaginta, in Sicilia ducentas & quadraginta, in Hellesponto ducentas. Armaturæ grauis milites eis perierunt in Sicilia ad quadraginta millia, in Cheronia mille.

De crudelitate regis Thracum erga liberos.

Rex Thracum (nomen alius dicat) cum Xerxes in Græciam bellum importaret, aufugit in montem Rhodopen. Sex uerò suis filijs consulebat, ut ne contra Græciam arma caperent, ex quo manifestum est, eum Græcis bene cupiuisse. Verum cum illi

illi patri morè non gessissent, reuersis omnibus oculis eruit, non præse ferens in hoc Græcū ingenium.

Demades punitus est, quòd decretum fecerat, ut Alexander indeorum numero haberetur.

Non possum non hoc factum Atheniensium exosculari. Conuocata Atheniensium concione, Demades surgens, decreto iussit ut Alexander scriberetur deus decimustertius. At populus impietatis magnitudinem non ferendam ducens, Demadi irrogauit mulctam centum talentorum, quòd Alexandrum mortalem & hominem ascripsisset Olympicis.

Quòd Athenienses ad nouas res procliuēs fuerint.

Athenienses omnino ad commutandos reipublice status erant uersatiles, & omnium propensissimi ad uicijsitudines. Nam regnum Cecropis, Erichthei, Thesei & Codridarum postea moderatè tulerunt. Tyrannidè experti sunt sub Pisistratis. Aristocratia usi sunt usq; ad quadraginta. deinde singulis annis in posterum, decem ex ciuibus reipublice gesserunt. Postremò cum triginta tyranni constituerentur, coorta est confusio, & sine magistratibus reipublice fuit. Hanc tam procliuem commutationem morum, an laudare æquum sit, ego sanè ignoro.

Lex

**Lex Attica de corporum sepultura,
& boum mactatione.**

Lex etiã hæc inter Atticas scripta fuit. Si quis in insepultũ cadauer hominis incidat, omni parte id terra obruat, & sepeliat ad occasum spectans: atq; id seruatum custoditumq; apud ipsos est. Bouem aratorem, qui iugum trahit, uel in aratro, uel in plastro ne mactes: quoniam ille etiam agricola est, & humano generi laborum socius.

**Loca ubi iudicia Athenis exer-
cebantur in homicidas.**

Loca erant in Attica iudicijs constituta, si quis consultò & præmeditatè mortem alicui intulisset, in Martio pago: si præter uoluntatem & cogitatam rationem, in Palladio: si uerò cædè factam esse confiterentur, iure uerò an iniuria patrata esset, id in dubium uocaretur, in Delphio rationes dijudicabantur.

**Puer sacrilegij nomine capitis
damnatus est.**

Puer cum auream laminam, quæ ex Diane corona deciderat, sustulisset, in iudiciũ adductus est. Iudices igitur crepundia, talos & laminam auream proposuerunt puero. qui cum iterum ad aurũ inclinaret, plexus est tanquam sacrilegus. neq; ætati ueniam dederunt, sed flagitium & scelus uindictarunt.

De

**De Atheniensium supersti-
tione.**

Tantam superstitionem Athenienses animis conceperant, ut si quis scobem excuteret ex Heroo, eum morte mulctarent. sed & Atarbem, quoniam Asclepij sacrum passerem usq; ad necem uerberasset, non impunè ferre siuerunt. sed: Atarbem morti adiudicarunt, neq; impudentiæ, neq; insaniæ rationem ducentes, sed utrisq; his antiquiora habentes sacra dei. Dicebatur enim inuitus id factum designasse. Alij uerò eum furore percitum fecisse commemorant.

**De muliere prægnante, quæ ca-
pitis damnata est.**

Iudices Areopagiæ, cum ueneficam mulierem deprehendissent, & eam morti tradere uellent, non prius ipsam interemerunt, quam partu liberaretur. postquam uerò peperit, comprehenderunt ipsam, & soluentes à damnatione innocentem infantem, eam quæ commeruerat supplicium, solam morte mulctarunt.

**Aeschylus impietatis nomine
condemnatus, quomodo
euaferit.**

Aeschylus tragœdus in quodam dramate impietatis damnatus erat. Cumq; Athenienses iam pa-

h

rati

rati essent eum lapibus obruere, Amyntas iunior frater, detecta ueste, cubitum ostendit manu uacuum. Fuerat autem Amyntas in Salamine, unus ex primoribus, ubi manum amisit, & primam palmam ex omnibus Atheniensibus consecutus est. ubi uero iudices hominis incommodum & damnatum aspexerunt, repetentes facinorum eius memoriam, Aeschylum absoluerunt.

De Tarentinorum ieiunio, & Rheginorum.

Cum Tarentini à Romanis obsiderentur, periculumque esset, ne fame ad deditonem compellerentur, Rhegini decimo quoque die ieiunium decernentes, uictum concesserunt Tarentinis. proinde cum decedentibus Romanis liberarentur, memores calamitatis Tarentini, festum constituerunt, quod ieiunium appellabant.

Quòd Medea proprios liberos non occiderit.

Quidam dicunt falsum esse rumorem, qui de Medea fertur. Non enim illam liberis suis mortem intulisse, sed Corinthios. fabulam uero & actum de Colchide inde natum esse. Euripidem rogantibus Corinthiis, confinxisse, & à mendacio ueritatem superatam esse, propter poetæ ingenium & artem. Pro scelere uero in filios patrato etiam nunc
fama

fama est, Corinthios expiatoria sacrificia filijs offerre, & ea quasi tributum eis referre.

AELIANI VARIÆ HISTORIÆ Liber sextus.

De quorundam in alios ira, inhumanitate, iniuria, ui, contumelia.

Athenienses deuictis Chalcedonensibus, terram eorum, quæ Hippobota dicitur, in quadraginta portiones sorte distribuerunt. Tempora uero Mineruæ reliquerunt in loco quem Lilantiæ uocant. Reliquam terram omnem pretio elocarunt, & columnas ad regiam porticum collocatas, quæ etiam monumenta continebant elocationis. Captiuos uero uinculis affecerunt, neque hic iræ libidinem aduersus Chalcedonenses extinxerunt.

Lacedæmonij Messanijs superatis, omnium quæcunque in Messania erant, dimidiatam partem sibi met ipsi ceperunt, & mulieres liberas in funera prodire coegerunt, & alienos, neque quicquam ad se pertinentes mortuos lugere. Ex uiris aliquos reliquerunt colendo ruri, nonnullos uendiderunt, multos etiam morte mulctarunt. Athenienses parem seuitiam exercuerunt. Nam aspirante sibi fortuna, non potuerunt eam modeste ferre. Sed inquilinorum puellas adigebat, ut attegias suis puellis in pompis præferrent, & mulieres mulieribus, & uiri scaphas gestarent.

Sicyonij cum cepissent Pellenam, uxores & filias Pellenensium in lupanari prostituerunt. Cru- dele ò deum immortalem scelus, & barbaris etiam, ut mea fert opinio, indignum.

Cum uicisset Cheronensem pugnam Philip- pus, superbum animum gerebat tum ipse, tum Ma- cedones propter res gestas. Graci uerò metuentes eum, secundum ciuitates singulas se in eius fidem dedidere: idq; fecere Thebani, Megarenses, Corin- thij, Achiui, Elienses & Eubœi, qui in litore habi- tabant omnes. At non stetit conuentis Philippus quæ cum eis pepigerat, sed omnes præter omne ius & æquitatem in seruitutem redegit.

De fortitudine filij Harmatodij.

Harmatodij Thespiensis filius, cum alijs ciui- bus auxilio ueniens Atheniensibus, primùm qui- dem strenuè riteq; pugnavit. Consumptis autem omnibus armis, nudis manibus aduersus armatos dimicando, uitam cum gloria finiuit. Itaque patrio nomine iuuenem appellauit, & Homericè celebra- ui. Ipsius uerò nomen si quis flagitet noscere, ali- unde sciet.

De Isada puero.

Lacedæmonij Isadam, puerum adhuc, quæ lex nondum ad pugnam uocabat, quoniam exiliens gymnasio strenuum se præstiterat, corona dona- uerunt.

uerunt, quoniam uerò nondum etate postulante, & cum insolitis armis in hostes irruerat, poena affecerunt.

De eo cui Lyfandri filia despon- sa erat.

Lysandro uita defuncto, ille qui superstitis adhuc filie fidem dederat coniugij, puella orbata parente cum Lysander post obitum pauper reper- tus est, sponsonem antea factam reuocauit, & se nolle eam ducere uxorem dixit. Ob eam causam pu- nierunt eum communi decreto Ephori. Neq; enim Laconica erat integritate, neq; Græco animo, qui mortuo amico gratiam non præstaret, & pactis fideq; diuitias potiores haberet.

De legatis Atheniensium.

Athenienses, missos in Arcadiam legatos, quo- niam alia uia, quàm imperatum erat, profecti fue- rant, tametsi mandata perfecerant, tamen mor- te mulctarunt.

Laconicæ leges.

An uerò non hæc etiam Laconicam olent di- sciplinã? Lex est Spartanis, ut qui tres filios suppe- ditaret reipub. is ab excubijs liber esset: qui uerò quinq; ab omnibus publicis officijs immunitatem haberet. Item ut matrimonia? nulla intercedente dote contraherentur. Item in conflictus indutis pur

pura uenire necesse erat, ut color etiam aliqua grauitatem præferret: & si ad hanc adspargerentur sanguinis guttæ de uulneribus, terribior existeret hostibus, aspectu magis sensum penetrante, & formadibiliore.

Lacedæmonio ne manubias quidem hosti detrahere licebat. Qui uerò se strenuos præbuisent, & occubuisent, oliua & alijs ramis redimiti, laudibus uehebantur. Qui uerò perfectam & absolutam uirtutem præstitissent, ij etiam amicti purpura, gloriose sepulchris mandabantur.

De terræmotu qui Spartæ contigit.

Cum Lacedæmonij cōtra seruos Tanarenfes per uim et perfidiã insurrexisset, et eos occidissent (erāt autem hi serui ex Eilotarū genere) propter indignationem Neptuni terræmotus insperanti Spartæ accidens, fortissimè discussit ciuitatem, ita ut ex uniuersa urbe quatuor solū ædificia relinquerentur.

De occidione Artaxerxis.

Aiunt Artaxerxem, qui etiam Ochus cognominatus est, cum eum per insidias Bagoas eunuchus Aegyptius de medio sustulisset, interemptum & occisum, felibus proiectum fuisse. sepultus autem est eius loco alius, & regijs munimentis traditus. Sacrilegia autem Ochi cum alia multa feruntur.

untur, tum præsertim quæ in Aegypto commisit. Bagoæ uerò non satis fuit occidisse Ochum, nisi etiam ex femoribus eius manubria gladiatorum faceret, ut suum animum ad cædes propensum representaret. Odio autem eum habuit, quòd Apim in Aegypto trucidarat, uelut etiã Cambyses antea.

De thesauro quæsito à Delphis in templo Apollinis.

Quoniam ex Homeri carminibus fama ad Delphos peruenerat, Apollinis templum ditissimum antiquitus esse, his uersibus:

Οὐδ' ὅσα λαΐνος οὐδὸς ἀφ' ἑτορος ἐντὸς ἔεργει,
Θοΐβου Ἀπόλλωνος πυθοῖ ἐνὶ πετρῆσιν.

Delphos aiunt, circa aram & tripodem suffodere cœpisse: cumq; terræmotus horribiles orirentur, monitos ab incepto destitisse.

Lex de ciuibus à Pericle posita.

Pericles dux Atheniensium legem scripsit, ut nemo ad gubernandam reipublicam accedere permitteretur, nisi qui utroque parente ciue natus esset. Tetigit autem ipsum legis ultio. Nam duo filij, quos habuit, Patroclus & Xanthippus, communi morbo pestilentie confecti, mortem obierunt, superstites autem Pericli fuero nothi,

h 4 quibus

quibus potestas administrandi rempublicam per legem patris erat erepta.

De Gelone uolente subditis imperium reddere.

Gelon cum in Himerensi pugna deuicisset Carthaginenses, uniuersam Siciliam sub suum imperium coegit. Post nudus in forum progressus, affirmavit se ciuibus imperium restituere uelle. Qui reuebant, experti eius humanitatem, quod uidelicet popularior esset, quam pro potestate monarchæ. Propter hanc causam in Sicilia simulacrum ipsius in delubro Iunonis nudum stat, et pictura factum Gelonis ob oculos ponit.

De Dionysij foelicitate, & qualem exitum ea sortita sit.

Dionysius secundus imperium tenebat optime constitutum, munitumque hoc modo. Naues possidebat non pauciores quadringentis, seremes et quinquereemes. Pedestres copias ad centum millia hominum, equitum nouem millia. Ciuitas uero Syracusiorum maximis portibus erat instructa, et moenibus altissimis circumdata, atque in promptu habebat omnem apparatus bellicum quingentis nauibus. Reconditum etiam habebat frumentum ad centum modiorum myriades, et armamentarium scutis, gladijs, hastis, tibialibus innumeris,

tho

thoracibus et catapultis plenum refertumque; (catapultata autem inuentum fuit ipsius Dionysij) preterea socijs infinitis uigebat. His rebus confidens Dionysius, adamante colligatum imperium obtinere se putabat. Sed ipse primos fratres suos morte affecit. Vidit etiam filios suos crudelissime mactari, et uirgineum pudorem filiabus eripi, atque deinde nudas trucidari. Breuiter, nemo ex eius propagine sepulturam eam quam putasset adeptus est. Nam alij uiui combusti sunt: alij dissecti, et in mare proiecti sunt. Id adeo euenit ei, cum Dion Hipparini imperium occuparet. Ipse uero in extrema mendicitate senex uitam transegit. Theopompus dicit eum nimia uinolentia perdidisse oculos, ita ut caecitaret, et sedisse in tonstrinis, risumque hominibus commouisse, atque in media Græcia turpiter et preter decorum uersatum miserrimam uitam traduxisse. Et non leue documentum extitit mortalibus, ad amplectendam temperantiam et morum honestatem, Dionysij ex tantis opibus in tam miserum statum, rerum uicissitudo.

De tyrannidibus, quæ usque ad posterios in Græcia perdurarunt.

Pulcherrime à dijs immortalibus comparatum est, ut nullam tyrannidem usque ad tertiam generationem

h s nera

nerationem propagent, sed aut confestim tyrannos quasi arundinem discutiant & conterant, aut liberos eorum uiribus denudent & spolient. Memorantur apud Græcos ante hominum memoriam hæc solum tyrannides usq; ad posteros permanisse, Gelonis in Sicilia, Leucaniorum in Bosphoro, & Cypselidarum Corinthi.

De Dario insidijs petito.

Singularem mansuetudinem in Dario filio Hydaspis hoc factum arguit. Aribazus Hyrcanus insidias illi ponebat, unã cum alijs non obscure famæ in Persia uiris. Erant autem collocatæ inter uenandum. Quas ille cum rescisset, non exanimatus metu est, sed iussit eos arma sumere & equos: atq; deinde mandauit, ut intenderent arma. toruumq; aspiciens eos: Quid igitur non exequimini, inquit, id cuius gratia uenistis? At illi cum intrepidum hominis uultum aspicerent, non solum impetum remiserunt, uerum etiã usq; adeo terrore perculsi sunt, ut hastas abijcerent, & desilientes ab equis Darium adorarent, atq; reciperent sese facturos quicquid uellet. Qui disgregauit eos à se mutuo, & alium ad Indiæ confinia misit, alium ad Scythica.

Atq; illi beneficij memores, fideles in posterum & obedientes ei fuerunt.

AELIANI

AELIANI VARIÆ HISTORIÆ Liber septimus.

De Semiramide, & quomodo regnum Assyriorum sibi uindicauerit.

DE Semiramide alij alia dicunt. Ea fuit inter omnes foeminas speciosissima, tametsi remissius & negligentius formam curabat. Cum uenisset ad regem Assyriorum, uocata propter formæ pulchritudinem, ille ubi uidit, statim eam deperire cœpit. At illa petijt ab rege munus, stolam regiam, Asiãq; imperium ad quinque dies, & eorum quæ in hoc gererentur potestatem. neque frustrata est eam petitio. Cum uerò collocasset eam rex super thronum, & ipsa iam manu sententiãq; cunctorum potens esset, mandauit satellitibus, ut regem interficerent. atq; sic Assyriorum imperium obtinuit. Refert hæc Dinon.

De Stratonis & Nicoclis delicijs.

Straton Sidonius dicitur omnes homines luxu et munificentiã superare studuisse, & Theopompus Chius comparat eius uitã Phæacum comessationibus, quas Homerus pro suo singulari ingenio & consuetudine taxauit. Huic non unus præstator

erat cenāti, qui cantationibus ipsum exhilararet: sed multæ quoq; mulieres musices peritæ, fistulicines, lupæ decora facie, & saltatrices. Egregiè uerò certabat cum Nicocle Cyprio, quoniam hic etiam cum illo. Erat autem illa contentio de nulla re honesta seriāq; sed de prædictis cupedijs. Nam cum audiret uterq; ab ijs qui adueniebant de alterius rebus, uterq; alterum cum quadam æmulatione superare conabatur. Veruntamen neuter potuit his in perpetuum indulgere. Nam uterque uiolenta morte de medio sublatus est.

Sermo Aristippi quidam, ad sedandum dolorem idoneus.

Aristippus, cum quidam ex necessarijs eius uehementi & acerbo luctu seipfos conficerent, cum alia multa ad sedandam mœstitiam in medium attulit, tum hæc exordij uice: At ego non uenio ut ad uestros dolores meum adiungam, sed ut uobis omnem mœrorem ex animis eximam.

De laude molæ.

Pittacus magnis laudibus molam euehebat, idq; eius encomium decantabat, quod in exiguo loco multi sese exercitare possent. Extabat item cantilena, quæ ob eam causam Epimylion nomen habebat.

De

De manuario in multis rebus Achillis & Vlyssis labore.

Laertes etiam in manuaris opera deprehensus est à filio, poliens plantam, cum iam esset extrema senectutis. Fatetur etiam Vlysses se et multa scire, & quæ sciat manibus exequi:

Ἀρυσμοσύνη δ' οὐκ ἂν μοι ἐρίσειε βροτὸς ἄλλος,
Ἦρ τε κατευνῆσαι, διὰ τε ξύλα πολλὰ κείσαι.

Et rates, nihil opus habens fabris, ipse suo labore celerrimè confecit. Itemq; Achilles, cum esset tertius à Ioue, ipse carnes diffecans, legatis qui ab Achiuis uenerant, cenam summo studio parauit.

Scythæ cuiusdam responsum de frigore.

Cum aliquando copiosa nix cecidisset, interrogauit rex Scytharum quendam nudum perseuerantem, An ne frigeret? qui è contrario regem interrogauit, Possit ne frigere frons? respondente ipso, Non posse. Quare igitur, inquit, ego frigus non tolerem, cum totus sim nihil aliud præter frontem.

De uigijs Demosthenis.

Pytheas scomma iecit in Demosthenem, Demosthenis (inquiens) eius enthymemata lucernam olere: quòd totam noctem meditando uigilandoq; consumeret, & memoriæ mandaret, quæ pro

concione

concione ad Athenienses dicturus esset.

De luctu Alexandri, quem ex Hephæstionis morte cepit.

Cum Hephæstion diem suum obiisset, Alexander iniectis in pyram armis, auro & argento, simul ea cum mortuo igni tradidit, itemq; uestem magni precij apud Persas. Rasit etiam omnes bellicosos & fortes, atq; seipsum, imitatus in hoc Achillem Homericum illum. Sed hic illo uiolentius & feruidius fecit, cum circumradens euerteret muros Ecbatanorum arcis: usq; ad suos igitur capillos, uideatur mihi planè Græco ingenio fecisse: at cum muros dirueret, tum uerò barbarico more luxit, et stolam permutauit, dolori, amori & lacrymis omnia permittens.

Hephæstion mortuus est ad Ecbatana. Fama autem emanauit, hæc parata esse Hephæstioni mortuo, sed Alexandrum uita defunctum ijs usum esse. Non enim à luctu ob iuuenem suscepto, destitisse Alexandrum, quàm ipsum quoque mors abstulerit.

De continente fœmina.

An non hæc singularis erat continentia? Me sane iudice maxima. siquidem Phocionis uxor, uestem Phocionis gestabat, neque opus habebat uel crocoto, uel Tarantino, uel Anabola, uel Ency-
clio

clio, uel Cecryphalo, uel peplo, uel tinctis & coloratis tunicis, sed primùm inducebat temperantiam, deinde quæ suppeterent.

De Socratis uxore.

Xantippe Socratis, cum nollet eius uestem induere, atque sic ad spectandam pompam prodire, respondit, Vt quàm non spectandi causa, sed potius ut specteris, abeas.

De calceamentis Romanarum mulierum.

Ex Romanorum fœminis, multæ eosdem cum uiris calceos gestare consueuerunt.

Lysandri, seu Philippi apophthegma de periurio.

Pueros tesseriis, uiris iuramentis oportet circumuenire. Quidam ascribunt hoc dictum Lysandro, alij uerò Philippo Macedoni. uter uerò dixerit, mea sententia longè à recto iustoq; aberrauit. Neq; uerò absurdum est, si dissentiam à Lysandro. Nam ille tyrannidem exercebat. Ego uerò quo animo sim, ex eo manifestum est, quòd minime mihi hoc dictum probatur.

De patientia Agesilai.

Agesilaus Lacedæmonius iam senex, persæpe sine calceis & tunica prodibat in publicum cum la-
cera

cera ueste, idq; matutino tempore hyemis. Cum autem quidam eum obiurgaret, quod puerilius ageret, quam etatem illam deceret, respondit: Verum, inquit, iuniores ciuium, quasi muli, si uestem uirilem induam, omnes oculos in me conijciunt.

De philosophis qui militarunt, & respublicas gesserunt.

Quamobrem uerò non fuerunt bellandi periti etiam philosophi? Mihi sanè uidentur. siquidem Architam sexies in ducè elegerunt Tarentini. Melissus uerò nauali praelio praesuit. Socrates ter in militiam profectus est. Plato etiam ipse fuit in opugnatione Tanagrae & Corinthi. Xenophontis autem expeditiones & militias cum multi alij descripserunt, tum etiam ipse de se fatetur in libris de Cyro. Dion item Hipparini, Dionysij tyrannidem euertit. & Epaminondas Boeotarchus ad Leuctra missus, superauit Lacedemonios, & tum inter Romanos, tum inter Gracos primus fuit. Multa etiã pro Atheniensibus confecit Zenon, contra Antigonũ. Nihil enim interest, siue quis animi sententia, siue quis armis alios uiuet et promoueat.

Quomodo Mitylenensium socij defectionis poenas dederint.

Cum maris imperium tenerent Mitylenenses, socijs qui desciuerant, hanc poenam imposuerunt, ut

ut liberos suos non docerent literas, neq; artes liberales, omnium suppliciorum hoc grauisimum iudicantes, in inscitia & ignorantia artium liberalium uitam transigere.

De Roma, Remo, Romulo & Seruia.

Roma condita est ab Remo & Romulo, filijs Martis & Seruiae, quae una erat ex prosapia Aeneae.

De Eudoxi aduentu in Siciliam.

Cum Eudoxus in Sicilia uenisset, uerbo se Dionysius ei gratias egit aduentus. At ille nihil adlatus, neque refugiens: Veni, inquit, quasi ad bonum hospitem, apud quem Plato diuerteret: confitens se non ipsius, sed huius causa uenisse.

Quòd Aegyptij patientes sint tormentorum, & de mulieribus Indicis.

Aegyptios aiunt patientissime ferre tormenta: & citius mori hominem Aegyptium in quaestionibus, tortum exanimatumq; quam ueritatem prodere. Apud Indos uerò eundem ignem cum mortuis uiris, uxores audent ingredi. Contendunt autem de uiris mulieres: & quam sors tetigit, ea simul comburitur.

De stratagemate Solonis contra Me-
garenses, & quomodo dein-
de uerbis eos ui-
cerit.

Solon in bello de Salamine suscepto, ducem e-
git: & captis duobus templis, duces Atticos in eos
imposuit, atq; hostium arma suis militibus induen-
da dedit: sicq; per insidias multos Megarensium
circumueniens, inermes trucidauit. uicit autem eos
non eloquentia, sed argumentis ipsis & rebus eos
confutauit. Aperiens enim uetustos & antiquos
loculos, ostendit omnes Athenienses uersus occa-
sum patrio more iacere: Megarenses uero temere
& sine discrimine sepultos esse. Iudicaruntq; cau-
sam Lacedæmonij.

De sene Ceo, qui crines
tinxerat.

Ceus quidam ætate prouectus, uenit Lacedæ-
monē: et cum aliās turgeret superbia, propter sene-
ctutem reuerenter habebatur, proinde canos occu-
lere conabatur tinctura. Itaq; cum in conspectum
Lacedæmoniorum prodijset, ostenso tali capite,
exposuit quorum gratia uenerat. Consurgens ita-
que Archidamus rex Lacedæmoniorum: Quid, in-
quit, hic sani diceret, cuius non solum animus, ue-
rumetiam caput fucis contaminatum est. & ex-
plofit

plofit eius dicta, ingenium Cei redarguens, ex ijs
quæ oculis cernebantur.

De Cæsaris & Pompeij sedulitate
& cura perdiscendi ea, quæ ad
rectè regendas respub-
licas pertine-
rent.

Non dedignatus est Cæsar, Aristonis ianuā fre-
quentare: neq; Pompeius Cratippi. Non enim eos
potentia ad contemptum rapiebat earum rerum,
quæ maximè ipsis profutura putarentur: imò ro-
gabant etiam illos, quamuis tanta essent dignitate.
Non enim imperare, ut apparet, sed rectè impe-
rare cupiebant.

AELIANI VARIÆ HI-
STORIÆ Liber octauus.

De Socratis genio.

Dicebat Socrates de genio qui sibi adesset,
ad Theagenem, Demodocum, aliosq; mul-
tos, & persæpe sanctam pompæ uocem obtin-
gere, quæ (inquit) si contingat, eius quod factu-
rus sum, dehortationem & intermissionem si-
gnificat: adhortatur autem nunquam. At-
que etiam, si quis amicorum mihi de aliqua re

communicet, & illa uox audiatur, rursus à proposito reuocat, atq; illa me sui consilij participem facit. ego uerò rursus eum qui consilium à me petit, neq; permitto ut quod instituit agat, secutus diuina hæc prænuncia. Testem autem citabat Charmidens Glauconis filium. Nam cum se preparare uellet ad ludos Nemeæ, statim incipiente loqui ad Socratem, hæc uox audita est, & Socrates Charmidens dehortatus est ab instituto: qui cum nollet obsequi, digno exitu compensatum est ei hoc studium.

De Hipparchi sapientia, & studio erga doctos, & Homericis carminibus.

Hipparchus filius Pisistrati, cum esset maximus natu inter suos fratres, omnium Atheniensium erat sapientissimus, & Homeri carmina primus attulit Athenas, coegitq; rhapsodos ea in communi Græcorum conuentu canere. Misit etiã ad Anacreontem Teium pentecontorum, ut ad se ueniret. Simonidi uerò Ceo summa cum diligentia adhesit, semperq; secum habuit magnis muneribus & mercede (ut uerisimile est) persuasum. Etenim si dicam de Simonidis auaritia, & pecuniarum cupiditate, nemo opinor repugnabit. Hic Hipparchus omnem operam nauauit eruditis doctisq; uiris, & noluit suo ipsius exemplo præire Atheniensibus ad studia

studia literarum, & præstantioribus atq; melioribus ipsis imperare conabatur. Nemini enim sapientiam inuideri, par esse censebat: quippe cum esset uir bonus & integer. Hæc commemorat Plato, siquidem Platonis reuera discipulus est Hipparchus.

De bouis mactatione apud Athenienses, & festis diipoliorum, buphonorumq;.

Atticis in more est, ut cum occiso boue reliqua omnia à cæde libera pronuncient, singulis ordine iudicatis: solum autem enssem condemnent, & dicant illum cædis autorem extitisse. Et eius diei, in quo hæc patrant, festum uocant Diipolia & Buphonia.

De Poliarchi delicijs.

Poliarchum ferunt ad eam mollitiem peruenisse, ut canes etiam & gallos, si quibus delectatus fuisset, mortuos efferret publice, & amicos suos conuocaret ad funus, splendideq; eos sepeliret, atque erigeret in illorum monumentis columnas, quibus epitaphia eorum insculpserat.

De Neleo, Medonte, & duodecim Ionice ciuitatibus.

Neleus filius Codri cum regno pulsus, Athenas relinqueret, propterea quod oraculum Apollinis Medonti, qui in coloniam ex urbe migrauerat, imperium destinaret, ad Naxum non uoluntate, sed

tempestate delatus appulit: soluere uerò inde uolentem, contrarij uenti exorti prohibuerunt. Qui cum quid factu opus esset ambigeret, uates responderunt, oportere expiari & purgari exercitum, eo quòd multi simul nauigarent qui pollutis & contaminatis essent manibus. Itaq; simulauit etiam ipse se puerum trucidasse, & purgationis indigere. Sic alios qui sibi conscij essent, etiam persuasit. Quod cum factum esset, patefactis iam qui se contaminassent, eos reliquit. illi uerò Naxum inhabitauerunt. Neleus autem peruenit in Ioniam, & primum consedit Mileti, eiectis Caribus, Mydonibus, Lelegibus, alijsq; barbaris, à quibus duodecim Ionie ciuitates appellatæ sunt. quarum hæc sunt nomina, Miletus, Ephesus, Erythra, Clazomenæ, Priena, Lesbos, Teus, Colophon, Myus, Phocæa, Samus, & Chius. Alias etiam multas in continente ciuitates incoluit.

De inscitia literarum, & disciplina in Barbaris.

Ex ueteribus Thracibus neminem aiunt literas nouisse. Turpissimum etiam putarunt, & summum dedecus inhabitantes Europam Barbari, literis uti. Asiatici uerò, ut fama est, magis sunt eis usi. Vnde affirmare etiam audent, ne Orpheum quidem sapientem fuisse, quòd ex Thracia sit oriundus,

us, sed eius carmina uanis mendacijs esse referta. Hæc Androtion memorie prodidit, si cui dignus uideatur, cui fidem adhibendam putet, de Thracum in literis imperitia & inertia.

De celebratis nuptijs ab Alexandro post uictum Darium.

Alexander cum Darium uicisset, nuptias & sibi & amicis parauit. Erant autem qui uxores ducebant, nonaginta, totidemq; thalami. Locus uerò, in quo conuiuio recipiebantur & accumbebant, centum habebat mensas, quarum unaquæq; argenteis pedibus nitebatur, ipsius uerò aureis: et omnes purpureis stragulis erant ornatae, uariaq; ueste texture barbaricæ & preciosissimæ. Recepit etiã in conuiuio peregrinos hospites, quos sibi e regione accumbere iussit. In aula uerò conuiuia agitabant copie pedestres & nauales, equites, legationes & peregrini Græci: atq; ante cœnam tubis dabatur signum, quo conuocarentur, si ad mensam ueniendi tempus esset: alterum uerò, quo surgerent, si discedendum ab epulis esset. Quinq; dies integros & continuos ordine nuptiales epulas celebrauit. Adueniunt etiam musici & histriones, tam comici quàm tragici permulti. Aderant insuper circulatores mirifici ex India, quod genus reliquis ferè cæterarum nationum præstare uidebatur.

De pingendi arte.

Conon Cleonensis artem pingendi, pullulante iam & ruditer sineq; arte ante sua tempora exercitatum, ac quodammodo in fascijs lacteq; iacentem perfecit. Quare plenior etiam mercedem, quam superioris aetatis pictores, retulit.

De tyranno, qui à suo amasio est interfectus.

Archelaum Macedoniae tyrannum (sic enim eum Plato nominat, non regem) amasius ipse Craeteus, qui non minus imperium deperibat, quam tyrannus amasium, interfecit amatorem suum ea spe, quod credebatur se tyrannum beatumq; in posterum fore. Atqui cum uix tres aut quatuor dies imperium tenuisset amasius, ipse rursus ab alijs per insidias circumuentus et occisus est. Aptissime sane quadrat huic Macedoniae dramati uersus ille,

Qui struit insidias alij, sibi damna dat ipsi.

Nam perhibent Agesilaum ei despondisse unam ex filiabus: quam cum alij elocasset, indignatione commotus Archelaum occidit.

De Solone, & eius Draconisq; legibus.

Solonem Athenienses ad gerendum imperium elegerunt, non sorte creatum. Postquam autem electus est, cum alijs rebus multis ornauit ciuitatem:

tum

tum etiam leges, quas usq; in hodiernum diem ratas habent, eis scripsit. Atq; tunc abrogarunt Athenienses Draconis leges, qui Thesmi dicebantur. Eas duntaxat quae de homicidio latae erant, retinuerunt.

De rerum diminutione & interitu, atq; ipso mundo.

Nihil amplius miramur, si hominum natura, mortalis cum sit & fluxa, cogit eos interire: si quidem & flumina deficere ob oculos cernimus, atque summos & altissimos montes etiam desedisse audimus. Sic Aetnam, aiunt ij qui mare nauigant, multo minori parte uideri, quam antea conspici solitus sit. Idem etiam in Parnasso accidere, & Olympo Pierico. Itemq;, qui se totius uniuersi naturam tenere profitentur, aiunt mundum etiam ipsum periturum.

De Demosthene, Aeschine, Theophrasto, & Demochare.

Fortè incredibile uideatur, attamen uerum est, cum Demosthenem in Macedonia uerba ingenitumq; deficerent, Aeschines Attromitae filius Cathocides magnus et illustris apud Macedones erat, multumq; reliquos legatos animo consilioq; superabat. In causa fuit, quamobrem ita succederet Aeschini,

i s schini,

Aeschini, Philippi amicitia, & eius munera, & quòd Philippus placidè libenterq; eum audiebat, beneuolis oculis aspiciens, et suam beneuolentiam prodeus: quæ uniuersa fuerunt Aeschini quasi epholcia, & incitamenta ad dicendi audaciam, & uerborum profluentiam. Non solum autem hoc accidit Demostheni, summo oratori, in Macedonia, uerùm etiam Theophrasto Eresio. Is enim etiam cum in Areopago uerba faceret, defecit: & hanc excusationem prætendit, se perterritum fuisse senatus autoritate. Amarulenter uerò, & aptissimè ad hunc eius sermonem, respondit his uerbis Demochares: O Theophraste, Athenienses erant, non duodecim numina, qui iudicio præerant.

Qui non riserint.

Anaxagoram Clazomenium aiunt nunquam ridere uisum esse, neq; subridere à principio. Dicunt etiam, Aristoxenum ualde à risu abhorruisse, et Heraclitum omnia in communi uita deplorasse.

De morte Diogenis.

Diogenes Sinopenfis, cum iam morti proximus esset, seipsum deiecit de ponte qui prope Gymnasium erat: mandauitq; custodi palæstræ, ut cum expirasset, se abiceret in Nilsum. A deò pro nihilo duxit mortem & sepulturam Diogenes.

De

De Philippi in uictoria continentia, & cuius sibi memoriam refricari identidem uoluerit.

Philippus cum in Cheronea sudisset Athenienses, licet fortuna euectus, tamen appetitum rationi subdidit, neq; iniuriam fecit. Proinde consultum esse putabat, quendam ex pueris quotidie, hoc ei mane in memoriam reuocare, quòd esset homo. Quare puero delegauit hoc officium, neq; ipse prodibat antea, sicut fertur: neque quisquam qui eum conuenire uellet, prius ad eum introibat, quàm singulis diebus puer hoc ter ei proclamasset, dicens, Philippe homo es.

De Solone & Pisistrato.

Solon Execestidæ filius iam annis grandior, suum spectum habere cepit Pisistratum, nomine tyrannidis affectatæ, cum progredere in concionem Atheniensium, & postularet præsidium à populo. Videns autem Athenienses negligentiores, & parum attentas aures sermonibus suis præbere, Pisistrato uerò animum aduertere, dixit, cum alijs calidior, alijs fortior esse. Quicumq; enim non intelligerent ipsum, si accepisset corporis satellitium, tyrannide quoque potiturum, his uertutior esse: qui uerò tametsi intelligerent, tamen subiticescerent, his fortior esse. At ille cum

impe-

impetrasset copias, tyrannidem occupabat. Solon uerò ante domum suam sedes, protendebat scutum & hastam, inquiens, se arma sumpsisse ad asserendam patriam, quoad posset. Cum iam etate minimè par esset ad agendum ducem aut militem, tamè animo patriæ fauebat. Nihilominus tamen Pistratus, seu reuerentia tanti uiri & sapientia, seu recordatione adolescētiae prohibitus (dicitur enim amasius fuisse Solonis) nullo eum damno affecit. Solon uerò paulo post, ad decrepitam usq; senectutem etate prouectus, uitam cum morte commutauit, magnamq; sapientiae & fortitudinis laudem sibi reliquit. Atq; in honorem eius aenea statua in foro posita est, sepultusq; publicè, iuxta portas mœniorum, ad dextram introitus: aedificatumq; ei est iuidem monumentum.

De Oenycino Zancleorum monarcha.

Oenycinus Scytha, Zancleorum rex, cum ad Darium ascendisset in Asiam, omnium hominum, qui ex Graecia uenerant, existimatus est ab illo iustissimus esse, eo quòd in Siciliam ad regem profectus esset, pacis exposcendæ causa, rursumq; e Sicilia retrorsum ad regem iter fecisset. Sed id Democides Crotoniata non fecit: & ob hanc causam malo eum epitheto Darius affecit, uersipellem, uasum & pesim

& pesimum hominem appellans. Scytha igitur in Persia summa cum foelicitate, usq; ad mortem etatem egit.

De Euthymo & Temesense heroe, & prouerbio.

Euthymus Locrensis omnium Italiae pugillatorum facile princeps, corporis robore incredibili & immenso admirabilis fuisse creditur. Locri enim lapidem ostendunt magnitudine maximum, quem portauit, & ante fores posuit: atq; Temesensi heroi, qui tributum ab accolis exigebat, hanc potestatem eripuit. Accedens enim in delubrum eius, quod uulgò inaccessum erat, cum ipso certamen iniuit, coegitq; multo plura, quàm prædatus fuerat, rependere. Vnde prouerbiū manauit, quod de ijs qui inutiliter lucrantur, dicit, uenturum ad eos Temesensem heroa. Euthymum uerò, cum descendisset ad flumen Cæcim, quod præterlabitur ciuitatem Locrensiū, non amplius in terris uisum esse perhibent.

Epitaphium sepulchro Anaxagoræ insignitum, & eiusdem ara.

Ἐνθάδ' ὁ πλεῖστον ἀληθείας ἐπὶ τέρμα περιήσας
 Οὐρανίου νόσου κείται ἀναξαγόρας.

Item positum est ei altare, inscriptumq; est hoc quidem Intelligentiæ, illud autem Veritatis.

Quòd Hieron doctrinam complexus, & singulari in omnes liberalitate, peculiarique in fratres amore fuerit.

Hieronem Syracusum aiunt Graecae literaturae fuisse perstudiosum, et plurimi doctrinam fecisse. item ad largienda beneficia propensissimum fuisse, multoque promptiorem in dandis, quam petentes in accipiendis. Erat autem laudabili animi magnitudine praeditus, & sine omni iurgio fratribus tribus numero conuersatus est, mirumque in modum tum ipsos amauit, tum ab iisdem mutuo amore habitus est. Eadem ratione cum Simonide uixit, & Pindaro. neque Simonide impediuit senectus profunda, quo minus ad eum ueniret. Erat enim Causauidissimus pecuniae, magisque ipsum commouit Hieronis munificentia, ut fama est.

De Taurosthenis uictoria.

Vno eodemque die uictoria Taurosthenis ex Olympia Aeginam nunciata est ipsius parenti, ut alij affirmant, per spectrum. Alij uero dicunt Taurosthenem columbam a suis pullis madidis adhuc et inuolucris abstractam secum deportasse: cumque uicisset, purpura amictam eam remisisset, eamque
 summa

summa cum festinatione ad pullos properantem eodem die ex Pisa in Aeginam aduolasse.

De quorundam & Alexandri delicijs atque superbia.

Alexander suos familiares & socios, permissione luxus & luxurie corripit. et Agnon aureos clauos in crepidis gestare solebat. Cletus uero, si quando tractare causas uellet, purpureis uestibus induebatur, atque sic apparebat coram ijs qui negotia sua ipsi proponerent. Perdiccam uero & Craterum deditos arti pugillandi, sequebantur stadiales magnitudine, diphtherae, quibus amplissimum locum comprehendebant in castrametationibus, ut in eo se exercerent. Sequebatur etiam eos multus puluis, per iumenta uectus, qui ad exercitiorum certamina pertinebat.

Leonnatum & Menclaum, uenandi studio deditos, auleae centum stadiorum sequebantur. Ipsi uero Alexandro tabernaculum erat centum mensarum, quinquaginta columnis interstinctum, quibus tectum suffulciebatur. Ipsum uero tectum erat inauratum, & magnifica arte uarietateque concinnatum. Atque primi stabant circa ipsum interius Persae, qui dicebantur Melophori, purpureas melianasque stolas induti. Post eos sagittarij mille, flammiae, atque hyssiginei coloris uestibus amicti. ante
 hos

hos centum scutati Macedones, cum scutis argenteis. In medijs uero castris aurea sella ponebatur, in qua sedens Alexander, causas solebat cognoscere, circumcingentibus undequaque satellitibus corporis. Ambibat autem castra circuitus, quem tenebant mille Macedones, & Persarum decem millia, neque quisquam facile ad regem accedere audebat. Magnus enim timor existebat ex eo, quod superbia & fortuna in tyrannidem translatus esset.

De diligentia Polycratis in audiendo Anacreonte, & zelotypia.

Polycrates Samius frequentem operam musis nauauit, & Polycratem Teium fecit plurimi, seduloque ei adhaesit, & delectatus est tum ipso, tum eius carminibus: ueruntamen luxum eius non possum laudare. Anacreon Smerdian Polycratis amasium, feruentiore praconio in caelum usque euexerat: qua laude plurimum gaudens adolescens, colebat imprimis & obseruabat Anacreontem, qui magno amore solertiam & indolem eius, non autem corpus prosequeretur. Nemo enim per deum immortalem, hanc calumniam impingat Teiensi poetae, neque eum intemperantiae aut incontinentiae arguat. Polycrates uero commotus zelotypia, quod Smerdian amaret, et poetam a puero redamari uideret,

deret, adolescentem rasit: & illi quidem turpitudinem, Anacreonti uero dolorem, ut ipse putabat, attulit. At ille dissimulans prudenter callideque, se Polycratem accusare, transtulit crimen in adolescentulum: obiecitque ei audaciam et inertiam, quod contra suos ipsius crines arma sumpsisset. Verum carmen suum de capillorum hoc incommodo, cantet ipse Anacreon. Nam id multo praestiterit, quam si ego faciam.

De Hierone & Themistocle.

Themistocles Hieronem cum equitatu uenientem ad ludos Olympicos, uetuit certamen spectare, dicens: Eum qui maximi periculi se socium non praebuisset, non equum esse, ut communis conuentus particeps fieret: & ob eam rem laudem est affectus Themistocles.

De Pericle, & filijs eius pestilentia mortuis.

Pericles, cum grassante pestilentia liberos amisisset, fortissime tulit eorum mortem: autorque fuit Atheniensibus, ut omnes facilius ferrent interitum amicissimorum quorumuis.

De Socratis, in omnibus rebus, animi constantia.

Xantippe dicebat, etiam mille perturbationibus reipublicae obruentibus, tamen omni tempore Socratem

erat, eodem uultu siue domo egrederetur, siue rediret domum, uideri. Nam ad omnia mentem benignam hilaremque præ se ferebat, longaque à dolore remotam, et omni metu superiorem.

Dionysius libidinis in mulieres incontinens.

Dionysius iunior in Locrensi urbem ueniens (Doris enim ipsius mater Locrensis erat) maximas ciuitatis domus occupauit, easque rosas, serpillis, aliisque id genus floribus strauit: et filias Locrensi accersebat, atque rem cum eis habebat intemperantissimè. cuius flagitij nefandam spurcitiem non impune tulit. Cum enim regnum ipsius per Dionem esset sublatum, tum Locrenses uxorem Dionis unam cum filiabus prostituerunt, sineque intermissione stuprum eis intulerunt, præsertim qui affinitate uel cognatione cum ijs uirginibus, quas Dionysius corruperat, erant coniuncti. Cum uero libidinem in eis expleuissent, compunctas acubus intra digitorum ungues, interemerunt, ossaque in mortarijs contuderunt, et carnes ab ossibus abstractas si quis non comedisset, eum diris deuouerunt. Quod uero reliquum ex ipsis esset, mari demerserunt. At Dionysius Corinthi, multas uariasque uite uicissitudines expertus, ob extremam mendicitatem, tandem stipem ab hominibus

bus cogendo, tympanaque pulsando, et modulando uitam exegit.

Quod et Demetrius incontiens fuerit.

Demetrius Poliorcetes, cum obsidione cepisset urbes, abusus sua luxuria, talenta mille et ducenta singulis annis ab ijs exegit: atque huius summe minimam partem in exercitum insumebat, reliqua in libidinem luxuriamque conferebat omnia. Unguentis tum ipse, tum pauimentum eius difflebat, et singulis anni partibus flores recentes ei substernebantur, ut in ipsis uestigia poneret. Erat etiam immodicus erga mulieres, et adolescentium amores aucupabatur. Maximam sui ipsius curam gerebat, in uenustate conseruanda comparandaque. Nam et capillos decorè pectendo disponebat, et rufos faciebat, faciemque inungebat: itemque alij unguentis utens, summum studium suae inertiae impendebat.

De Platonis uitæ contemptu.

Plato, cum Academia diceretur locus esse pestilens, et medici consilium darent, ut in Lycei scholam transferret, nequaquam obtemperauit, dicens: Sed ego producendae uitae causa, ne in Atho quidem summitatem transmigrare uelim.

AE L I A N I
De Parrhasio pictore.

Parrhasius pictor, quod purpuram gestare, caputq; aurea corona redimire solitus sit, cum alij testantur, tum etiam epigrammata plerarumq; eius imaginum. Certauit quodam tempore Sami, inciditq; in aduersarium, non multo se inferiorem, atq; superatus est. Propositum autem quod in manus sumpserant, erat Ajax dimicans cum Vlysse, pro Achillis armis. Victus Parrhasius, urbanè respondit cuidam condolenti ex familiaribus. Dicebat enim, se quidem parui pendere uictoriam: condoleret potius filio Telamonis, qui in eadem re bis iam aduersario fuisset inferior. Vtebatur baculo, circum serpentes aureos racemos habente, aureis fibulis supernè calceamenta constringebat. Aiunt eum sine omni molestia & labore in suo opificio uersatum esse, sed alacri faciliq; animo: quoniam cecinit, et modulis laborem artis mitigare leuareq; solitus est. Refert hæc Theophrastus.

De Epicureis expulsis ab Romanis & Messenijs.

Romani Alcæum & Philiscum Epicureos ex urbe eiecerunt, eo quod multarum, flagitiosarūq; libidinum autores esset adolescentibus. Etiam Messenij Epicureos expulerunt.

De

L I B E R I X.
De Dionysij uoracitate, & pinguedine.

Dionysium Heracleotam filium Clearchi, fama est ex quotidiana uoracitate luxuq; paulatim se ipsum nimia carne ac pinguedine impleuisse. Immensa igitur corporis crassitudo, & carnis incrementum, spirandi facultatem ei adimebant. Medici uerò hoc ei remedium illius morbi præscripserunt, ut tenuissimis acubus ad hunc usum paratis, lateræ transmitteret, easq; per uentrem impelleret. Id negotium alijs datum est: & donec acus carnem agnatam, & quasi alienam transfoderet, ille non aliter iacuit quàm lapis. Cum uerò transisset eò, ubi ualidum erat & genuinum corpus, neq; ex nimia pinguedine ascititium, tum persentiscebatur, & è somno excitabatur. Quod si quando negotia hominum audire, iurāq; dare uellet, cistam corpori prætendit (quidam uerò non cistam, sed paruā turrim affirmant fuisse) ut reliquæ partes occulerentur, solaq; facies superemineret: atq; sic cum ijs collocutus est. Pessimam mehercule uestem illam indutus, magisq; belluæ uallum atq; præsidium, quàm hominis amictum.

De Philetæ corporis macie.

Philetam Coum aiunt macerrimo corpore fuisse. Quoniam igitur quauis occasione facile subuertitur

¶ 3 uerti

ueri potuit, ferunt eum ferreas habuisse soles in calceis, ne à uentis prosterneretur, si paulo durius eum afflassent. Quod si sic fuit imbecillus, & omnium uirium impos, ut spiritui non posset oblucri, quomodo tandem potuisset magnum aliquod onus sufferre? Mihi sanè dissimile uero esse uidetur: at tamen quod legi et cognoui, id in medium attuli.

De Homero.

Argui poeticae totius primam Homero palmam tribuebant, ab eo reliquos omnes secundos ponebant: & si quando rem diuinam facerent, in hospitalitijs inuocabant Apollinem & Homerum. Fertur præter hæc etiam illud, cum incertus esset, quomodo cui ue filiam elocaret, dotem ei Cypria carmina dedisse. Cuius rei testis etiam est Pindarus.

De Italia, & Mare qui fuit Hippomiges.

Italiam primi Ausones inhabitauerunt, indigenæ. Antiquissimum in ea uirum asserunt fuisse, nomine Marem, cuius anterior facies homini, posterior equo similis fuerit: id quod Græcis sonat Hippomiges. Atqui mea quidem hæc est sententia, quod eum primum omnium ascendisse equum, & freno moderatum esse, atque coercuisse putem: atque ob eam causam duplicis nature creditum esse. Fabulantur

bulantur eum centum & uiginti tres annos in uis egisse, & ter à morte reuixisse: quod mihi ter ueritati repugnare uidetur. In Italia permultos uariosque populos habitasse ferunt, atque totidem propemodum, quot in reliqua uniuersa terra: eam potissimum ob causam, quod omnium anni partium in ea sit moderata tempestas, quod regio bonitate telluris excellens sit, & aquis irrigua, fertilisque omnium fructuum, atque compascua, itemque quod fluijs perfusa, mare quoque commodum adiectum habeat, portibusque ex omni parte interstita, & impellendis soluendisque nauibus idoneis locis. Sed & inhabitatorum singularis benignitas & mansuetudo, multos pellexit, ut in eam suas sedes transferrent. Ad hæc aiunt, ueterum memoria mille centum & nonaginta septem urbibus Italiam præditam atque ornatam fuisse.

De iactantia ac leuitate Demosthenis.

Leuitatis redarguere Demosthenem uidetur hæc fama, quæ de ipso diuulgata est, quod aquam ferentes eum fastu impleuerint, cum ipso prætereunte susurrarent. Nam etiam illis titillatus est, & sustulit sese, ut quis nam esset, conspici posset, si quando plausu eum concio afficeret.

De Themistocle.

Themistocles Neoclis filius seipsum quercubus comparabat, quoniam illis proteguntur & opus habet mortales, si ingruat pluuia, tegimenq; rorum appetunt. Quod si serenus aer sit, accedentes, uellicant eas, & ramis corticibusq; denudant. Idem dicebat, Si mihi quis duas uias monstraret, alteram ad infernum ducentem, alteram ad tribunal, multo libentius ingrederer eam quæ recta ad infernum tenderet.

Quod Demosthenes, uocante Diogene in cauponam, introire recusarit.

Diogenes quodam tempore prandium in caupona sumebat: cumq; uideret prætereuntem Demosthenem, eum inuitabat. Qui cum reueneret, Pistas, inquit, o Demosthenes hoc esse tibi dedecori, si in cauponam ingrediaris, cum nulla dies prætereat quin dominus tuus intro ueniat: populum intelligens, & de plebe singulos. quoniam concionatores & oratores, multitudinis quodammodo serui existunt.

De Aristippo.

Aristippus cū naui uectus procellis impetentibus supra modum perturbaretur, quidam ex ijs qui simul nauigabant, Num' ne, inquit, etiā tu metu percelleris, quemadmodū uulgus? At ille, Prorsus,
ait,

ait, neq; iniuria. Vobis enim de uita scelerosa infeliciq; labor est, et præsens periculum, mihi uerò de felicitate atq; beatitudine.

De Theramene.

Theramenes cum in quadam domo uersatus, inde prodisset, illa subito lapsu corruit. Atq; cum reliqui Athenienses alij aliunde ad eum confluerent, & inopinatæ saluti congratularentur: ille præter omnium opinionem respondit, O' Iupiter, cui nam me tempori reseruas? Nec multo post à triginta tyrannis de medio sublatus est, coactus sicutam bibere.

Qui nam in arte medendi studium posuerint.

Fama est, Pythagoreos summum studium nationemq; medicandi facultati impendisse. Plato etiam plurimum curæ in eam contulit. item Aristoteles, alijq; innumerabiles.

De Aristotele ægrotante.

Aristoteles cum morbo teneretur, & medicus ei præceptum quoddam iniungeret: Ne, inquit, me cures uel ut bubulcum, uel ut fossorē, sed prius causam ediffere: sic enim facili persuasione me morigerum reddideris. docens his, nihil sine causa temereq; proferendum esse.

De Smindyridæ delicijs.

k s Smind

Smindyrides Sybarita adeò in luxuriam mol-
litiemq; prolapsus est, ut cum omnes Sybaritæ de-
licijs uacarent, uitaq; diffluerent, hic omnes lon-
gè post tergum relinqueret. Proinde quodam
tempore, in rosarum folijs recumbens, somnumq;
in ijs carpens, expergefactus dixit: Se tulerat ex ni-
mia lecti duricie inflicta habere. Quomodo hic uel
humi, uel in stragulo, uel in gramine collis alicuius
accliuis cubare potuisset, uel etiam in pelle tauri,
ut Diomedes, qualis lectus decet militem fortem et
generosum, substratamq; habuisset pellem bubu-
lam & agrestem.

Quomodo se Pisistratus erga suos ciues gesserit,

Pisistratus cum in regnum esset euectus, ac-
cersi iussit eos qui in foro deambulando atque oti-
ando tempus tererent: & interrogauit, num que
causa esset ipsis in foro oberrandi. simulq; dixit, Si
tibi boues aratores mortui sunt, de meo cape rur-
sus alios, atq; ad labores te confer: sin egenus &
inops es feminum, de meo dentur tibi. ueritus, ne ho-
rum otium, insidias aliquas pareret.

De Zenone & Antigono.

Zenonem Cittensem summa uerecundia pre-
cioq; habebat rex Antigonus. Accidit igitur, ut ali-
quando, uino supra modum impletus, obuiam Ze-
noni

noni fieret: quem exosculatus est atq; amplexus, ut
temulentus. petijtq; ut sibi quid iuberet: & interpo-
sito temerè sacramento, confirmauit se prestitura
rum quicquid postulasset. & ille dixit ei, Abi &
euome. graui sapienti q; reprehensione simul tenu-
lentiam eius taxans: simul uerò cauens, ne nimia
comessatio potatioq; ei nocumentum adferret.

Ingenuitas morum & ingenij.

Hominem Laconicum, sed ruri agentem, qui-
dam obiurgauit, quòd prorsus fletui & lacrymis
ex intimis uisceribus manantibus indulgeret. At is
liberè, reiectaq; omni dissimulatione, respondit:
Quid facerem? inquit. non enim ego, sed natura
mea mihi luctum excutit.

De Diogene.

Spartanus quidam hoc Hesiodi carmen laudi-
bus ad cœlum efferebat, quod ita habet:

Quod àν βούς ἀπόλοιστο, εἰ μὴ γείτωρ κακὸς εἴη.
Non uel bos pereat, nisi uicinus malus adsit.

Idq; audiente Diogene, qui, Atqui (inquit) Messe-
nij cum bobus suis perierunt, & uos illorum estis
uicini.

Quòd Socrates ut timorem, ita dona uilipenderit.

Socrates aliquando, nocte ià ingruente, reuerteba-
tur à cœna. Adolescentes igitur scelerosi et nequã,

cum cognouissent eum redire, clam expectarunt in insidijs, cum accensis facibus & furiarum laruis. Moris autem erat eis, etiam ceteros homines ludificari, atque otium, quod daretur, in prauissimas eiusmodi ineptias conferre. Socrates uero cum eos aspexisset, nihil perturbatus constitit, & suo more interrogationes in eos intendit, quemadmodum in alios etiam in Lyceo, uel in Academia solebat.

Alcibiades ambitione quadam munificus, complura, magnaque munera Socrati dono misit. Cum ergo Xantippe admiraretur donorum amplitudinem, & ea cuperet accipere, Socrates dixit: Sed & nos certemus liberalitate cum Alcibiade, & ea quae mittuntur ab ipso non capiamus, quadam munificentia. Item cum quis illi diceret, magnum esse, compotem eorum fieri quae cuperet: respondit, Sed multo maius est, ne cupere quidem ab initio.

De uaticinatione Anaxarchi.

Anaxarchus cum irruente tempestate, cognouisset ante Alexandrum lignis uacuum locum castris capturum esse, omnibus uasis & suppellectili in stauis defossa, calones lignis onerauit. Cum igitur ad eum locum uentum esset, & ligna deficerent, omnes Alexandri mensae comburebantur, ut sese calefacere posset. quodam nunciante, apud Anaxarchum ignes extare, contulit se ad ipsum, & in Anaxarchi scena sese calefecit: audiensque pro-

uidentiam,

uidentiam, collaudauit: & quae abiecerat, duplo restituit, tum uasa, tum uestes, quoniam ipsius igni fuerat usus.

De athleta, qui cum uicisset, antequam coronam acciperet, expirauit.

Athleta Crotoniata, cum uictor e certamine Olympiorum discederet ad Hellanodicas, ut corona protiretur, deficiens anima mortuus est, cum repentino lapsu.

De Phrynæ lupæ, & Cimonis equorum imaginibus.

Phrynæ, quae corpore quaestum fecit, imaginem Delphis in sublimi columna Graeci erexerunt. Non autem simpliciter dico Graecos, ne uidear omnes illos in crimen uocare, quos omnium maxime amo, sed qui erant ex Graecis scelerosissimi. Statua uero constabat ex auro. Item Cimonis aeneae equae, prorsus ad equarum eius imaginem conuenientes, extiterunt Athenis.

Adolescentuli responsio, cum interrogaretur a patre, quid disceret.

Adolescentulus quidam Eretrieus Zenonis scholam literarum causa longo tempore frequentauerat. Reuersum pater interrogauit, quid nam sapientiae

entiae

entiae didicisset? qui cum se ostensurum dixisset, indignatus pater, uerbera ipsi inflixit. At ille modeste patienterque ferens, Hoc ipsum (inquit) didici, ut iram patris moderate ferrem.

De splendide uestitis.

Diogenes cum uenisset Olympiam, & Rhodios quosdam adolescentes uideret preciosis magnificisque uestibus amictos, cum risu inquit: Hoc nihil est praeter fastum. Deinde cum incideret in Lacedaemonios laceris squalentibusque tunicis amictos: Haec (inquit) longe alia est superbia.

De Antisthenis ob lacerum palium arrogantia.

Socrates, cum uideret Antisthenem attritam partem uestis semper in conspectum protendere: Quin desinis, inquit, arrogantiam tuam nobis prodere?

De Antigono & psalte.

Psaltes quidam apud Antigonom artis suae specimen edebat. Cum uero saepius Antigonus diceret, Constringe Netem, et rursus Mediam: indignatione commotus respondit, Auertant o rex, a te dii malum hoc, ut me melius atque exquisitius hanc artem teneas.

Quomodo Anaxarchus riferit Alexandrum, qui seipsum in dijs numerari uolebat.

Anaxarchus cognomento Eudemonicus, ridebat Alexandrum, quod seipsum deum faceret. Cum autem aliquando in morbum incidisset Alexander, & ei medicus sorbitionem imperaret fieri, ridens Anaxarchus, inquit: At nostro deo spes omnis in sorbitione patellae posita est.

De Alexandro, & lyra Paridis.

Cum Alexander uenisset Ilium, & omnia studiosis oculis contemplaretur, quidam Troum accedens, monstrauit ei lyram Alexandri. & ille: Maioris plurisque, inquit, facerem, hac Alexandri, si mihi lyram Achillis posses ostendere. Desiderabat enim strenui militis suppellectilem uidere, qua ipse fortium uirorum laudes cecinisset. Paridis uero lyra quid cecinit aliud, quam adulterijs accommodata carmina, & foeminis captandis demulcendisque magis conuenientia?

De ridiculis & absurdis amoribus.

Quis est tam stupidus, qui non hos amores, & ob stultitiam ridendos, & ob absurditatem uituperandos putet? Primum Xerxis, quod platani amore capiebatur. Deinde cuiusdam adolescentis Atheniensis, summo loco nati, qui statuam Bonae fortunae ad Prytaneum stantem, deperibat: & saepe
in com

in complexus eius se insinuans, oscula dabat: atque inde raptus in furorem, caestrosque percitus, propter cupiditatem, in senatum ueniebat, et enixe rogabat, ut sibi eam liceret emere. At cum nihil proficeret, multis regijs sertis et coronis imagine coronata, oblato sacrificio, ipsaque precioso uestitu exornata, profusis innumerabilibus lacrymis ipse sibi mortem consciuit.

Glaucam citharistram alij ferunt canem, alij anatem, alij anserem adamasse. Solis etiam, quae Ciliciae urbs est, Xenophontis filium aiunt canem deperijisse. Item deformem puerum Sparta monedulam in delicijs habuisse.

De gubernatoribus nauium Carthaginensium.

Carthaginenses duos rectores singulis nauibus decernebant, non conuenire dicentes, ut cum duo gubernacula nauis haberet, quod nauigantibus utilissimum esset, et primas in tuenda naui teneret, id solum uacuumque sessore et moderatore relinquere.

De Pausania & Simonide.

Cum in quodam conuiuio Simonides adesset, aiunt Pausaniam Lacedaemonium, qui una epulabatur, iussisse, ut aliquid e sapientiae praecipis depromptum narraret: et Ceum illum arrisisset, atque

Memer

Memento te hominem esse, dixisse. Id Pausanias tunc temporis non magnopere curauit, et nihili fecit, captus iam superbia, eo quod ad Medorum partes se applicuisset: et elatus ob hospitij ius, quod ei cum rege intercedebat: forsitan etiam uino depulsus a sede rectae rationis. Cum uero iam esset in Chalceeco, et cum fame luctaretur, iamque calamitosissimam omnium mortem ob oculos cernebat, tunc in mentem ei uenit Simonidis, et ter magna uoce exclamauit: O Cee hospes, magnum quiddam in tuo sermone inerat: ego uero inani persuasionem sum adductus, ut eum nullius momenti putarem.

De Artaxerxe & Dario.

Cum Artaxerxes interfecisset maximum natum filium, Darium ob insidias, quas patri intenderat: secundus ab illo, iubente patre, stricto acinace, sibi ipsi uim ante regiam attulit.

AELIANI VARIAE HISTORIAE Liber decimus.

De Pherenice ad spectandos Olympiorum ludos admissa.

Pherenice filium suum ad Olympia certaminis causa adduxit: et cum Hellanodicae prohiberent eam a spectaculo ludorum, ad ius cum ipsis

l
fis

sis descendit, dicens se patrem habere uictorem Olympiorum, atq; tres fratres, itemq; filium adduxisse pugillatorem. His rationibus causam contra populum obtinuit, legemq; quæ foeminas à spectaculis arceret, infregit, & Olympia spectauit.

De continentiâ Eubatæ.

Lais cum Eubatam Cyrenensem aspexisset, ardentissimo in eum amore cœpit flagrare, et de contrahendis inter se mutuò nuptijs, sermonem ei detulit. At ille metuens eius insidias, recepit sese id futurum. Non tamen negotium aut rem cum illa Eubatas habuit, sed castè sobrieq; se gessit. Sponsio uerò his conditionibus facta est, ut post ludos certamenq; rata deberet esse. Cum igitur uictor abiret è certamine, ne conuentis non stetisse uideretur erga foeminam, pictâ Laidis imaginem deportauit secum Cyrenam, inquiens se Laidem ducere, & pacta non præterire. quam ob causam mulier quæ ipsi nupserrat, maximam statuam Cyrenæ ponendam curauit: sic remunerari uolens ipsius castitatem, & modestiam.

De quorundam animalium proprijs naturis.

Perdicum pulli simulac pedes exeruerunt de integumento, uelocissimi sunt ad currendum. & anatium pulli statim post partum natant. & leonum

num catuli, matrum uteros stimulant unguibus, ad lucem festinantes.

De Alexandri in rebus conficiendis celeritate.

Alexander, Philippi filius, terdecem stadijs continuo itinere confectis, antequam quietem caperet exercitus, cum hostibus confligit, et eos uicit.

De tyrannis, ex Aesopi scriptis.

Phrygium olet hic sermo: est enim Phrygiæ Aesopi. Suam, si quis eam comprehendat, uociferari, idq; non temerè. Etenim cum neque lanam portet, neq; quicquã aliud eius generis, statim coniectura mortem augurari, scientem, seipsam usui esse utentibus. Similes autem mihi uideri solent suis tyranni, qui semper in suspicionibus & metu uersantur, cum sciant sicut sues, suam uitam solam omnibus deberi.

De uiris exilibus & macris.

In uulgo abiit horum uirorum nimia tenuitas: Sannyzionis comici poeta, Meliti tragici, Cinesie circularium saltationum poeta, & Philetæ Heroici. Arcestratus uerò uates captus ab hostibus, & ad lancem appensus, inuentus est habere pondus unius oboli, ut aiunt. & Panaretus tenuissimo

fimo quidem erat corpore, ueruntamen sine omni morborum contagio uixit. Dicunt etiam Hippo-
nactem poetam non solum exigua breuiq; statu-
ra, uerum etiam deformi, exiliq; specie fuisse. Sed
& Philippides, de quo loquitur Hyperides, tenuis-
simus fuit, ita ut in proverbium abierit: ut cum at-
tenuatum aliquem dicere uolumus, eum *παραπρωσθαυ*, id est, Philippum factum esse dicamus. Te-
stis est Alexis.

De quibusdam Astrologis, & anno magno.

Oenopides Chius, Astrologiae cum primis pe-
ritus, cum dedicaret in Olympijs legum tabulam,
inscripsit in ea astrologiam quinquaginta nouem
annorum, affirmans hunc esse magnum annum.

Meton Lacedaemonius, astrologiae peritus, co-
lumnas statuit, & in eis solis cursum annotauit, at-
que magnum annum (ut ipse dicebat) adinuenit,
quem intra nouendecim annorum curriculum
conclufit.

De beneficijs.

Aristoteles Cyrenensis dicebat, non oportere
beneficium oblatum à quoquam recipere: aut enim
ut rependere possit, molestias habiturum: aut si
non referat, in ingratitude reprehensionem in-
cursurum.

Quod

Quod helluo fuerit Phi- loxenus.

Philoxenus gulosus erat, & uentri seruibat.
Cum igitur olla coqueretur in caupona, tantisper
delectabatur, & seipsum odoris conuiuam praebe-
bat. Cum uero magis magisq; ei appetitus insur-
geret, neq; iam deprauatae naturae frenum inijce-
re posset, superatus, ô dii immortales, iussit filium
ollam emere. Qui cum responderet, cauponem
eam magno precio uendere: Hoc suauior, inquit,
& iucundior erit, quo maiori precio eam emero.
Hec memoriae prodenda sunt etiam, non ut ad imi-
tationem eorum inducamur, sed ut fugere & de-
clinare possimus.

De uetustis pictoribus.

Cum ars pingendi iam ortu duceret, & quo-
dammodo in lacte fascijsq; uersaretur, adeo rudi et
imposito stilo depinxerunt animantia, ut ascribe-
re ad ea pictores necesse esset, Hoc est bos, illud e-
quus, hoc arbor.

De Diogene laborante ex humero.

Dolebat Diogeni humerus, ex uulnere credo,
uel alia quadam causa. Cum igitur uehementi do-
lore uideretur affici, quidam ex inimicis insultabat
ei dicens: Quin igitur mortem obis ô Diogenes, &
te ipsum

l 3

teipsum his damnis liberas? At ille respondit: Eos qui scirent quæ in uita fieri diciq; conueniret, in uita manere æquum esse: in quo genere hominum se ipsam etiã numerabat. Verum tibi, inquit, qui neq; quid agendum, neq; quid dicendum sit, noueris, oportunum moriendi tempus est. Me uerò, qui sciam illa, par est in uiuis agere.

Archytæ apophthegma de hominibus.

Archytas dicebat: Quemadmodum si etiam summam diligentiam adhibeas, tamen piscem sine spinis non inuenias: sic neq; hominem inueniri posse, qui non dolosum spinosumq; quiddam habeat admixtum.

Quòd Archilochus seipsum redarguerit.

Critias reprehendit Archilochum, quod ipse de se pessimè sit locutus. Nisi enim, inquit, ipse de se talem opinionem & famam in Græciam intulisset, nunquam utique nos scire potuissemus, neq; eum Enippo serua natum fuisse, neq; relicta Paro paupertate rerumq; penuria coactum in Thasum uenisse: neq; cùm uenisset, aduersus hos inimicitias gefisse: neq; tam ingenio malitioso esse, ut tam amicis quàm inimicis malè loqueretur. Adhæc, inquit, neq; eum adulterum, luxuriosum, iniuriosum esse, neq;

quod

quod est unum ex omnibus turpissimum, scutum abiecasse sciuissemus, nisi ipse de se predicasset. Nequaquam ita me dii benè ament, bonus sibi ipsi testis extitit Archilochus, tale dedecus infamiamq; sibi concilians. Verum non ego nunc hæc crimina in Archilochum confero, sed Critias est qui eum accusat.

De pigritia.

Socrates dicebat sororem libertatis esse pigritiam: testesq; huius rei fortissimos, maximèq; libertatis populos adducebat, Indos & Persas, qui utriq; segnissimi essent ad laborandum. Phrygas uerò, et Lydos, ad opus faciendum promptissimos esse, qui cum seruitute degerent.

De ijs qui Aristidis & Lysandri filiabus de matrimonio fidem dederant.

Aristidis filias, ipso adhuc superstite, matrimonio sibi desponderant Græcorum præstantissimi. Non aut Aristidis uitam respexerunt, neq; iustitiã eius suspexerunt: quoniã si horum æmulatores extitissent, in posterum etiã sponsione non destitissent. Iam uerò cum ipse excessisset e uita, nullam rem amplius, neq; familiaritatem cum puellis habuerunt. Posteaquam enim uita defunctus esset filius ille Lysimachi, paupertas eius cognita atq; in lucem prodita est, quæ res illos etiam infortunatos homines à splendidissimis,

l 4 clarissi-

clarissimisq; ut mea fert opinio, nuptijs deterruit. Idem contigit in Lysandro. Cum enim inopem rescuissent eum esse, nuptijs renunciauerunt.

De Antisthene & Diogene.

Cum Antisthenes multos ad philosophiæ studium inuitaret, & nemo morem ei gereret: tandem indignatus, nemini potestatem audiendi se permisit. Quare Diogenem etiam à sua conuersatione repulit. Cum uerò frequentior & magis assiduus esset Diogenes, etiam illum increpuit, minatusq; est, se baculum ei inflicturum: aliquando etiam in caput impexit. At ille non recessit, sed maiori studio cum quadam audiendi siti institit, inquit: Tu percute tantum, ego tibi caput præbebo. neq; uerò tam durum sustem inueneris, quo me à tuis disputationibus abigas. quod cum audisset Antisthenes, intimus ei factus est amicus.

De ijs qui ex reipublicæ gubernatione suam rem au- xerunt.

Critias affirmat Themistoclem, antequam ad rempub. accederet, trium solum talentorum hereditate paterna rem habuisse: deinde uerò cum rem publici gessisset, & in exilium pulsam bona publicarentur, repertas fuisse centum talentorum facultates, quas congefferat. Similiter etiam Cleonem
ante=

antequam rempublicam capesseret, non habuisse dignam libero homine substantiam, post uerò quinquaginta talentorum rem reliquisse.

De Syracusio Daphnide, & bucolicis carminibus.

Daphnim bubulcum alij perhibent in delicijs Mercurio fuisse, alij filium, nomenq; ex euentis inuenisse. Dicitur enim natus ex nympha: & postquam in lucem esset editus, sub lauro expositus. Boues uerò quas paut, aiunt sorores fuisse Solis, quarum in Odysea mentionē facit Homerus. Cum autem in Sicilia pasceret Daphnis, una ex nymphis eum amare cœpit, uenustum pulchrumq; & cum ipso rem habuit cum esset in ætatis flore, quo tempore solet pulchrorum adolescentum pubes esse speciosissima, ut alibi dicit Homerus. Pactumq; inuerunt, ut ad nullam aliam accederet: alioquin enim in fati esse minata est, ut oculis caperetur, si fuisset ea transgressus. Atq; de his mutuò fidē dederunt. Aliquibus uerò diebus post, cum regis filia deperiret eum, uino inebriatus, uolauit fidem, & cum puella commercium agitauit. Hinc Bucolica primium cantari cœpta sunt, quibus hoc oculorum Daphnidis incommodum materiam dedit. Primus id genus carmina Stesichorus Himeræus scripsisse traditur.

De eo qui proprios dentes absorbuit.

Eurydamas Cyreneus, in caestuum lucta uictoriam adeptus est: cumq; ab aduersario dentes essent ei decussi, statim eos absorbuit, ne qui contra luctaretur, animaduerteret.

De Agesilao.

Rex Persarum de contrahenda amicitia legatos ad Agesilaum misit: qui respondit, fieri non posse, ut sua priuatim amicitia frueretur. Sin Lacedaemonijs communiter omnibus amicus fieret, se quoque in amicitiae ius uenturum, inquit, quandoquidem in omnibus etiam ipse locum haberet.

De Platone.

Platonem in ulnis ferebat Perictione. Cum uero Ariston sacra litaret in Hymetto Musis et Nymphis, dum obeundae rei diuinae darent operam, illa Platonem in proximis myrtis, densis & spissis reposuit. Cui repente examē apum Mylettici mellis, in os insidentes, cecinerunt: praesignificantes hac re, Platonis eloquentiam & linguae facundiam.

De Dioxippo.

Dioxippus in Alexandri Macedonumq; praesentia correpta claua, Corrhagū armatum ex Macedonibus ad certamen prouocauit: & cum ei hasta excussisset, ui rapuit hominem cū armis, & in
iacentis

iacentis collum ascendit, strictoq; gladio quo cinctus erat, armatum interemit. Quamobrem Alexander illum odio habuit, quod cum uideret, animum despondit: et tristitia moeroreq; confectus, uiuere desijt.

AELIANI VARIAE HISTORIAE Liber undecimus.

De Oricadmo, & arte pugillandi.

Oricadmus luctae & pugillationis fuit legislator, suaq; industria Siculum morem pugillandi (quem uocant) excogitauit.

De Orabantij carminibus, Daretis & Melisandri.

Orabantij poemata ante Homerum extiterunt, ut ferunt Træzenij. Item Dares Phryx, ut dicunt, ante Homerum aliquot seculis uixit, cuius Phrygiam Iliadem usq; in hunc diem conseruatam in aliquo loco scio. Melisander Lapitharum & centaurorum pugnam uersibus mandauit.

De Icho, & lucta.

Ichus Tarentinus luctas exercuit, sobriè per uniuersum pugillandi tempus uiuendo, moderatè cibus uescendo, et à uenere per totam uitam abstinendo.

De caluicie Agathoclis.

Agatho-

Agathoclem Siciliae tyrannum aiunt perquam ridiculo & turpissimo capite fuisse. Cum enim paulatim defluentibus capillis denudaretur, pudore ductus myrtea corona crinem obtexit, quæ quasi uallum erat, & tegmen caluiciæ. At crinium destitutio Syracusios non clam erat, neque latere poterat. Silentio tamen inuoluere cogebantur, propter inpiam & ad audendum proiectam tyranni mentem.

De quibusdam iniuste sacrilegij nomine condemnatis.

Cum aliqui sacrificium Apollini offerrent, Delphi per insidias eos circumuenerunt, & thuri placentisque clam iniecerunt sanctas pecunias: atque sic comprehensos eos, tanquam sacrilegos, abductos in petram, iuxta legem Delphicam præcipites derunt.

De mœcho.

Accidit, ut in oppido Thespiarum adulter caperetur: atque cum per forum uinctus duceretur, aliqui ex familiaribus & amicis eum ueripuerunt. ex quo mota est seditio, magnaque hominum strages, & infinitæ cædes factæ sunt.

De Lysandro & Alcibiade.

Ethocles Lacedæmonius dicebat, duos Lysandros Spartam ferre non posse. & Arcestratus Atheniensis dicebat, duos Alcibiades in ciuitate Atheniensem

nienstem tolerari non posse. Adeo, tametsi diuersi & contrarij, tamen erant intolerabiles.

De Hipparchi morte.

Hipparchus ab Harmodio & Aristogitone interfectus est, eo quod sororem Harmodij, fortassis dignam ad ferendum deo canistrum more patrio, in Panathenæicis admittere noluerat.

De quibusdam laudatissimis pauperissimisque uiris, qui dona recipere noluerunt.

Omnium Græcorum clarissimi præstantissimique uiri, per totam uitam in extrema mendicitate uersati sunt. Quis igitur diuitias laudarit, cum omnium Græcorum probatissimis uiris sorte quadam paupertas per uniuersam uitam adhæserit? sunt autem hæc eorum nomina: uelut Aristides filius Lysimachi, qui multa præclare domi militiæque gessit, & Græcis tributum imperauit: at ille non tantum post obitum reliquit, ut exequijs celebrandis sumptus esset. Phocion etiam egenus erat, at tamen cum Alexander mitteret ei centum talenta, interrogauit, Quam ob causam hæc mihi donat? Qui cum responderent, quoniam te solum ex omnibus Atheniensibus bonum honestumque uirum iudicat: Sinat igitur, inquit, me talem esse.

Etiam Epaminondas Polymnidis filius, pauper

per erat. Cum autem Iason ei quinquaginta aurī talenta mitteret, iniuriam, inquit, mihi facis. Sed quinquaginta drachmas à ciue mutuatus, ut essent pro uiatō, profectus est in Peloponnesum. Cum uerò nuncium allatum esset, satellitem eius pecunias à captiuis cepisse, Mihi, inquit, da scutum. Tū uerò tibi cauponā eme, in qua uiuas. Non enim ulterius pericula subire uoles, cum diues sis factus.

Pelopidas, cum obiurgarent eum amici, quòd pecuniariæ rei ad uitam tuendam conferentis, nullam curam gereret: Et, inquit, mehercule res utilis est, uerum huic Nicomedi: intento digito in hominem quendam claudum & mutilum.

Scipio quinquaginta quatuor annorum spacium emensus, neq; emit, neq; uendit quicquam. Ad eò paucis fuerat contentus. Cum autem quidam ei scutum eleganter apparatus ostenderet, dixisse fertur: Atqui Romanum ciuem par est in dextrā spem ponere, non in sinistra.

Ephialtes Sophonidæ filius pauperrimus fuit: tamen cum amici decem talenta ipsi dono darent, non accepit. Hæc (inquiens) me cogent, siquidem reuerenter uos habere, aliquid præter ius cōcedere: sin minus uos obseruarem, ingratisimū uideri.

De Zoilo.

Zoilus Amphipolitanus, qui stilum in Homerum, Platonem, aliosq; strinxit, Polycrates fuit auditor.

ditor. Hic Polycrates etiam accusationem scripsit contra Socratem. Zoilus uerò ille, canis rhetoricus nominatus est. Erat autem talis. Barbam submissam alebat, caput usq; ad cutem radebat, palliū supra genua pendebat: studiosus malè loquendi, serendis litibus operam sedulò dabat: contumeliosus deniq; nequam erat. Rogante quodam erudito uiro, quamobrem omnibus male loqueretur? Quoniam (inquit) malè facere cum uelim, non possum.

De Dionysio Siculo.

Dionysius Siculus medicinæ nauabat operam, & ipse curationes, sectiones, uisiones, & reliqua faciebat.

De placenta Socrati ab Alcibiade missa.

Cum Alcibiades magnam & pulcherrimè confectam placenta Socrati misisset (qualia munuscula solent ab amasijs, amatoribus, ad excitandū amorem dono dari) Xantippe suo more irata, eam de canistro eiectam conculcauit pedibus. His Socrates cum arrisisset, inquit: Nunquid non tu simul carebis ea? Quod si quis putat hæc quæ dico puerilia, & nullius precij esse, is sanè non notuit, ex his etiam de fortibus & bonis uiris probationem fieri, si ea nihili pendant, quæ uulgus ornamenta dicit esse mensæ, & uictus anathemata.

De

De uiro Siculo acutis oculis
prædito.

Hominem quendam Siculum adeo perspicaci exactoq; uisu in Sicilia fuisse perhibent, ut e Lilybaeo usq; ad Carthaginem intentis oculis, nihil falleretur: & numerum nauium quæ Carthagine soluebant, indicaret, neq; ullam prætermitteret.

AELIANI VARIÆ HISTORIÆ
Liber duodecimus.

De Aspasia.

Aspasia Hermotimi filia, Phocensis, postquam mater eius cum partu animam simul egisset, in orbitate est educata, atq; in penuria, modestè tamen & liberaliter. insomnium uerò frequenter apparebat, euenturæ fortunæ uaticinium præ se ferēs, quod uiro pulchro bonoq; nuptura esset. Cui adhuc puellæ, enatus est tumor in ipso mento, aspectu deterrimus, atq; tum patri, tum ipsi puellæ summum dolorē afferens. Proinde pater eam ad medicum adduxit, qui se curaturum recepit: sed ea lege, si tres sibi stateres persoluerentur. Cum ille se tantum non habere diceret, medicus neq; se medicinam parare posse aiebat. Atq; hæc summè tristitiam, ut uerisimile est, Aspasiæ augebant: quæ discendens,

dens in acerbissimo luctu uersata est: & speculum in genibus tenens, seseq; in ipso contemplata, uehementer doluit. Cum igitur præ dolore non cœnasset, planè opportunus eam somnus inuasit, unaq; cum somno columba accessit, & in mulierem mutata: Bonum animum, inquit, geras, ualeantq; medici cum suis pharmacis: tu uerò rosea ferta Venæris, quæ iam aruerint, cape, eaq; contrita tuberi impone. Hæc ubi audisset, & executæ esset, tuber euiduit: rursusq; Aspasia inter omnes puellās, recepta speciosissimæ deæ beneficio, pulchritudine, formosissima fuit: atque in tantum gratijs ditata, ut illius seculi nullam puellam secundam haberet: coma flaua, capillisq; paulum crispantibus prædita. Oculos habebat maximos, & aduncum quodammodo nasum, aures breuiiores. Cutis tenera, & uultus color ad roseum accedebat: ob quam causam eam Phocenses, cum adhuc infans esset, Milto nuncuparunt. Labra rubicunda, dentes niue candidiores. Plantis etiam pedum ualebat, quemadmodum Homerus pulcherrimas scæminas suo quodam uocabulo *ναῖδαισφύγους* nominat. Vocem habebat suauem & teneram, ita ut ipsa loquente Sirenem audire te diceret: ab omni curiositate muliebri, & ornatu aliena. Opes enim plerunq; solent hæc subministrare. Ipsa uerò inops, & ab inope parente enutrita, nihil ornatus, neq; sumptus in formam conferebat.

Venit autem quodam tempore ad Cyrum filium Darij & Parasatidis Aspasia, fratrem Artaxerxis, neque libens, neque libenter ipsam dimittente patre, sed vi coacta, sicuti per sepe uenerunt, captis urbibus, cogentibus tyrannis aut satrapis. Vnus igitur ex satrapis Cyri cum alijs puellis eam ad Cyrum adduxit, statimque reliquis omnibus concubinis anteposita est propter integritatem animi et morum uerecundiam, & carentem omni fuce pulchritudinem. Etiam hoc eam adiuuit, ut præ cæteris amaretur, quod singularis esset prudentiæ. Proinde Cyrus eam sæpenumero de rebus incumbentibus in eum filium adhibuit: & quotiescunque sententiam eius secutus est, nunquam poenituit. Cum autem primum sifteretur Aspasia Cyro, iam iam cœnatus erat, et bibere uolebat more Persico. Etenim Persæ, postquam cibo saturati sunt, uino & propinationibus indulgent, potum tanquam hostem aggredientes. Inter media pocula igitur quatuor uirgines Græcæ ad regem Cyrum adducuntur, in quibus etiam Phocensis Aspasia erat. Erant autem pulcherrime ornatae. Nam tres reliquæ ab amicis mulieribus, quæ unâ cum ipsis ascenderant, crinibus erant pectus, compositæque, & faciem pharmacis unguentisque unxerant. Itaque à nutricibus acceperant documeta, quemadmodum erga Cyrum se gerere deberent, quomodo ad blandiri, et non refugere si accederet, neque si tangeret,

ret, egrè ferre, & osculū osculo repensare oporteret, omnibus denique præceptis et institutis amatorijs quibus uti mulieres ad faciendam faciem solent, instructæ: atque alia aliam pulchritudine superare cõtendebat. Aspasia uerò neque splendidam tunicam induere uolebat, neque magnifico uestitu corpus suum amicis patiebatur, neque lauare sustinebat: sed gemebunda omnes deos implorabat Græcos & Eleutherios, patris nomen inclamans, se ipsam patremque detestabatur, seruitutis manifestæ ac certæ signum reputabat stolam circa corpus inusitatam, & apparatus sitis perfluum: uerberibus ad induendum cogebatur. ac tametsi summo cum mœrore iussis eorum uix obtemperaret, tamen coacta est eiusmodi quæ non uirginis, sed scortum deceret facere. Reliquæ igitur cum uenisset, ad Cyrum respicere, subridere, letitiâ uultu præ se ferre. Aspasia uerò in humum oculos deijcere, ignito quodam et perquam eleganti rubore facies uniuersa suffundi, oculi lacrymis pleni esse, omnibus denique gestibus uerecundiâ quadam representare. Vbi uerò rex iussisset sibi assidere, reliquæ promptissime parebant: at Phocis illa dicto audiens non erat, donec coacta ui qui eam adduxerat satellites, collocaret. Cùm autem Cyrus cõtrectaret, et cõtèplaretur earum oculos, genas atque digitos, reliquæ facile patiebantur. At illa non sustinebat. Si enim extrema manu saltem Cyrus attingeret, exclamabat, dicebatque eum non impunè la-

turum, si talia fecisset. Ea re supra modum delectatus est Cyrus. & cum attrectante mamillas, illa surgeret, & se in pedes conijceret: contra Persarum cōsuetudinem, ardente amore Cyrus erga ingenuitatem eius flagrare cœpit. respiciensq; ad emptorem: Hanc, inquit, solam ingenuam & incorruptā adduxisti. Reliquæ uerò tam facie quàm moribus sunt impostrices. Quamobrē Cyrus eam plus amauit omnibus, cum quibus unquam consuetudinem habuisset. In posterum uerò mutuus inter illos amor coaluit, confirmatusq; est: & usq; adeò increuit, ut propemodum etiā æquabilitas intercederet, neq; quicquā differret à Græcorū cōiugiorū cōcordia atq; modestia. Proinde regis in Aspasiā animus atq; amor, non per Ioniā solum, sed per uniuersam Graciā fama rumoreq; celebratus est: itemq; Peloponnesus sermonibus de Cyro & ipsa plenus fuit. Ad regem etiam magnum hæc gloria peruenit. Creditum est enim, post ipsam, cum nulla muliere rem habuisse regē. Ex his omnibus in mentem uenit Aspasiæ insomnij, columbæ, uerborūq; eius, & quæcunq; dea prædixisset. Quare credit, ab initio se illi curæ fuisse, atq; sacrificia gratificatoria peregit. Primum igitur satis ingens idolum in honorem eius faciendum curauit, quod imaginē Veneris appellabat, & gemmis picturatā columbam propter statuit, atq; singulis diebus, sacrificijs

ficijs & supplicationibus beneuolentiam & fauorem deæ exposcebat. Patri uerò Hermotimo, innumerabilia splendidaq; dona misit, atq; locupletem eū reddidit. Summa continentia per uitam usa, ut testantur tã Græcorū quàm Persarū sceminæ. Hormus aliquādo ex Theſſalia Cyro mittebatur, à Scopā iuniore, q̄ Scopæ è Sicilia dono missus erat. Hic portus mirabili quadam arte, uarietateq; cōfectus esse uidebatur. Omnibus itaq; quibus eū ostendisset Cyrus, mirantibus, gauisus thesauro, repente circa meridiem ad Aspasiā se contulit: cumq; eam reperisset dormientem, subter uestem insinuans, sese clam acclinauit, & tacitè sineq; strepitu permansit, donec illa somnum perfecit. Quæ cum experrecta uidisset Cyrum, complexa est eum solito more & consuetudine. At ille extractum de cista portū, monstrauit ei, dicens: Hic certè, uel filia, uel matre regia dignus est. cumq; annuisset illa: En, inquit, eum tibi possidendum dono: tu uerò cura, ut è collo suspensum gestes. Quæ non recepit munus, sed prudentissimè respondit: Et quomodo, inquit, auisum, cum hoc donum potius matrem tuam Parasatidem deceat? illi igitur mittito. Ego uerò uel sine ornamento hoc, tibi collum satis uenustum praestitero. Aspasia itaq; prudentissimo consilio, contrarium reliquis regum uxoribus faciens, eas longè superauit. Sunt enim ille rerum ad ornatum mun-

dumq; pertinentium plus æquo studiosæ. Hoc res-
 sponso delectatus Cyrus, Aspasiã uehementius ama-
 uit: & hæc facta dictaq; singula in epistolam con-
 scripta, ad matrem una cum portu misit. Et Para-
 satis accepto munere, non tam propter missum do-
 num, quàm propter aurum gauisa est, & ob hæc
 maximis regijsq; muneribus Aspasiã remunera-
 ta est. Hoc enim summam ei lætitiã faciebat, quod
 tametsi uel sola apud filium excelleret. Aspasia, ta-
 men se uellet superari à matre ipsius. Aspasia igitur
 munera collaudauit, & non indigere se illis di-
 xit, quoniam sibi plurimæ pecuniæ cum muneribus
 uenissent: sed remisit ad Cyrum, Tibi (inquiēs)
 hæc usui possunt esse, qui magnam hominum mul-
 titudinem alis: mihi uerò sufficit, si te simul amem,
 & ornamento utar. atq; his Cyrum non immeri-
 tò uehementer commouit. Etenim sine omni con-
 trouersia, tum formæ pulchritudine, tum etiã ma-
 gis integritate & nobilitate animi admirabilis hæc
 mulier extitit. Posteaquam uerò Cyrus in prælio
 contra fratrem esset occisus, et Cyri exercitum ad-
 uersarij cepissent, illa etiam in manus hostium inci-
 dit. Sed requisitit eam singulari studio curaq; rex
 Artaxerxes, nomen eius & uirtutem cognitã ha-
 bens. Cum autem uinctã eam ducerent, excandu-
 it, & huius facinoris autores in uincula coniecit.
 Iussitq; ipsi magnificum, splendidumq; uestitũ da-
 ri. Quod

ri. Quod cum audiisset, cum lacrymis & gen-
 tu deprecata est: attamen induere stolam à rege do-
 natam coacta est magna ui. Nam summo luctu Cy-
 ri obitum deplorabat. Eam cum induisset, omni-
 um mulierum formosissima uisa est, statimq; Arta-
 xerxes ignem concepit, et contabuit. Itaq; primam
 inter omnes uxores illã habuit, mirificoq; honore
 profecutus est. Qua re gratũ ei facere conabatur,
 sperans posse se memoriã Cyri ex animo ipsius
 euellere, & persuadere, ut se non minus illo ama-
 ret. Verum tardè seroq; tandem spe potitus est. Ete-
 nim confirmata in Cyrum beneuolentia, quæ iam
 in Aspasia radices egerat, quasi philtrũ insanabile
 penitus ipsi infederat. Paucis post diebus Teridates
 eunuchus mortem obit, formosissimus omnium in
 Asia iuuenũ, atq; pulcherrimus. Is iam è pueris ex-
 ceperat, et in adolescētibus numerabatur. Hic regi
 potissimum in delicijs fuisse dicebatur. Quamobrẽ
 grauissima lamentatione & acerbissimo mœrore
 eius morte affectus est, ac publicus per uniuersam
 Asiã squalor luctusq; fuit, omnib. in hoc regi grati-
 ficantibus: nemoq; ad regẽ accedere, uel cõsolatio-
 ne aliqua dolorẽ eius leuare audebat. Etenim existi-
 mabãt fieri nõ posse, ut ab hac acerbitate reuocare-
 tur. Exacto demũ triduo, Aspasia uestẽ lugubrẽ in-
 duta, ueniẽte rege ad balneũ, stetit lacrymans, ocu-
 lisq; in terrã despicens. Qui cũ conspexisset, con-
 m 4. sterna-

sternatus est: causamq; quam obrem aduenisset, rogauit. & illa: Te rex, inquit, lugentē moerentemq; consolatum ueni, si tibi sic uisum esset: sin minus, retrogreddiar. Gaius hac cura Persa, iussit, ut in thalamum rediens praestolaretur, donec ueniret. atq; illa mandato paruit. Qui reuersus, uestem eunuchi, supra pullam Aspasiae circumdedit: & quodammodo conueniebat ei uestis adolescentis, magisq; splendere forma uenustasq; ipsius hac ratione regi, qui puerum amasset, uidebatur. Cumq; semel his captus esset, rogauit eam, ut sic amicta semper ad se accederet, donec luctus uiriditas & flos exaruisset. atq; illa gratificans ei, morem gessit: solaq; ex omnibus Asiae non modò foeminis, sed etiam filijs, cognatisq; regem Artaxerxem consolata est, & tristitiae languorem sanauit, acquiescente rege sollicitudini ipsius, & consolationem libenter admittente.

De Musis.

Nemo uel fictor, uel pictor, filiarum Iouis imagines armatas nobis exhibuit. quo significatur, id uitae genus quod in Musis consumitur, placatum simul & mansuetum esse oportere.

De Epaminonda, Daiphanto, & Iolaida.

Epaminondas cum mortiferū uulnus in Mantinensi

tinensi pugna accepisset, delatus in castra uiuus adhuc, Daiphantum accersi iussit, ut ipsum ducem declararet. quem cum occubuisse dicerent, rursus iussit Iolaidam uocari. Cum uerò ipsum etiam mortuum esse dicerent, suasisit suis, ut pacem cum hostibus & amicitiam facerent, eo quòd nullum amplius ducem Thebae haberent.

De Sefostride.

Aegyptij dicunt, Sefostridem à Mercurio, solertiam & consilia didicisse.

De Laide.

Lais scortum, ut refert Aristophanes Byzantius, etiam Axine dicta fuit. Quod eius cognomen, morum & ingenij feritatem & seuitiam redarguebat.

De Marij & Catonis parentibus.

Omnium risu digni sunt, qui maiorum stemmata iactitant. siquidem in Romano populo, Marij quidem patrem ignoramus, ipsum uerò propter rerum gestarum magnitudinem admiramur. Catonis etiam senioris patrem si quis nosse uelit, multo studio requirat necesse est.

De Alexandro & Hephæstione.

Alexander Achilles monumentum coronauit,
m s & He

et Hephæstion Patrocli: significans, se tanto amore Alexandrum prosequi, quanto Patroclus Achillem.

De Cleomenis dolo contra Archonidem.

Cleomenes Lacon assumpto uno ex familiaribus suis Archonide, eum consortem et adiutorem sui propositi fecit. Iuravit igitur ei, si uoti compos fieret, se omnia cum ipsius capite transacturum esse. Cum uero potitus rerum esset, occiso socio, caput eius exectum uasi pleno mellis imposuit: et quotiescunque aliquid agere instituisset, oculos in urnam deflexit. atque sic omnia peregit, dicens se pactum non uiolare. neque iurandum fallere: etenim consilium se cum Archonidis capite capere.

Quomodo sponte discesserit e patria Timestias.

Timestias Clazomenius bene iusteque Clazomenijs præerat. Etenim uir erat omni uirtutis genere ornatissimus. Inuidia igitur quæ eiusmodi uiris uim adhibere consuevit, etiam in illum suam acerbiter atque stimulum contulit. Et primum quidem, parum cum inuidia uulgi commouebat. Verum hoc in causa fuisse, quamobrem patriam reliquerit, aiunt. Transibat quodam

dam tempore per scholam, pueri uero dimissi à præceptore ludis operam dabant: cumque duobus de linea incidisset contentio, alter iurabat, Sic ego Timesij cerebrum discusserim. Hoc audito, ille, putans se in communi omnium hominum inuidia positum esse, et uehementer à suis ciuibus odio haberi, siquidem et pueri odissent, nedum uiri, sponte atque ultrò e patria concessit.

Quòd primi excuderint monetam Aeginetæ.

Aeginetæ quondam plurimum inter uniuersos Græcos poterant, temporis fertilitatem et opportunitatem nacti. Copias enim nauales possidebant, et erant potentissimi. sed et contra Persas emicuerunt, et idcirco prima palma eis delata est. et primi nomisma percusserunt, quod ex ipsis nomen accepit, ut Aeginense nomisma uocaretur.

De Pallantio colle, & Febris templo atque ara.

Romani sub Pallantio colle, Febris templum et aram coedificauerunt.

De adultero in Creta comprehenso.

Adulter

Adulter Gortynæ in ciuitate Cretæ deprehensus, & in iudicium adductus, criminisq; conuictus, lana coronabatur. Ipsa uerò coronatio redarguebat eius mollitiem, timiditatem, mulierositatem. & æstimata est ei publicè quinquaginta staterum summa: atq; ad turpissimam infamiam redacto, omnes ad gerendam in republica dignitatem uia sunt interclusæ.

Quomodo Gnathæna confutauerit loquacem.

Venerat ex Helleponto ad scortum Atticum Gnathenam, amator quidam, eius fama & nomine permotus. Cū itaq; inter pocula plurima effutiret, et importunus esse uideretur, respondens Gnathæna: Nunquid enim, inquit, tu te ex Helleponto uenire dixisti? cumq; annuisset: Cur igitur, inquit, primariam inibi ciuitatem ignoras? Qui cum diceret, Et quæ tandem est illa? Sigeum, respondit. & artificiosè hoc nomine, futilem eius loquacitatem coercuit. (σὶ γὰρ enim silentium et taciturnitas apud Græcos appellatur.)

De quibusdam uenustate corporis excellentibus.

Amabilitate formæ maximè floruisse dicuntur, apud Græcos Alcibiades: Romanum uerò Scipionem, Demetrium Poliorcetam, ferunt certasse

ueni-

uenustate. Alexandrum etiam Philippi filium sine curatione formæ speciosum extitisse perhibent. Capillos enim disiectos confusosq; ei pependisse, qui erant flauī. Ferunt etiam, formidabile quiddam in facie Alexandri insuisse. Homerus uerò, cum uult significare formosos, arboribus eos cōparat: uelut,

ὄσθ' ἀν' ἐδραμεν ἐρπεὶ ἴσος.

De præstantissimis quibusdam uiris, qui cum infantibus colluserunt.

Herculem aiunt labores, quos in certaminibus subibat ludicris, alleuasse. Ludebat autem ille Iouis & Alcmenæ filius remissius cū pueris. Sed & Euripides eundem deum introducit, & facit dicentem: παίζω, μεταβολὰς γὰρ πόνων αἰεὶ φιλῶ. id est, ludo, quoniam laborum uicissitudo semper mihi grata est. Dicit autem hoc, puerum tenens. Socrates etiam aliquando deprehensus est ab Alcibiade, ludere cum Lamprocle adhuc infante.

Agésilauus uerò arundini insidens, equitauit cū filio suo adhuc infante. & cum quidam risisset, Nunc, inquit, tace: cum uerò & ipse pater euaseris, tunc etiam imitaberis patres. Sed & Archytas Tarentinus reipub. simul & philosophiæ studio deditus, factus iam maritus, seruis abundans, maximè liberis eorum delectabatur, & cum ser-

uorum

uorum filijs ludicra agitabat: plurimumq; inter epulandum, illorum praesentia delectari solebat.

Quorum uirtuti Alexander infensus fuerit.

Perdiccam oderat Alexander, quod esset bellicosus: Lysimachum, quod militandi peritus: Seleucum, quod magni animi. Antigoni uero ambitio eum offendebat, & Attali imperatoria dignitas, et Ptolemæi prosperitas.

De Demetrio in ædes scorticommeante.

Demetrius tot gentium dominus, Lamiae meretricis ædes cum armis & diademate frequentabat. Non exiguam ei turpitudinem attulisset, si tantum eam in suam domum accessisset. At ille ipse studiose eam conuenit. Ego quidem pluris fecerim Diodorum tibicinem, quam Demetriū regem: si quidem ille uocatus à Lamia, uenire recusauit.

Quod Phaon formosus fuerit.

Phaonem omnibus hominibus elegantia formae præstantem, Venus in lactucis abscondit. Alij dicunt eum portitorem fuisse, & hoc officium subijisse. Venisse autem aliquando Venerem traicere uolentem: atq; illum nescientem, quis nam esset, libenter prompteq; recepisse, magnaq; diligentia, quò

quò uoluerat, eam auexisse. Pro quibus meritis alabastrum ei cum unguento dea donauit, quo unctus Phaon omnium hominum speciosissimus euasit, atque eius amore Mitylenenses sceminae capte sunt. Postremò deprehensus in stupro, cruciatus est.

De Sappho.

Poetria Sappho filiam Scamandronymi, Plato filius Aristonis, in doctis & sapientibus numerat. Audio fuisse etiam in Lesbo Sappho aliam meretricem, non poetria.

De lusciniâ & hirundine.

Hesiodus testatur lusciniam solam ex omnibus auibus somni expertem esse, seduloq; in uigilijs uersari. Hirundinem uero non prorsus semperq; uigilare, sed dimidium tantummodò somnum perficere. Has autem poenas luunt propter facinus in Thracia perpetratum, in coenam illam illicitam.

De Lacedæmoniorum foeminis.

Lacedæmoniorū matrone, quotquot audiissent suos filios in pugna cecidisse, abire solebāt, & inspicere uulnera tā cominus, quam eminus inflictā: et si plura ex aduerso essent facta, cū gaudio, magnaq; quadā grauitate, et aspectus toruitate, in maiorum

auita

auita monumenta filios deferebant. Sin alio loco uulnera accepissent, pudore suffusæ, lacrymisq; confectæ, quàm maximè poterant clandestina fuga discesserunt relictis mortuis, ut in communi sepulchro humarentur, aut surtim surreptos in domestica sepulchra deportabant.

De Titormi & Milonis robore, & de quodam diuerbio.

Milonem, elatum animum ob corporis robur gerentem, in Titormum bubulcum aiunt incidisse. Cumq; uideret Titormi corpus aspectu prægrande, uirium eius experimentum sumere uoluisse. Titormum uerò, se non admodum robustum esse dixisse. Cum uerò ad certamen descendisset, abiecta ueste, maximæ molis lapidem primum quidem ad se traxisse, deinde remisisse, & hoc bis aut ter fecisse: tum eum usq; ad genua sustulisse, atq; postremò sublatum in humeros, usq; ad octo orgias portasse, & abiecisse. Milonem uerò Crotonitatam uix mouere lapidem potuisse. Secundum deinde Titormi certamen hoc erat. Ad gregem abiit, & stans in medio, maximum ferissimumq; taurum pede prehendit, qui cum uellet effugere, non ualebat. Alium item accedentem, attractum pede, similiter tenuit. Quo uiso, Milo palmas ad cœlum extendit, O Iupiter, inquiens, num hunc alterum Herculem nobis

bis dedisti? Hinc ortum prouerbiuni aiunt, Hic est alter Hercules.

De Celtarum audacia.

Omniū hominū ad subeunda pericula promptissimos esse Celtas audio. Proinde in honorem eorum, qui in prælijs fortiter occubuerunt, cantiones componunt, & coronati pugnas ineunt. Sed & trophæa statuunt, simul gloriantes rebus gestis, simul Græcorum more monumenta earum posteritati relinquentes. Adeò uerò ducunt ignominiosum fugere, ut è corruentibus & incidentibus ædibus sepe non effugiant, sed ne ardentibus quidem, ita ut incendio igniq; circumueniantur. Multi etiam fluctuans mare sustinent. Quidam etiam in fluctus sese iniiciunt, & eorum impetum excipiunt, protensis gladijs euaginati, & hastis uibratis, perinde atq; si uel terrere, sed uulnerare possent.

De Smindyridæ ciborum delicijs, & uoracitate.

Smindyridam Sybaritam usq; adeò gula deditum fuisse perhibent, ut cum procus ambiret Agaristam Clisthenis filiam, Sicyonem proficisceretur: & mille coquos, totidemq; aucupes, atq; mille piscatores adduceret.

Quibus multi clarissimi uiri adiutoribus & familiaribus usi fuerint.

n   Adiutores

Adiutores habuerunt, Vlyffes Alcinum, Achil-
 les Chironē, Patroclus Achillem, Agamemnon Ne-
 storem, Telemachus Menelaum, & Hector Poly-
 damantem. Itē quatenus eum secuti sunt Troes An-
 tenorem: & Pythagorici, à Pythagora sunt adiuti.
 Democritei fructum ex Democrito perceperunt.
 Quod si Socratem Athenienses audiissent, omni
 ex parte beati fuissent, si sapientiæ operam dedis-
 sent. Hieron Dinomenis filius, usus est Simonide
 Ceo, Polycrates Anacreonte, Xenophonte Proxe-
 nus, Antigonus Zenone. Mearum etiam partium
 esse iudico, non minus meorum facere mentionem,
 quàm Græcorum, siquidem & ego Romanus sum.
 Et Lucullus usus est Antiocho Ascalonita, & Me-
 cœnas Ario, et Cicero Apollonio, & Augustus A-
 thenodoro. Plato uerò, qui me multum sapientiâ
 uincit, Iouem etiam habuisse aliquem à consilijs di-
 cit: quem uerò, & quomodo, ab ipso discimus.

De quibusdam ebriosis.

Vinosissimi omnium hominum fuisse tradun-
 tur, Xenagoras Rhodius, quem Amphoranti uoca-
 bant: Heraclides pugil: Proteas Lanicæ filius, cum
 Alexandro rege simul educatus. Alexander etiam
 ipse præ reliquis hominib. uinosus extitisse dicitur.

**Quòd Hercules misericordem & be-
 nignum sese erga hostes
 præbuerit.**

Singulari mansuetudine ferunt Herculem in
 hostes suos fuisse. Primum enim ante hominum me-
 moriâ, factò foedere, mortuos suis ad sepeliendum
 reddidisse, cum eo tempore parum occisos curare
 solerent, & canibus ad uescendum relinquere, ut
 inquit Homerus:

Ελώρια τεύχε νόθεοισιν, &
 υιοὶ μέλπυθρα γενέσθαι.

De Leocorio Atheniensium.

Leocorium Athenis uocabatur templum filia-
 rum populi: Praxitheæ, Theopæ & Eubulæ. Has
 pro salute & incolumitate ciuitatis Mineruæ occi-
 sas esse, fama est, populo eas tradente oraculo Del-
 phico. Dicebat enim, aliter non posse seruari ur-
 bem, nisi illæ mactarentur. (αἰὼς populus, νόγῃ
 puella, seu filia.)

Quid dixerit Plato de Agrigen- tinorum magnificis sumptibus.

Plato filius Aristonis, cum uideret Agrigenti-
 nos magnis impensis ædificare, eodemq; modo coe-
 nare: Agrigentini, inquit, ædificant, quasi sem-
 per uicturi: & comedunt, quasi semper moritu-
 ri. Dicit autem Timæus, eos lecythis argen-
 teis & strigilibus usos esse, mensas totas ebur-
 neas habuisse.

De Tarentinorum temulentia, & Cyrenensium luxu.

Tarentinis à summo mane poculis indulgere mos erat, & in medio, plenoq; hominum foro inebriari. Cyrenenses uerò usq; ad eòd luxu se inquinauerunt, ut cum Platonem accersissent, ut sibi leges poneret, ipse recusarit, propter consuetam & inde usq; ab initio durantem lasciuiam, & ignauitiam. Testatur etiam Eupolis in Marica, contemptissimos apud eos, & abiectissimos decem minarum baltheos habuisse. Mirabili etiam arte sculpsuerunt annulos.

De uarijs Græcorum uinis.

Age recensebo uobis Græcorum uinorum genera, quæ fuerunt apud ueteres laudatissima, et potissimum celebria. Paramneum quoddam appellabant, quod erat sacrum Cereris: et Chium uinum, ab insula sic dictum: & aliud Thasium & Lesbium. & præter hæc aliud Dulce uocabatur, nomine gustus suauitatem referens: & aliud Creticum, & Syracusis Polium, quod sic nuncupatum est ab eius terræ monarcha quodam. Bibebant etiam Comum uinum, quod sic à regione denominabant, quemadmodum Rhodium.

Quid? An uerò non hæc certa sunt indicia luxus Græcorum? uinum enim unguento mixtum bibebant,

bebant, & supra quàm satis esset aut necessitas postularet, hac mixtione utebantur. Vocabatur autem uinum Myrrhinitum. Meminit eius Philippus comicus poeta.

De Pythagoræ, Empedoclis, Hippia & Gorgia uestimentis, & calceamentis.

Pythagoras Samius alba ueste amiciebatur, & gestabat coronam auream, atq; anaxyrides. Empedocles uerò Agrigentinus purpura utebatur, & calceis aneis. Hippiam uerò & Gorgiam purpureis uestibus amictos, in publico uersatos esse fama est.

Quòd Romani Pyrrhi medici, contra ipsum regem insidias non admiserint.

Cineas medicus Pyrrhi, ut perhibent, clam literas ad senatum Romanum scripserat, quibus pecunias petebat, & pollicebatur se Pyrrhum pharmacis interempturum. At illi promissionem hanc repudiarunt. Etenim Romani uirtute fortes esse didicerunt, non technis, calliditate, uel insidijs hostem debellare. Sed & Cineæ consilium sententiæ amq; Pyrrho regi aperuerunt.

De Pausaniæ & Apellis amoribus.

Cum multi ueterum amores memoriae literisque proditi sunt, tum præ cæteris hi. Pausanias uxorem suam uehementer amauit. Apelles uero concubinam Alexandri, nomine Pancastram, genere Larissæam, cum qua primum Alexander rem habuisse dicitur.

De Periantris, Miltiadis, Sibyllis, & Bacidibus.

Duo fuerunt Periantri, philosophus alter, alter tyrannus: & Miltiadae tres, unus qui Cheronæsum condidit, alter Cypseli filius, tertius Cimoniae. Sibyllæ quatuor, Erythræa, Samia, Aegyptia, Sardiana. Alij sex adhuc his addunt, ut uniuersæ sint decem: in quibus numerant Cymæam, & Iudæam. Bacides tres, primus Græcus, alter Atheniensis, tertius Arcas.

De numero filiorum Niobes.

Veteres scriptores de numero filiorum Niobes non uidentur consentire. Homerus sex numerat, & totidem filias. Lasus uero bis septem dicit. Hesiodus nouendecim: nisi uero non sunt Hesiodi illa carmina, sicut multa quoque alia falso ipsi attribuuntur. Alcman decem ponit. Mimernus uiginti, & Pindarus totidem.

De

De Alexandro in egestate ciborum constituto, & quomodo aliqui uici per fumum capti sint.

Alexander, cum Bessum persequeretur, redactus ad ciborum penuriam, de camelis & iumentis, tam ipse quam milites comedere coeperunt. cumque eos ligna deficerent, crudas carnes deuorabant: sed tamen sulphurium, quod ibi multum copiosumque erat, adiumentum ad concoctionem præstabat.

In regione uero Bactrianorum milites ipsos uicos ceperunt, eo quod fumo habitarentur, accedentes, & niuem à foribus auferentes.

De equis moribusque quibusdam Sacarum.

Sacarum equi, si qui sessorem excusserit, subito consistit, ut rursus ascendere possit. Quod si quis puellam uxorem ducere cupit, pugnam cum ea suscipit: & si illa superior sit, captiuum abducit, atque imperium in eum tenet: si inferior, regitur ab ipso. Certant autem non de uita, sed de uictoria. Sacæ cum in luctu uersantur, in spelunceas umbrasque quasdam domos sese abscondunt.

De Perdicæ audacia & leæna.

Perdicæ Macedo, qui secutus est Alexandrum

in bellis usq; adeo fuit audax, ut aliquando in speluncam leonæ latibulum solus introiret. Verum leonam ipsam non deprehendit, sed catulos eius secum exportauit: & magnam hominum admirationem Perdiccas hoc facto meruit. Etenim non solum apud Græcos robustissimum & bellicosissimum animal leona putatur esse, uerum etiam apud Barbaros. Proinde dicunt, Semiramidem Assyriam, non si quando leonem cepisset, aut pardalim, similem uel feram interfecisset, sed si leonam esset nacta, animum extulisse, sibiq; in eo placuisse.

De comreatu, qui sequebatur Xerxem.

Cum alij comreatus magnificentia & ostentatione pleni sequebantur Xerxem, tum etiam aqua ex Choaspo simul uehebatur. Cum uero in loco deserto sitirent, neq; siti remedium ullum inueniretur, proclamatum in exercitu est, si quis aquam ex Choaspo haberet, ut regi eam bibendam daret. & inuentus est quidam, qui paucillum haberet, idq; putridum. Bibit igitur illam Xerxes: & eum qui dederat, in benefactoris loco habuit. quoniam nisi illa fuisset inuenta, periisset siti.

De Protogene pictore.

Protogenes pictor, toto septennio in pingendo Ialyso consumpto, tandem summam manum imposuit.

posuit. Eum cum cerneret Apelles, primum substitit mutus, & stupefactus inopinata atq; admirabili contemplatione. Deinde respiciens, Labor quidem, inquit, magnus est, & item artifex excellens, uerum operi gratia non inest: quam si homo consecutus esset, labor eius cœlum attingeret.

De quibusdam hominibus à feris enutritis, & educatis.

Cyrum Mandalæ filium, à cane fuisse enutritum fama refert. Telephum Agæus & Hercules filium, à cerua: Peliam Neptuni et Tyrus filium, ab equa. Sed & Alopes Priamiq; filium Alexandrum, ferunt à uulpe educatum esse: Aegisthū uero Thyeste & Pelopiæ filium, à capra.

Qui ex obscuris clari nobilesq; euaserint.

Darium Histaspæ filium audio Cyri pharetrophorum extitisse. ultimus uero Darius, qui superatus ab Alexandro est, serua natus fuerat. Archelaus Macedonum rex serua Smicha progenitus erat. Menelaus uero Philippi auus in spuris numerabatur: huiusq; filius Amyntas, minister Aeropæ seruus esse creditus est. Perseus, quem Paulus Romanus expugnauit, natione Argiuis erat, & parente quodam ignobili prognatus. Eumenes uero patre inope & tymbaulo fuisse creditur.

nus Philippi filius, qui & unoculus erat, unde Cyclops appellatus est, sub Polysperche stipēdia fecit, & latrocinia exercuit. Themistocles uerò, qui Barbaros nauali praelio fudit, solusq; deorum uoces in oraculis proditas explicare potuit, Tressæ cuiusdam filius erat, quæ Abrotonus appellata est. Phocion cognomento Iustus, patrem habuit fabrum cochlearium. Demetrium Phalereum, è familia Timothei & Cononis seruum prouenisse ferunt. Hypoboli uerò, Cleophontis & Demadæ, tametsi principes in Atheniensium repub. extiterunt, tamen eorum parentes difficulter quis retulerit. Callicratidas autem, Philippus et Lysander, Mothaces in Lacedæmonia uocabantur: quod nomen imponebatur ijs, quos patres in Gymnasia locupletum, exercitatu mitterent. De ijs Lycurgus, qui id concesserat, legem tulit, ut qui in liberorum disciplina permanerent, eis ad publicas dignitates & officia gerenda in repub. Lacedæmoniorū aditus patēret. Epaminondas etiam patrem habuit ignobilem. Cleon uerò Sicyoniorum tyrannus ex piratis erat.

De quibusdam longo tempore uersatis in Siciliæ lithotomijs.

In finibus Siciliæ lapidicinæ extabant, longitudine unius stadij, latitudine duorum plethrorum. In eo loco tamdiu quidam homines tenebantur, ut
inibi

inibi matrimonia contraherent: & quidam ex eorum liberis, si uenissent Syracusas, & equos sub iugo coniunctos cernerent, adeò perterrebantur, ut cum clamore uociferationeq; aufugerent. Pulcherrima, iucundissimaq; earum spelunca Philoxeni poeta cognomentum habebat, in qua cum uersaretur, Cyclopem omnium suorum poematum præstantissimum elaborauit, paruipendens supplicium à Dionysio sibi constitutum, & condemnationem, sed in ipsis miserijs & ærumnis musicam artem exercuit.

De Mida, Platone, & Pindaro, infantibus.

Ex Phrygia manauit hæc fama: infante adhuc Mida, somnum carpente, formicas in os eius irrepisse, magnoq; studio & labore frumenta importasse. De Platone uerò dicitur, quòd apes in ipsius ore fauum effecerint. Pindarum etiam, cum è patria domo fuisset expositus, aluerunt apes, pro lacte mella præbentes.

De prodigio Dionysij monarchiam portendente.

Dionysium Hermocratis filium, aiunt, flumen equo traiecisse: cumq; in luto equus concideret, eum desiliisse, & ripæ compotem esse factum: atq; sic relicto postmodum equo, quasi nõ amplius suo, discessisse.

discessisse. Cum autem sequeretur equus & hinniret, reuersum esse. cumq; apprehenderet eius iu-
bam ad ascendendum, apum examen continuo ma-
num circumdedit. atque de his interroganti, re-
spondisse Dionysio Galeotas, monarchiam ea re
praesignificari.

De Aristomache, Dionis uxore.

Dionysius in exilium e Sicilia Dionem pepu-
lit, uxorem uero eius Aristomachen & ipsius fili-
um custodiuit. Post repugnantem forminam satel-
liti suo sui obseruantissimo Polycrati, in coniugem
tradidit. Is natione Syracusius erat. Dion uero cu
fugato ad Locrenses Dionysio Syracusas cepisset,
Arete soror ipsius eum affata est, & intercessit.
Aristomache uero pudore prohibita, occultabat
se, neq; maritum audebat alloqui: quoniam coacta
per uim, connubij legem erga ipsum uiolarat.
Postquam autem eius causam defendisset Arete,
necessitateq; coactam a Dionysio diceret, Dion ac-
cessit uxorem & filium, misitq; eos in domu suam.

De poematibus Homeri.

Indi uernacula lingua descripta Homeri poe-
mata cantare solebant. Item Persarum reges: si-
modò eos, qui de his referunt, fide dignos iudica-
mus.

Quòd

Quòd Phocion suis malefactoribus facile dederit ueniam.

Phocion Phoci filius, qui saepe multumq; suam
operam in militijs patriæ præstiterat, morti adiu-
dicatus est. Cumq; in carcerem coniectus, iamiani-
cicutam bibiturus esset, porrigente ipsi calicem li-
tore, atq; amici familiaresq; accedentes rogarent,
quid præcepti filio relinqueret: Hoc, inquit, ei man-
do, ne cum iniuriæ memoria rependat Athenien-
sibus hanc propinationem, quam ego nunc bibo.
Qui uero eum uirum non laudandum admiran-
dumq; censeat, is mihi prorsus nihil sapere, aut in-
telligere uidetur.

De Lacedæmonijs, nullam operam liberalibus disciplinis im- pendentibus.

Lacedæmonij literarum omnino rudes erant.
ipsis enim curæ erant exercitia corporum, & ar-
ma. Si quando uero doctrinarum auxilio opeq; uel
egrotantes, uel perperam sentientes, aut alioquin
publica calamitate affecti indigerent, consulebant
homines peregrinos, ut medicos, aut uaticinium
Apollinis. Accersuerunt autem Terpandrum, Tha-
letem, Tyrtaeum, Cedoniatam Nymphæum, & Ale-
manã qui fistulicen erat. Et Thucydides refert, im-
peritos fuisse doctrinæ & literarum, cum dicit de
Brasidio.

Brasida. Inquit enim, eum dicendi imperitum fuisse, ut Lacedaemonium non aliter, quam idiotam quendam.

De ostentatione Menecratis, & quomodo Philippus eum deriserit.

Menecrates medicus adeo superbia turgebat, ut se ipsum Iouem appellaret. Misit autem aliquando literas ad Philippum Macedonum regem in haec uerba: Philippo Menecrates Iupiter salutem. ad ea rescripsit Philippus: Philippus Menecrati sanitatem, Consulo ut ad Anticyram te conferas. Significauit his latenter, hominem non esse sanae mentis.

Aliquando lautissimum conuiuium instruxit Philippus, ad quod illum etiam inuitauit, seorsimque mensam ei iussit apparari, et apponi acerram, suttumque fieri. Reliqui uero epulabantur, eratque admodum opipara coena. Menecrates itaque primum ferebat, gaudebatque honore: postquam uero paulatim fames obreperet, et homo esse conuinceretur, isque uanus et stolidus, consurgens discedebat, seseque iniuria affectum querebatur, festiuissime Philippo inertiam eius redarguente, et in lucem proficente.

Quibus similes dixerit Athenas esse Isocrates.

Isocrates Rhetor de Atheniensium ciuitate dice-

ere

ere. solebat, eam scortis simillimam esse. Etenim qui illarum uenustate caperentur, uelle quidem omnes rem cum ipsis habere: neminem tamen esse tam sui ipsius contemptorem, qui matrimonium cum illis iungere dignetur. Atque Atheniensium ciuitatem ad peregrinandum in ea iucundissimam esse, omnibusque totius Graeciae ciuitatibus praestantiorum: ad inhabitandum uero, non item securam ac tutam esse. Innuebat his uerbis, domesticos in ea sycophantas, atque eorum qui se populares uideri uellent, insidias.

De maximorum bellorum iniurijs & causis.

Me uero non clam est, maximorum saepe bellorum tenuissima contemptissimaque principia uisa fuisse. Persicum enim ex Maandri Samij cum Atheniensibus dissidio, ortum duxisse perhibent. Peloponnesium uero, propter Megarensium tabelam. Sacrum uero quod uocabatur, ab exactio- ne iudiciorum Amphictyonum. Cheronense, Atheniensibus cum Philippo contendentibus, neque capere uolentibus.

Quomodo Aristoteles Alexandrum iratum ad mansuetudinem reuocare conatus sit.

Aristoteles Alexandrum excandescens ira placare

care

care uolens, & sedare summā indignationē, hęc ad eū scripsit: Excandescit et ira non in pares, sed in meliores existere solet. tibi uerò nemo par est.

Aristoteles consulens Alexandro, quę fieri conueniret, cum multis magnas utilitates attulit, tum patriā serē dirutam à Philippo exedificauit.

Deijs qui apud Libycos uel ab elephantis perimuntur, uel interuenandū pugnandum ue intereunt.

Libyci eos qui uel ab elephantis, uel in uenationibus, uel in praelijs interfecti sunt, honorificis sepulturis prosequuntur, hymnosq; in honorem eorum cantillant. Est autem hoc argumentum hymnorum, ut dicant eos se fortes uiros præbuisse, qui tantę bestię reluctari ueriti non sint. Dicunt enim gloriōse uitam cum morte commutasse, id demum monumentum esse laudatissimum ei, qui terrę mandatur.

Quid Diogenes de Megarensibus pronunciarit.

Diogenes Sinopensis multis uerbis in inertiam & inscitiam Megarensium inuehebatur, dicebatq; se Megarensis alicuius arietem esse malle, quàm filium. Quo significabat, Megarenses pecoris diligentiore curam gerere, quàm liberorum.

De

De prodigijs quę Thebanis apparuerunt, Alexandro copias ad urbem admouente.

Cum Alexander exercitum ad urbem Thebanorum adduceret, signa prodigiaq; dii ipsis miserunt, pronunciantes tantam, quantam nunquam antea, cladem. At illi cum Alexandrum apud Illyrios uita defunctum esse audirent, multa blasphemāq; conuicia in eum coniecerunt. Nam palus Orchesti sonitū horribilem, continuumq; edidit, ita ut portus & stationes contremiscerent. Fons item, qui secundum Ismenum, ipsaq; mœnia est, nomine Dirce, cum reliquo omni tempore, pura dulciq; lymphā fluxisset, repente præter spem omnium sanguine impleta est. qua re Thebani deos Macedonibus exitium minitari credebant.

Tum in ciuitate in delubro Cereris, aranea, iuxta faciem imaginis, suam artem exercuit, consuetamq; telam duxit. Simulacrum etiam Mineruę Alalcomeneidis cognominatę, spontanea flamma, combusta est, nullo igni subiecto. atq; alia innumerabilia eiusmodi contigerunt.

De Dioxippo.

Dioxippus pugil Olympionices Atheniensis, cum more pugilum Athenas introiret, magnaq; hominum multitudo confueret, atque alius

o aliunde

aliunde spectandi cupiditate dependeret, in ijs foemina forma decetissima, uisum accurrerat. Quam uidens Dioxippus, subito pulchritudine uictus, indesinenter fixos in mulierem oculos habuit: conuersusq; & uultu in plurimos colores mutato, animaduersus est ab omni multitudine, non oscitanter, neq; ociose foeminam contemplari. Maximè uerò hunc eius affectum redarguit Diogenes Sinopensis. Etenim aureum speculum operis Corinthij emit, dixitq; ad proximos: En, inquit, pugilem uestrum magnum, quemadmodum à puella configitur?

De ueritate & beneficijs.

Pythagoras dicebat, hæc duo diuinitus hominibus data esse longè pulcherrima: ueritatem amplecti, & beneficijs operam dare. & addebat, utrumque cum deorum immortalium operibus comparari posse.

De Dionysio & Philippo.

Conuenerant aliquando Dionysius secundus, & Philippus Amynta natus. Proinde cum in multos alios sermones, ut assolet, delaberentur, tum in reliquis etiam incidebant illa. Philippus Dionysium rogabat, quomodo, cum tantum regnum accepisset à parente, non id defendisset & conseruasset. Qui respondens: Non, inquit, mirum, quoniam cum reliqua mihi pater omnia reliquisset, fortuna

nam

nam solam, qua ea parauerat & tutatus fuerat, non etiam tradidit.

De Boreæ uenti honore.

Aduersus Thuriõs nauigabat Dionysius, contraq; ipsos triginta naues agebat. Boreas uerò ex aduerso reluctans, nauigia confringebat, et unuerfas nauales eius copias delebat. Ex eo rem diuinam Boreæ faciendam Thuriõs instituerunt, & publicis decretis ciuem suum renunciarunt, atque domum certam facultatesq; ei assignauerunt, singulisq; annis sacrificia obtulerunt. Non igitur Athenienses ipsum soli benefactorem suum & fauorem putarunt, sed etiam Thuriõs auxiliatorem eum, amicumq; scripserunt. Pausanias uerò idem Megalopolitas refert fecisse.

Lex Persica de regis consiliarijs.

Etiam illa Persarum consuetudo erat, ut si quis de rebus obscuris ambiguisq; consilium regi dare uellet, super aureo latere staret: atque si bona salubriaq; in medium consuluisse uideretur, latere in consilij præmium accepto discederet. nililo minus tamen flagris cedebatur, si contrarium regi dixisset. Meo quidem iudicio, libero uiro iniuriam pro mercede rependere, non est æquum.

De Archedicæ amore.

Archedices deperibat meretricem quandam Naucraticam. At illa fastuosa, nimisq; crudelis erat, & mercedem largam poscebat. cumq; accepisset, paulisper cōmercio eius qui numerarat, indulgebat. Deinde refugiebat. Cum igitur deperiret eam adolescens, nec potiri adamata posset, quandoquidem supra modum erat opulenta, per somnum cum illa rem habuit: & confestim cupiditate iuuenis liberatus est.

De Alexandro mortuo.

Alexander Philippi et Olympiadis filius, cum Babylone animam egisset, mortuus iacebat, qui se Iouis filium iactitabat. dumq; eius præfecti de regno per seditiones contenderēt, ipse sepultura expers manebat, cuius etiam egentissimi quicq; (natura postulante, ut mortui terra occultentur) compotes fieri solent. Verum ille triginta diebus inhumatus, carensq; sepulchro relinquebatur: donec Aristander Telmifensis, seu diuino numine percitus, seu alio quodam casu correptus, in medios Macedones irruit, & ad eos locutus: Omnes, inquit, omnium seculorum reges Alexandrum fœlicitate superasse, tam uiuum, quàm mortuum. Etenim deos immortales sibi notum fecisse, in quacunq; terra requiem ipsius anima primùm esset habitura, eam fœlicitate

fœlicitate abundantem, & ab omni hostili uastatione in perpetuum liberam fore. Hæc cum audiuissent, pro se quisq; summo studio diligentiaq; anitebantur, ut in suum regnum singuli transferrent, & thesaurum possiderent, quasi obsidem firmitudinis imperij & immobilitatis. Ptolomæus, si credere par est, corpus eius requisit, & maxima festinatione in urbem Alexandri sitam in Aegypto deportauit. Atq; reliqui Macedones quietem egerunt. Perdicas uerò persequi ipsum conabatur. nec tam in Alexandrum cura & pietas eum commouebat, quàm prædicta ab Aristandro inflammabant, & incendebant. Postquam uerò deprehendit Ptolomæum, acerrima pugna de cadauere orta est: similis quodammodo ei, quæ de simulo Troiæ, ut canit Homerus, dicens pro Aenea Apollinem in medios heroes impetum fecisse. At repressit impetum Perdicæ Ptolomæus. Etenim facto simulacro, Alexandri effigiem referente, ueste regia eam exornauit, & entaphijs honorificentissimis. Deinde in Persicum currum imposito, feretrum eius magnificè auro, argento & ebo re instruxit: atq; uerum Alexandri corpus apparatu tenui, & ut præsens res ferebat, præmisit per uias occultas & inuias. Perdicas cum deprehendisset simulacrum mortui, instructumq; currum, remisit persecutionem, ratus se iam in manibus ha-

bere de quo certatum esset. At serò rescivit ueritatem, cognouitq; se fallacijs circumuentum esse, cū iam amplius perseuendi facultas non daretur.

AELIANI VARIÆ HISTORIÆ Liber decimus
tertius.

De Atalanta.

DE Iafione Atalanta, talis fama celebrata est. Eam, cum esset nata, pater exposuit: non enim se foeminis, sed uiris opus habere dicebat. Is uerò cui expositum data esset, non eam interfecit, sed abiens in montem Parthenium, prope fontem collocauit, ubi rupes erat cum antro, spissumq; quercetum. Atq; infans morti quidem erat destinata, sed à fortuna non destituta. Paulo enim post urfa suis catulis per uenatores spoliata, surgentibus præ nimia lactis copia uberibus, & grauatatis superuenit, atque diuina quadam prouidentia, infante delectata, lac ei præbuit: & simul fera suum dolorem sedauit, simul alimentum infanti præstitit. Atq; iterum deinde cum lac hausisset, accessit: & quoniam suorum mater non manserat, alienæ nutrix extitit. Eam uenatores peruestigabant, qui antè quoq; catulis insidias posuerāt: atq; singulis partibus querceti probè inspectis, cum urfa solita

sa solita consuetudine ad pascua uictumq; comparandum abiisset, Atalantam surripuerunt, nondum hoc nomine appellatam. Nam illi post ei nomen imposuerunt, & inter ipsos agrestibus alimentis educta est. Paulatim uerò cum annis corpus surgere, atq; castitatem amplecti, commerciaq; uirorum deuitare, & solitudinem, occupatis altissimis Arcadiæ montibus, expetere. ibi planities erat aquis irrigua, proceræ quercus: item uenti, profundumq; nemus. Quid enim molestum sit, de Atalantæ spelunca audire, quemadmodum in Homero de Calypsus? Atque in ualle caua, specus erat continuum, omnino profundum, & in aditu longis promissisq; præcipitijs munitum. Id hedera circumserpebant, quæ teneris arboribus implicabantur, per quas ascendebant. Croci etiam in eo loco nascebantur, tum in plana terra, tum in extremo nemore, cum quibus unà surgebat hyacinthus, alijq; diuersi coloris flores, qui non solum ad pascendos oculos facerent, sed suauissimis etiam odoribus ambientem aerem replerent: & quamuis etiam alios sensus, maximè tamen odoratum afficerent. Lauri porrò frequenti copia stabant, folijs continuo uigore florentibus, atq; uisu amœnissimis. Etiam uites plenis fertilibusq; uuis ante speluncam crescebant, assiduitatis laborumq; Atalantæ indices.

Item aquæ perennes, pellucidæ, gelidæ, quantum uel tangendo, uel bibendo animaduerti posset, summè copiosèq; influebant. atq; hæ ipsæ plurimū arboribus conferebant irrigando, affluendoq; & uitam in ipsis excitando. Erat itaq; locus tum gratijs refertus, tum grauitate plenus, & qui puellæ prudentiam, studium et operam facile declararet. Stratis autem lectoq; utebatur ferinis pellibus, cibo bestiarum carnibus, et potione aqua. Vestitu tenui inornatoq;, et eiusmodi, qui nõ abhorreret à Diana, amiciebatur. Dicebat enim se illam tam in hoc imitari, quàm in eo, quòd perpetuam uirginitatem conseruare statuisset. Natura autem celerissimam & uelocissimam pedibus sinxerat, ita ut neq; fera cursu ab ea posset euadere, neq; homines insidiantes, si se in fugam coniecisset, consequi. Amabant eam non solum qui ipsi uidissent, uerùm etiam quibus ex fama cognita esset. Age uerò, formam etiam eius, si non molestum est, describamus. Molestum uerò non erit, siquidem ex his ad orationis peritiam & artem accessio futura est non mediocris. Magnitudine, cum è pueritia nondum excessisset, a dultas foeminas longè superabat: forma uerò ea ætate nulla ex Peloponnesiacis puellis ei comparari poterat. Vultum habebat quodammodo uirilem ac trucem, idq; ex ferino fortasse uictu: siquidem & animosa erat, neq; ulla puellis consueta, lasciuq;

sciuaq; exercitia in montibus agitabat. neq; enim de thalamo prodierat: neq; erat ex earum genere, quæ uel à matribus, uel à nutricibus tolluntur: neq; uerò nimia corporis pinguedine premebatur, idq; meritò, quoniam uenando, similiaq; exercitia obeundo, totum corpus temperabat. Flauus erat capillorum color, non aliqua cura muliebri, seu tinctionibus, seu pharmacis adhibitis effectus: neq; uerò suco paratus, sed ipsa facies ab radijs solaribus colorata, rutilare ex aduerso uidebatur. Qui uerò flos tam speciosus aut elegans inueniri potest, quàm uultus uirginis ad uerecundiam comparatus & institutus? Duo, quæ stuporem hominibus inferrent, habebat: singularem uenustatem, & quod hac ipsa terrorem iniicere uidentibus poterat. Nemo sanè timidus aut dissolutus homo, cum eam aspexisset, amare potuit, imò ne obtueri quidem à principio. Tantus splendor cum forma coniunctus inspicientium oculos perstringebat: stupendam eam in congressibus tum alia, tum præsertim raritas efficiebat. Non enim facile cuiquam se conspiciendam offerebat, nisi cum de improviso feras persequens, aut aliquem ulciscens apparuisset impetu repentino, quasi stella, atque instar fulguris elucebat: statimq; ipsam transuolantem occuluit uel quercetum, uel cespes, uel aliud eius generis in monte spissum, opacumq;. Aliquando accidit, ut

duo finitimæ regionis iuuenes, mediâ nocte audaces amatores, insigniter lasciuientes ex Centauris Hyleus & Rhœcus uenirent. Vtebantur autem in suo amatorio discursu non tibicinibus, neq; ijs quibus adolescentes in ciuitate uti consueuerat, sed tedis: quibus incensis et flagrantibus, ad primum ignis conspectum uniuersus populus exhorruit, nedum una puella. Erutis deinde pineis ramis, se ipsos implicauerant, ac ferta fecerant, continuoq; strepitu concussis armis, per montes discurrentes etiã arboribus incensis ad puellã iter affectabant nequissimi proci cum iniuria, & prius antro dotem nuptiarũ persoluentes. Illa nõ ignara consilij (uiderat enim ignẽ e specu) cognitis qui nam essent bacchatores, nihil extimuit, neq; uultu perturbata est: sed extenso arcu, telum in eos infestum misit, & opportunẽ priorem tetigit: cumq; ille prostratus iaceret, secundus iam non amplius amatorijs, sed hostilibus infestisq; gressibus accedebat, ulcisci socij morem paratus, seq; ipsum furore atq; impetu armarat. Obuiam huic uenit defensor quasi, spiculum aliud. Atq; hæc de Iasonide Atalanta in præsens dicta sufficiant.

De Macareo, qui ob crudelitã & impium nefas à dijs immortalibus punitus est.

Mitylea

Mitylenensis quidam, nomine Macareus, sacrificulus Bacchi, uultu quidem singularem præ se ferebat mansuetudinem & equitatem, ceterũ omnium hominum erat impiissimus. Accidit quodam tempore, ut hospes ad eum ueniret, & in eius fidem aliquantum auri deponeret. Macareus in recessu templi, eruta terra aurum defodit. Interiecto deinde tempore reuersus hospes, aurum reposcebat. Quẽ cum ille tanquã restitutus depositum in templũ introduxisset, morte affecit: atq; effosso auro, hospitem in eius locum imposuit, & recondidit: ac quemadmodũ homines, sic etiam deum clam esse arbitrabatur. Verũ euentus longẽ secus declarauit. Quare paucis dieb. exactis, triennialis dei solennitas aderat. Tum cum ille magna celebritate diuinam rem obiret, atq; in ceremonijs festalibus occupatus esset, duo filij eius domi relictis patris immolationem sacrosanctam imitabantur: accedentesq; ad aram paternam, ardentibus adhuc holocaustis, iunior collum præbebat: adultior uerò cum inuenisset æruginosum ensẽ, fratrem ad similitudinem uictimæ, mactauit. Familia conspecto facinore, uociferata est. Mater audito clamore exiliit: uidensq; trucidatum alterum, alterum ensẽ recenti sanguine conspersum manu tenentem, arrepto ex altari torre, superstitem filium interfecit. Allatum est cædis domesticæ

mestice nuncium ad Macareum, qui relicto sacrificio, quam potuit furentissimo impetu & iracundia in aedes insiliit, atque tæda, quam habebat, uxorem interemit. Scelus in omnes homines euulgatum est, comprehensusq; Macareus, & in tormentis examinatus, confessus est, quæ in templo quondam perpetrarat. In ipsis uero questionibus uitam amisit. At illi, qui contra ius fasq; peremptus fuerat, summus honor est publicè habitus, sepulchrumq; iussu dei constitutum. Macareus igitur non immeritam pœnam dependit, iuxta poeti cū illud, suo ipsius, uxorisq; & liberorū capitibus.

Demonumento Beli, atq; infortunato in hoc ostento Xerxi exhibito.

Xerxes Darij filius, effosso uetusti Beli monumento, uitream urnam reperit, ubi iacebat in oleo mortuus: non tamen plena fuit urna, uacuumq; à summis labris ferè palmæ spacium habuit. Adiacebat urnæ, columna exigua, in qua scriptum continebatur, eum qui sepulchrum aperuisset, neq; repleuisset, urnam, pessimè habiturum. Quo lecto, Xerxes expauit, & oleum celerrimè iussit infundi. Non tamen impletum est. Qui iterum infundi iussit, neq; sic incrementum accepit, donec frustratus omni labore infundendi, cessaret, clausoq; monumento

numento summa cum mœstitia discederet. Neque uerò falsum eum habuerunt, quorum prænunciatrixq; extiterat columna. Nam quinquaginta myriadum exercitu aduersus Græcos conscripto, magnam cladem accepit, reuersusq; turpissima morte uitam finiuit, noctu in stratis à proprio filio peremptus.

De Euripide in conuiuio inebriato.

Archelaus rex opiparum lautumq; conuiuium amicis suis parauerat. cumq; inter pocula largius Euripides biberet, sensim in ebrietatē est delapsus. Deinde proximè sibi assidentem Agathonem Tragicum poetam complexus & exosculatus est, annos circiter quadraginta natum. Agesilao interrogante, num adhuc in delicijs habendus uideretur? respondens, Per Iouem, inquit, omnino. Non enim uer solum est bonorum optimum, uerum etiam autumnus.

Quis primus ad amarit ingenuos pueros.

Primum aiunt Laium, formosorum iuuenum amoribus arsisse, & Chrysippum filium Pelopis rapuisse. Ex quo factum est, ut honestum apud Thebanos haberetur, speciosos & elegantes amare.

De Arcadici, Thasiorum, Achiuorum uinorum proprietatibus.

In Hereensium Arcadum agro uites audio nasci, ex quibus quod prouenit uinum, communis sensus impotes expertesq; Arcades reddit: at mulieres fecundas ad pariendum efficit.

Apud Thasios duo uinorum genera nasci perhibent: quorum alterum si bibatur, somnum admodum profundum & idcirco suauem adferat: alterum infestum inimicumq; uitae, uigiliarum & molestiae causam esse. In Achaia uero iuxta Cerauniam uinum crescit, quod mulieribus partus abortiuos edere uolentibus prodest.

De Thebis ab Alexandro captis, & de Pindaro.

Cum cepisset urbem Thebanorum Alexander, omnes liberos homines exceptis sacerdotibus uendebat. Liberos etiam a uenditione patris antiquos hospites dimisit: (etenim pater ipsius Philippus, puer adhuc apud eos obsidem egerat) quiq; cum his cognatione aliqua coniuncti essent, omnes soluit. Etiam Pindari familiam honorauit, eiusq; domum solam intactam & integram consistere passus est. Occidit autem Thebanorum nonaginta millia, & triginta millia sub hasta captiuitateq; redegit.

De Lyfandro.

Lyfandro

Lyfandrum Lacedaemonium aiunt, cum ageret in Ionia, Lycurgi molestas laboriosasq; leges reiecisse, & uitam dissolute luxurioseq; habuisse.

De Lamia.

Lamia scortum Atticum dixit, Leones Graeci, Ephesi redduntur uulpes.

De Dionysio uno eodemq; die duas uxores ducente.

Vno die duas uxores Dionysius in matrimonium sibi associauit, Doridem Locrensem, & Aristanetam Hippani filiam, sororem Dionis: et cum utrisq; uicissim dormiuit. atq; altera sequebatur eum in bellis, altera reuersum excipiebat.

De subiugatione Persarum, & Isocrate.

Accepi Isocratem rhetorem in causa fuisse, quamobrem Persae in seruitutem cogentur a Macedonibus. Etenim Panegyricae orationis, quam Isocrates Graecis exhibuit, fama in Macedoniam peruenit, atq; primum quidem Philippum aduersus Asiam extimulauit. Illo uero mortuo, Alexandrum filium eius, heredem paternorum omnium, ad bellum a Philippo susceptum, coficiendum adhortata est.

Quod Meton seipsum & expeditione liberauerit, & de infania Vlyssis.

Meton

Meton astronomus, cum Græcorū copie iam in Siciliam navigationem instituerent, ipse quoque referebatur in Catalogo: cumque perspicue planeque futura pericula cognouisset, magno cum metu navigationem uitabat, studebatque immunis ab expeditione fieri. Postquam nihil proficeret, simulabat insaniam: atque cum alia multa perpetrabat, ad uerisimilem morbi opinionem reddendam, tum etiam uniuersam domum incendebat, ignique consumebat, quae uicina erat Pæciliae, quam ob causam principes eum dimiserunt. Atque, ut mea fert sententia, longe callidius simulando praese tulit insaniam Meton, quam Ulysses Ithacensis. Hunc enim Palamedes prehendit et redarguit, illum uero nemo Atheniensium.

De Ptolemæi munificentia.

Ptolemæum filium Lagi, maxima cum uoluptate aiunt amicos suos locupletes effecisse. Dicebat enim: Melius est ditare, quam ditescere.

De Homeri carminibus, & poesi.

Veteres Homeri carmina in certas partes distributa cecinerunt. Nam alij commemorabant contentionem iuxta naues exercitam, atque dolum illum et uictoriam Agamemnonis. Adhæc nauium catalogum, et Patrocleam, et redemptionis mercedem,

eedem, et certamina in honorem Patrocli instituta, cum suis præmijs, et iuramentorum uiolationem. atque hæc, quantum ad Iliada pertinet. Quod uero ad alteram, res Pyli gestas, et Lacedæmonie, et Calypsus specum, et rates, Alcinoi apologos, Cyclopiam, funus, et Circes niptra, procorum cædes quæ in agro, quæque Laerta facta sunt.

Serò autem Lycurgus Lacedæmonius, uniuersam Homeri poesim simul in Græciam importauit, idque ex Ionia, cum peregrinationem suscepisset. Postmodum uero Pisistratus collectis in unum omnibus, Iliadem et Odysseam reddidit.

De quibusdam supra modum fatuis.

Comici poeta, Polydorum quendam stupidissima mente fuisse referunt, cutemque illam ab incendio aliisque periculis habuisse. item alium quendam Cæcylionem, qui fluctus præ nimia stoliditate numerare conabatur. Fama est, similem his extitisse Sannyrionem, qui in Lecycho scalarum gradus querebat: item Corcebum, et Melitiadem fuisse hebetissimi ingenij memorie proditum est.

De Apolloniatis, & ipsorum regione atque Epidamno.

Apolloniatarum urbs finitima est Epidamno, sita in Ionico sinu, atque in proximis uicinisque cir-

ca ipsam locis fodinae bituminis habentur, non alia
ter quam pleriq; fontium scaturigines emittentes.
Non procul etiam sempiternus ignis ostenditur.
Ardens uerò collis est non ita magnus, neq; ingens
spacium occupans, neq; longum ambitum comple
ctens, qui sulphur & alumen olet. circumq; ipsum
floridissima sunt arbuta, multaq; loca uiridantia,
quae nihil ab incendio uicino laeduntur, neq; quod
ad germina, neq; quod ad floriditatem plantarum
attinet. ignis uerò dies noctesq; perseverat, neque
desinit unquam, ut inquit Apolloniatae, ante bel
lum quod cum Illyrijs gesserunt.

Apolloniatae ad legis Lacedaemoniorum regu
lam peregrinos urbe expellebant. Epidamnij uerò
potestatem omnibus in suam urbem migrandi, pe
regrinandiq; faciebant.

Prouerbum, & de Phrynicho.

Vesparum examen metuit Phrynichus, uelut
gallus gallinaceus. Prouerbum conuenit in eos,
qui damnū patiuntur. Cum enim Phrynichus tra
gicus Mileti captiuitatem ageret, Athenienses me
tuentem perhorrescentēq; lacrymantes eiecerunt.

De Dionysio.

Dionysius Siciliae tyrannus, tragœdiam orna
bat, ac laudibus uehebat, tragicaq; dramata facie
bat. A comœdia uerò prorsus animo abhorrebat,
quod ad risum non esset accommodata.

Cleomenis

Clemonis sententia, de Home ro & Hesiodo.

Cleomenes domestico more, Laconicè dixit, Ho
merum Lacedaemoniorum esse poetam, Hesiodum
Helotarum: quoniam ille belligerandi, hic agros co
lendi rationem & uiam praescriberet.

De quodam lubenter uita defuncto, tantum ut mortuos quos dam uidere posset.

Ciuis Megalopolita ex Arcadia, Cercidas no
mine, moriens dixit familiaribus suis, se non agre
mortem obire: sperare enim se conuenturū ex phi
losophis Pythagoram, ex historicis Hecataum, ex
musicis Olympum, ex poetis Homerum. & haec
effatus, ut fama est, uitam amisit.

De Phrygia harmonia.

Si quis Celenis pelli Phrygis, accinat Phrygi
am harmoniam, pellis mouetur: sin Apollini, quie
ta muta q; uidetur esse.

De Homeri templo, & si mulacro.

Ptolemæus Philopater, extruens Homero tem
plum, ipsum pulcherrimè & commodissimè sedens
tem collocauit. Circumcirca uerò iuxta simulacrū
eas ciuitates posuit, quae Homerum sibi uendi
cant. Galaton pictor Homerum finxit euomen
tem,

p 2 tem,

tem, reliquos uerò poetas ea quæ ipse euomisset, haurientes.

De Lycurgo Lacedæmonio.

Lycurgus Lacedæmonius filius Eunomi, uolens iustitia Lacedæmonios imbuere, non dignum neq; bonum præmium abstulit. Erutus est enim illi oculus ab Alcandro, ut quidam putant, ex insidijs iactu lapidis: ut alij sentiunt, ictu baculi. Dicitur autem de ijs, qui alia quam proposuerunt, consecuti sunt. Euphorus uerò dicit, eum in exilio fame periisse.

De quibusdam, quibus propriæ leges nocumento fuerunt.

Lycurgus orator legem scripsit, ne mulieres in festo Mysteriorum, curru ueherentur. Quæ uerò id fecisset, multam lueret, quam ipse idoneam putans constituerat. Prima uerò ipsius uxor aduersus hoc psephisma deliquit, atq; damnata poenam subiuit. Pericles etiam legem posuit, ne quis in Atheniensium republica haberetur, qui non utroque parente ciue natus esset: qui deinde, amissis genuinis filijs, nothum superstitem habebat. Patet autem, quòd alia uoluerit Pericles, alium uerò sit euentum sortitus.

Clisthenes Atheniensis, primus exilij supplicium introduxit, atq; ipse primus eo damnatus est.

Zaleucus

Zaleucus uerò legislator Locrensium, iussit, ut ad altero deprehenso, uterq; oculus effoderetur. Quæ uerò minimè expectarat, ea præter spem atque opinionem ipsi fortuna quædam obtulit. Nam filius eius deprehensus in adulterio, poenam à paterna lege statutam luere debuit. Ibi ne, quod semel omnium sententijs confirmatum erat, irritum fieret, ipse, pro altero filij oculo, sibi alterum eximii iussit, ut ne prorsus cæcus fieret adolescens.

De Pindaro in certamine superato à Corinna.

Pindarus poeta Thebis, in contentione imperitis auditoribus usus, superatus est à Corinna quinque. Redarguens uerò ruditatem ipsorum Pindarus, uocauit Corinnam.

Quomodo Diogenes, cum in inopiam extremam incidisset, seipsum sit consolatus.

Diogenes Sinopensis, desertus ab omnibus hominibus, solus relinquebatur, cum neque propter egestatem ipse quenquam reciperet, neq; ipsum hospitio quisquam acciperet: omnibus enim inuisa erat eius in reprehendendo acrimonia. Deinde in agendo loquendoq; sese morosum & difficile præbebat. Proinde tristitia Diogenes confectus, summas foliorum extremitates manducabat. Illa enim

P 3 suppete

suppetebant. Mus uerò accedens, deciditibus frustra
 stulis uescatur. Diogenes igitur, cum diligenter
 rem spectasset, subridens animo recepto: Mus hic,
 inquit, nihil indiget Atheniensium lauitia. Et quid
 tu Diogenes aegre fers, te cum Atheniensibus non
 cenare? Atque sic opportunum gaudium ipse sibi
 conciliauit.

De Socratis corpore.

Socratem corpore moderatum & continen-
 tem fuisse creditum est: atque cum ob eam causam uir-
 ritim Athenienses aegrotarent, ita ut partim mor-
 rerentur, partim morti proximi essent, Socrates
 unus ex omnibus inde ab initio nunquam aegrotauit.
 Qui autem eiusmodi corpus gessit, quali eum
 animo praeditum fuisse credendum est?

De seruo Diogenis à canibus discerpto.

Cum Diogenes patriam relinqueret, unus ex
 seruis eum secutus est, nomine Manes: qui non se-
 rens eius conuersationem, aufugit. cumque Dioge-
 nem hortarentur aliqui, ut eum quaereret: An non,
 inquit, turpe esset, cum Manes Diogenis non ege-
 at, Diogenem Manis indigere? Verum seruus ille,
 captus deinde, Delphosque abductus, à canibus di-
 stractus est, fugae poenam hero persoluens.

De spe.

Plato

Plato dicebat, spes uigilantium hominum esse
 somnia.

De Olympiade dolente propter Alexandrum mortuum & inhumatum.

Olympias Alexandri mater, cum audiisset, lon-
 go tempore iam filium sepulchro carere, grauius
 ingemiscens, atque acerbissime ploras: O fili, inquit,
 tu cum in deorum numerum referri uolueris, & id
 perficere summo studio conatus sis, nunc neque illorum
 quidem, quorum omnibus mortalibus aequale et par-
 ius est, particeps fieri potes, terrae, sepulturaeque. &
 sic simul infortunium suum luxit, simul etiam fas-
 tum & inanem filii superbiam taxauit.

Quòd Xenocrates fuerit misericors.

Xenocrates Carthaginensis, Platonis familiaris,
 tum aliàs misericordiam singularem declarauit, neque
 solum hominum, sed per sepe etiam brutorum ani-
 mantium misertus est: tum, cum quodam tempore
 sederet in loco aprico, passer acriter instantem acci-
 pitrem fugiens, in sinum ipsius deuolauit. At ille cum
 uoluptate receptam & occultatam auem custodiuit
 tantisper, donec hostis e conspectu recessisset. Vbi
 uerò iam metu periculoque soluta esse arbitraretur,
 nudato sinu auem dimisit, inquit, se supplicem ho-
 sti non prodidisse.

P 4 Quo-

Quomodo Socrates iactantiam cuiusdam scorti refellerit.

Tradit Xenophon, Socratem aliquando in colloquium cum Theodota meretrice, foemina formosissima, uenisse. Sed & cum Calliste sermonem habuit. quae cum diceret: Ego quidem o Socrates, multum tibi praesto. Nam cum tu neminem ex meis a me possis abalienare, ego, cum libitum est, tuos omnes a te auoco. Respondit: Quid, inquires, mirum hoc est? si quidem tu ad decliuem tramitem omnes rapis: Ego uero ad uirtutem cogo, ad quam arduus & plerisque insolitus est ascensus.

De Rhodopidis scorti fortuna.

Rhodopem meretricem omnium Aegyptiorum ferunt pulcherrimam fuisse. cui aliquando lauanti, inopinatum atque inexpectatum amans fortuna, contulit munus non isto animo, sed fortuna uenustateque dignum. Cum enim lauaret, atque uestimenta famulae custodirent, aquila deuolans alterum calceum abstulit, eumque secum deportauit Memphim, iudicium exercente Psammeticho, & in eius sinum calceum iniecit. Psammetichus miratus pulchritudinem calcei, & fabricationis artem atque concinnitatem, & auis factum, mandauit, ut per uniuersam Aegyptum quaereretur foemina cuius is calceus esset, eamque inuentam in matrimonium accepit. De

De Dionysio.

Dionysius Leonem postquam imperasset ad interitum duci, ter mandauit satellitibus ut rursus abducerent, atque ter animum mutauit. & quotiescunque accersiuisset, exosculatus est lacrymans, & execratus seipsum, quod cum sumpsiisset enssem, tandem metu uinceretur, interfici iussit: Non licet, inquires, o Leo, tibi uiuo esse.

De cerui in medendo morbo physica curatione.

Physici dicunt, ceruum indigentem applicationis, apium comedere: laborantem uero pruritu ex phalangiorum morsibus, canculos.

De morte Eurydicæ Philippi filiae.

Olympias Philippi filiae Eurydicæ, quae nata erat Philippo ex Illyride quadam uxore, misit cicutam, laqueum, et enssem. Illa uero laqueum delegit.

De Gelone, & his qui illi insidiati erant.

Gelon Syracusiorum tyrannus, mansuetissimum se in imperio praebat. Seditiosi uero quidam eius uitae tendebant insidias: quod cum resciuisset Gelon, conuocata Syracusiorum concione, armis indutus in suggestum ascendit: & commemoratis suis erga illos meritis, insidias detexit. atque exutis

p s armis

armis, dixit ad uniuersos: En igitur amictus tunica
la, nudus armorum asto, & dedo me uobis, ut pro
uoluntate libitoq; mecum agatis. Cum igitur Syra-
cusij mirati, supplicijs afficiendos insidiatores ei
tradidissent, & illum regnare iussissent, etiam hos
puniendos reliquit populo. Quamobrem Syracu-
sij statuam ei posuerunt, in discincta tunica. atque
hoc fuit eius animi popularis monumentum, & in
posterum regnantibus documentum.

De Alcibiade.

Alcibiades admodū Homerum admiratus est,
& in precio habuit. Proinde cum aliquando in lu-
dum literarium accessisset, Iliadis carmina petijt,
cumq; ludimagister se nihil Homeri habere affir-
maret, inflixit ei pugnum satis durum, atque eum
imperitum esse, & similes sui pueros efficere dixit.

Idem cum ad causam pro capite dicendam ē
Sicilia uocaretur ab Atheniensibus, obtemperare
noluit: Stultum est, inquit, iudicium quærere,
non fuga tibi consulere, cum fugere possis. & cum
quidam diceret, An non credis te ipsum patriæ re-
spondit, Imò ne matri quidem crederem. Timerem
enim, ne fortè per imprudentiam, aut errorem ue-
ritatis, nigrum calculum pro candido submitteret.
Cum autem audiuiisset, se mortis à ciuibus condem-
natum esse: Reipsa igitur, inquit, demonstrabimus,
nos adhuc in uiuis agere. ueniensq; ad Lacedæ-
monios

monios, Decelicum bellum aduersus Athenienses
mouit.

Idem dicebat, nihil nouum esse, si Lacedæmo-
nij intrepide mortem in bellis occumberent. Desu-
gere enim eos hoc modo legum scueritatem & cru-
ciatum: atque labores, alacriter prompteq; cum
morte commutare.

Dicere solitus est de suis factis, se Dioscuro-
rum uitam uiuere: etenim quotidie se mori & re-
uiuiscere. Nam dum populi gratiam obtineret,
dijs parem uideri: cum illam amisisset, nihil à mor-
tuis discriminis habere.

De Ephialte.

Ephialtes, cum dux ei paupertatem expro-
braret. Cur non, inquit, etiam alterum dicis, quod
iustitiam colam?

De Themistocle.

Cum fortè torques aureus Persicus iaceret hu-
mi, astans Themistocles, puero dixit: Quin tollis, ò
puer, inuentū huiusmodi? monstrato torque. Non
enim tu es Themistocles.

Athenienses cum aliquando publicè eum infam-
ia notassent, rursusq; deinde ad imperium ge-
rendum reuocarent: Non, inquit, laudo eos homi-
nes, qui eodem uase & matula, & ad infunden-
dum uinum utuntur.

Eurya

Eurybiadæ Lacedæmonio quiddam aduersum dixerat. cumq; ille baculum intentaret, Verbera tantum, modo audias. Nouerat enim, ea quæ dicturus erat è republica fore.

De Phocione.

Eiulantibus ijs qui cum Phocione morte erant mulctandi: An non, inquit, ô Thudippe, pulchrum tibi ducis, cum Phocione mortem oppeteres?

De Epaminonda.

Epaminondas reuersus è Laconica, capitis accesseratur, quòd Bœotarchiam quatuor integros menses cõtra legem gessisset. Collegas igitur iussit, ut in ipsum culpam deriuarent, quòd se inuitos coegisset. Ipse uerò in curiam ingressus, non meliores rebus gestis rationes habere se dicebat. Sin minus, se quidem interfici postulabat, uerum inscribi columnæ, quòd nolentes repugnanteq; Thebanos, Epaminondas coegerit, ut Laconicam, quingentis antè annis intactã ab hostibus, incendio ferroq; uastarent, & ut ædificarent iterum Messaniam trecentis atq; triginta annis desolatam; quòd Arcades bello in societatem compulerit, & Græcis libertatem restituere coegerit. His auditis, pudore affecti iudices, liberũ pronunciarunt. Cumq; regrederetur è curia, & Melitensis catellus blandiretur cauda, dixisse fertur ad præsentem: Hic mihi, inquiens, pro

pro beneficio gratiã reponit: at Thebani, de quibus sæpè multumq; sum præclare meritis, mortem mihi iudicio pœnam constituerunt.

De Timotheo.

Timotheus dux Atheniensium prospera fortuna per omnia credebatur uti, dicebatq; fortunam rerum benè gestarum causam esse, Timotheum uerò nullius. Proinde pictores dormitantem eum in castris taxantes sangebant, atq; fortunam supra caput pendentem, ciuitates quasi in rete quoddam conducere. Interrogante Themistocle, quã nam re per uniuersam uitam maximè fuisset delectatus? Cum, inquit, ingredientem Olympicum stadium, totum theatrum intentis oculis contueretur.

De Themistoclis & Aristidæ concertatione.

Iisdem tutoribus usi sunt Themistocles & Aristides Lysimachi filius. Quare simul etiam sunt educati, & ab eodem præceptore instituti. Atque cum adhuc essent pueri, frequentibus dissidijs inter se concertarunt: quæ controuersia, à primis annis usq; ad extremã senectutẽ inter illos perseverauit.

De Dionysij impietate.

Dionysius matrem per uenenum necauit. Leptinem uerò fratrem, cum in nauali prælio seruare posset, interfici passus est.

De

De dracone beneficij memore.

Ciuitas est in Achaia, nomine Patra. In ea puer draconem paruulum emebat, magnaq; eum cura educabat: cumq; creuisset, loquebatur, quasi cum intelligente ludens, ac dormiens cum ipso. Cum uero ad ingentem magnitudinem draco peruenisset, in solitudinem a ciuibus est dimissus. Post, cum puer adolescens factus, reuersus a spectaculo quodam cum aliquibus aequalibus in latrones incidisset, et clamorem extulisset, ecce draco praesto est, et alios in fugam uertit, alios interimit, ipsum uero saluum conseruat.

AELIANI VARIAE HISTORIAE Liber decimus quartus.

Quomodo Aristoteles erga honores affectus fuerit.

Aristoteles filius Nicomachi, re opinioneq; uir sapientia prestans, cum quidam ei decretum Delphis honorem eripuisset, scribens de his ad Antipatru, inquit: Ea quae Delphis mihi decreto sunt assignata, quibusq; nunc priuatus sum, animum meum afficiunt, ut neq; magnopere mihi eordi sint, neq; tamen omnino non eordi sint. Non uero haec ab ambitione proficiscebantur. Neq; tanti criminis ego Aristotelem insinulauerim. Et

nim

nim sapientissime putauit, non esse simile, dignitatem aliquam suscipere: et cum acceperis, ea spoliari. Non enim graue est, non adipisci: at, cum adeptus sis, rursum amittere, id molestum est.

De Agefilao, barbarorumq; periurijs.

Barbaros, qui iusiurandi religionem uiolassent, laudare solebat Agefilaus, eo quod peierando sibi ipsis deos infestos redderent, ipsi uero socios et amicos.

De prodigalitate.

Timotheus in Aristophontem prodigum grauisime inuehebatur, inquit: Cui nihil satis est, eidem etiam nihil turpe.

De Aristide a mustela morso, atq; moriente.

Aristides Locrensis morsus a mustela Tartesia, moriensq; dixit: Multo sibi iucundio rem mortem futuram fuisse, si uel ex leonis, uel ex pardalis morsu obtigisset: quandoquidem necesse fuerit aliquam mortis occasionem existere, quam ab eiusmodi contempta bestiola. Ex quibus, ut ego quidem sentio, perspicuum est, eum acerbius ignominiam morsus, quam ipsam mortem tulisse.

Quos Athenienses ad reipub. gubernacula delegerint.

Atheni-

Athenienses non solum idoneis ciuibus gerendam rempublicam, & militiam administrandam commiserunt, sed saepe etiam peregrinos ciuibus antetulerunt, eosq; reipublice gubernationi praefecerunt, si quidem eos bonos honestosq; uiros cognouissent, & ad haec munera subeundum accommodatos.

Apollodorum Cizycenum saepissime belli ducem crearunt, quamuis esset peregrinus. item Heraclidem Clazomenium. Cum enim se dignos laude praestitissent, non iudicati sunt indigni, qui Atheniensium imperium tractarent. Atque ob haec laudibus extollenda ciuitas est, quae non ciuibus ueritatem gratificando prodiderit, sed etiam ijs non raro summam rerum impertiuerit, qui nulla ipsis cognatione coniuncti essent, propter uirtutem tamen honore dignissimis.

Aristippi sententia de hilaritate.

Aristippus ualidissimis argumentis & sermonibus usus hortabatur, neq; de praeteritis curam postea suscipiendam, neq; de futuris, antea. Id enim animi bene constituti esse signum, & hilarae cogitationis argumentum. iubebat autem in diem animum intendere, & diei illam solummodo partem, qua quisq; quid ageret, aut cogitaret. Solum enim aiebat praesens in nostra manu positum, non praeteritum, neq; instans. Illud enim abiisse: hoc an euenturum sit, incertum esse.

Lex

Lex Laconica de corporum colore, & bona habitudine, item de praepinguibus.

Lacedaemonij huiusmodi legem habebant, ut nemo Lacedaemoniorum mollitiem aliquam colore praese ferret, aut corporis impinguatione crassiore, quam ut exercitijs conueniret, praeditus esset. Nam hoc pigritiam, illud non uirum ostendere uidebatur. A scriptum etiam hoc erat in lege, ut decimo quoq; die ephobi ad unum omnes publice nudos Ephoris sese exhiberent. Quod si essent bona corporis habitudine, ualentesq; & quasi cocisi ex certaminibus atq; perforati, laudibus uehebantur. Sin aliquod membrum inueniretur delicatius & mollius, ob suppositam aut succrescentem oscitantia pinguedinem, uerberabantur, & in ius trahebantur. Etiam huius curam gesserunt Ephori, ut quotidie inspectiones obirent uestimentorum, si quid in illis forte a decenti iustoq; ornatu alienum inueniretur. Lacedaemone quoq; coquos esse non licebat alios, quam carnis duntaxat. Qui uero praeter hanc artem nouisset, eiciebatur Sparta, perinde atq; egrotantium purgamenta.

Idem Nauclidem, filium Polybiadis, nimium corpore pinguescentem, atq; ingrauescentem crassitie, propter luxuriam & otium e concione, spe-

q

stantibus

Etantibus uniuersis deduxerunt, & exilij multantes ei minitati sunt, nisi uiuendi rationem istam, iudicij obnoxiam, magisq; Ionicam quam Lacedaemoniam, in posterum commutasset. Etenim ipsius formam & corporis habitudinem, dedecus adferre Lacedaemoni, & legibus.

Quomodo Polycletus et Hippomachus inertiam uulgi redarguerint.

Polycletus eodem tempore duo simulacra fecit, alterum ad arbitrium plebis, alterum iuxta peritiae artisq; normam. Gratificatus uero plebi hoc modo est. Ad singulorum accessum transposuit, & commutauit aliquid, morem gerens uniuscuiusque uoluntati et enarrationi. Itaq; proposuit utrumq; & alterum quidem omnes admirationi, alterum ludibrio ac risui habuerunt. Respondens autem Polycletus. At hoc, inquit, quod uituperatis & reprehenditis, à uestra arte profectum est: quod uero suspicatis, ego mea facultate sum fabricatus.

Hippomachus fistulicem, cum discipulus suus aberraret ab arte inter fistulandum, & nihilominus plausum auditorum assequeretur, percussit eum baculo, dicens: Perperam fistulasti. nam alioquin hi tibi non applaudent.

De Xenocratis patientia.

Xenocras

Xenocrates Chalcedonius, cum ingratitude à Platone insimularetur, nunquam indignatione irae uel commotus est. sed & illi qui ipsum ad respondendum Platoni instigaret, Hoc, inquit, quod nunc facio, mihi bonum atq; commodum est: & prudens tamen homini silentium imposuit.

Quomodo relaxarit Phocion Demadem.

Athenienses Demadem praeposcentes Phocioni, belli ducem constituerunt. Qui cum ambitu superasset Phocionem, summe animum extulit. & accedens Phocionem: Accommoda, inquit, mihi sordentem istam chlamydem, quam gestare solitus es in tuo belli principatu. Cui respondens Phocion: Nunquam, inquit, quicquam tibi sordens deserit, dum talis fueris.

Qualem debeat se rex erga subditos gerere.

Philiscus ad Alexandrum aliquando dixit: Ad gloriam incumbe: uerum ea conditione, ne sis pestis, uel magnus aliquis morbus, sed pax & sanitas. affirmans, per uim & seuitiam expugnare ciuitates, & populos excindere, pestilentiam esse: sanitatis uero, salutisq; subditorum rationem habere, ea sunt pacis commoda.

**Qua re Persarum rex iter faciens
tempus consumpserit.**

Persarum rex iter faciens, ne tedium obreperet ex tempore, Philyrium gestare solebat: & quod id scinderet, cultellum. atque huic operi regiae manus deditae fuerunt. Prorsus enim neque libellum, neque cogitationes, uel ad necessarium aliquid dignumque scitu legendum, uel ad magnum aliquid & memorabile consultandum, uersauit.

De tragœdijs Agathonis.

Sæpe multumque suis tragœdijs antitheta intertextebat Agathon. Ea cum quidam, uelut emendaturus, ex dramatis ipsius tollere uellet: Quid, inquit, bone uir? Quomodo tu ipsius oblitus es? ut Agathonem ex Agathone reijcere, atque delere coneris. Ad eò his delectabatur, ut ea suam tragœdiam efficere putaret.

De Stratonico citharœdo.

Cum Stratonicum citharœdum perhumaniter quidam excepisset, mirum in modum gauisus est uocatione. Neque enim hospitem aliquem habuit, quippe qui in peregrinam regionem uenisset. Proinde maximas homini gratias habuit, quod ipsum sui tecti participem fecisset. Cum uerò mox uideret alium introire, iterumque alium, atque hoc modo nulli diuertere uolenti domum illius non patere: Facebamus,

mus, o puer, hinc, inquit ad suum comitem. Etenim pro columba, palumbum nacti esse uidemur, cum pro hospitio pandocheum inuenerimus.

De Socratis sermonibus.

Sermones doctrinamque Socratis, Pausonis picturis comparabant. Pausonem enim pictorem aiunt, cum quidam iussisset sibi uolutantem equum pingere, currentem pinxisse: cumque qui tabulam illi tradiderat, indignaretur, quod contra pactum fecisset picturam: respondisse pictorem, Verte tabulam, & uolutabitur equus, qui nunc currit. Ita quoque Socratem non explicite planeque differere. Quod si quis ea uertat, planissima promptissimaque esse. Noluisset enim auditorum inuidiam sibi conciliare: atque ob eam causam obscuras, & quasi obliquas dissertationes proposuit.

De Hipponici ambitione.

Hipponicus Callie filius statuam ponere, sacrosanctum patriae donarium in animo habebat. Cum igitur quidam ei consuleret, ut à Polycleto fingendam imaginem curaret: Non, inquit, se eiusmodi donarium apud animum proposuisse, cuius gloria non ad consecratorem, sed ad factorem sit reditura. Etenim liquere, spectatores in ea statuæ magis artem & industriam Polycleti, quam suam liberalitatem & munificentiam admiraturos esse.

De Archelao, & de Zeusidis picturis.

Socrates dicebat, Archelaum quadraginta milia as in domum suam impendisse, conducto mercede Zeuside Heracleota, qui picturis eam exornaret, in seipsum uero nihil: & ob hanc causam multos e longinquis terrae partibus, magno studio contemplandae domus causa uenire: ipsius uero Archelai gratia neminem in Macedoniam proficisci, nisi si quem forte persuaderet pecunijs, & muneribus inescaret, quibus tamen honesti bonique uiri capi non possent.

Qua poena quidam iratus seruum suum afficere uoluerit.

Homo quidam Chius, ira contra seruum incensus: Non, inquit, in pistrinum ego te detrudam, sed Olympiam ducam. Recte enim ille putabat, multo durius esse supplicium, si Olympiae in conspectu a radijs solaribus coqueretur, quam si in molam ad molendum dederetur.

De Archyte in loquendo modestia.

Archytas, cum alius modestissimus fuit, tum etiam uerborum obscenitatem assidue uitauit. Cum uero necessitas aliquando postularet absurdus aliquid dicere, non profatus est, sed ipsum quidem silentio praeteriit, inscripsit autem in pariete monstrans, quod

quod dicendum erat: neque cum res exigeret, dixit.

De ridicula quadam historia.

Sybarita quidam puerorum moderator (quod genus hominum non secus quam reliqui Sybaritae, luxu diffuebat) cum puer quem ducebat, per uiam in ficum incidisset, & sustulisset, uehementissime eum obiurgauit, atque ipse raptum quod inuentum erat, deuorauit. Cum id legerem in Sybariticis historijs, facere non potui quin riderem. Idcirco uero memoriae prodidi, quod non inuideo caeteris etiam materiam occasionemque ridendi.

De Syagro poeta.

Poeta quidam nomine Syagrus extitit, post Orpheum & Musaeum, qui dicitur primus Troianum bellum cecinisse, maximum argumentum carmine ausus tractare.

De tyranno prohibente subditos a mutuis colloquijs.

Tyrannus quidam Tryzus, uolens omnes coniurationum & insidiarum contra se uias intercludere, legem suae regionis incolis posuit, ut nemo cum altero, neque priuatim, neque publice sermones misceret: quod fuit grauissimum, minimeque ferendum. Itaque dolo tyranni mandatum eluserunt, & oculorum manuumque gestibus, & nutu animi sensa mutuo significabant & accipiebant.

bant. Item acerbo uultu sese inuicem intuebantur, et rursus placato, facieq; lata. atq; ex uniuersiusq; superciliorum agitatione perspicuum erat, eum tristem & intolerandum rerum statum indignè ferre, animi affectione per uultum ei cum quo erat declarata & ostensa. Etiam illa tyrannum commouebant, quòd existimaret, silentium uocis, uarietate & commutatione uultus, prorsus mali quid sibi moliturum esse. Proinde etiam illud lege iussa sustulit. Quidam itaq; desolationem illam agrè molestèq; patiens, & cupiditate dissoluendæ tyrannidis permotus, in forū progressus est. Ibi stans, multum & profuse lacrymatus est. Quem circumstitit confluens omnis multitudo. quibus etiam ipsis in fletum ac luctum erumpentibus, nuncium ad tyrannum allatum est, neminem quidē nutibus uti, at lacrymas frequentes emittere. Qui festinans, ut & illud prohiberet, neq; solum linguā, nutusq; seruitute constringeret, sed etiam oculis à natura tributam libertatem eriperet, quanta potuit celeritate, pedes cum stipatoribus & satellitibus accurrat, ut lacrymas sedaret. At illi, cum à longo uix eum uidissent, eripientes arma satellitibus, tyrannum interfecerunt.

De Clinia, & Achille, musica solitis iram reprimere.

Clinias

Clinias moribus fuit honestissimus, sapientiæ studio Pythagoreus. Is si quando in iram delapsus esset, atq; ad iracundiam se precipitem ferri sensisset, confestim, prius quàm prorsus inuaderetur ab ira, & elucesceret in ipso mentis affectus, choridis adaptatis, citharam pulsauit. Interrogantibus autem, ob quam causam id faceret: Quoniam, inquit, mitigo animo. Videtur etiam mihi Achilles in Iliade, cū accinit citharæ, ueterumq; res gestas cantando sibi ipsi in memoriam accersit, furorem & indignationem sopire. Etenim cū esset musicus, ex spolijs hosti ereptis, primam arripuit citharam.

De quibusdam pecunias aspernatis pro salute ciuium, & qui creditores occiderunt.

Pecunias despexerunt, animiq; celsitudinem declararunt, uidentes, cum ipsi in amplissimis opibus uersarentur, ciues suos extrema rerum penuria laborare, Corinthi Theocles & Thrasonides, Mitylenæ Praxis. atq; alijs etiā hortatores & suafores exiterunt, ut paupertatis onus egentibus releuarent: reliquis obtemperare nolentibus, ipsi sua debita remisissent, atq; lucrati sunt non quidem argentum, sed animam atque uitam. Etenim quibus condonata sua debita non fuerant, ij facto in creditores impetu cum armis, quæ suppeditabat ira fe-

q s rox,

rox, & paupertas inexpugnabilis, & incumben-
tium rerum necessitas, mortem illis intulerunt.

**Quomodo persuaserit quidam, uni-
tatem & concordiam in re-
pub. retinendam esse.**

Factum est aliquando, ut Chij grauisimo sedi-
tionis morbo laborantes, tumultum inter se excita-
rent. Quidam igitur inter illos homo natura ciui-
lis & pacis amans, ad eos qui omnes amicorum
suorum aduersarios ex urbe uolebant eicere: Ne-
quaquam, inquit: sed cum uictoria obtinuerimus,
relinquamus aliquos, ne procedente tempore non
habentes aduersarios, nobis ipsis mutuo bellum in-
feramus. atq; hoc dicto eos persuasit. Hec enim ad-
ferens, bene ac recte dicere uidebatur.

**De Antagora, conuicijs Arcesi-
laum proscindente.**

Arcesilaum Academicum Antagoras poeta
probris insectabatur, idq; cum damno suo etiam in
forum progressus. At ille magnifice prorsus, ubi
quam plurimos homines stare uideret, eò adibat,
atq; cum ipsis colloquebatur, ut conuiciator in plu-
ribus sibi ipsi turpitudinem imponeret. Audientes
igitur conuertebant sese, & insanie Antagoram
accusabant.

De Agesilao.

Ego

Ego uerò illos potissimum laude dignos iudi-
co, qui nascentibus malis semper occurrunt, & ea
priusquam uiriū aliqua sit accessio facta, delent &
extinguunt. Agesilaus igitur cōsuluit, ut indicta cau-
sa ad mortis supplicium raperentur, qui noctu sub
impressionem Thebanorum coitionem fecissent.

De Pythea oratore.

Criminabatur quidam Pytheam, quòd malus
esset. At ille non inficias ibat. Hanc enim illi consci-
entia necessitatem imponebat. Sed respondebat, se
minimo tempore omnium qui rempub. Athenien-
sem administrassent, malum fuisse: nempe in hoc
sibi placens, quòd non perpetuò fuisset eiusmodi:
putansq; se non iniuriam facere, si non cum pes-
simis compararetur. Stolidum hoc sanè Pytheæ.
Non enim solum qui iniuriam infert, malus est: ue-
rum etiam qui iniuriam inferre in animum indu-
cit, ut mea fert sententia.

**Quòd Lyfander pecunias Lace-
dæmonem importauerit.**

Lyfander pecunias Lacedæmonem attulit, &
Lacedæmonios in deorum immortalium iussa delin-
quere fecit, quibus Spartā auro argentoq; inuiam
esse mandauerant. Quidam igitur sapientes uiri
mordicus adhuc tenētes Laconicam integritatem,
& Lycurgo, Pythioq; dignam uitam agentes, sese
illi

illi opposuerunt, & reluctati sunt. Alij uerò, qui permiserant, infamiã reportarunt: & quæ à principio uiguerat ipsorum uirtus, paulatim interijt.

Quomodo Annon seipsum uoluerit pro deo uenditare.

Annon Carthaginensis præ nimia libidine, noluit intra hominum septa permanere, sed præstantiorem de se famam euulgare statuit, quàm natura, quam sortitus erat, pateretur. Itaq; plurimas ues ad perdiscendas cantiones idoneas coemit, & in tenebris obscuroq; aluit, solumq; unam cantilenam eas docuit, Annon est deus. Quæ cum una duntaxat audita uoce, eam complexæ essent consuetudine, aliam aliò in diuersas plagas dimisit, arbitratus auium carmen de se uulgatum iri. At illæ semel alis solutæ, libertatemq; adeptæ, & ad consuetum sibi uictum reuersæ, naturalem cantum ediderunt, & auium modulationes recoluerunt, longo uale Annoni, doctrinæq; qua in seruitute fuerant imbutæ, dicto.

De Ptolemæo qui cognominabatur Tryphon.

Ptolemæus Tryphon (hoc enim cognomen ex uiuendi ratione inuenerat) cum speciosa quædam mulier loqui cum eo cuperet: Prohibuit, inquit, mihi soror, ne sermonem à speciosa foemina suscipere-

rem.

rem. at illa intrepidè, ac festinè respondit: Atqui à specioso, inquit, susceperis. Quod cum audiisset, eam laudauit.

De Timandrida, qui filium ob æquiritas opes non laudauit.

Lacedæmonius quidam, nomine Timandridas, cum peregrinationem suscepisset, familiæ procuratorem filio delegauit. Deinde cum reuenisset, & rem multis pluribusq; partibus auctiorem reperiret, quam antè fuisset, multos dixit ab illo deos, & familiares atq; hospites iniurijs affectos. Etenim quæ in facultatibus superarent, ea in illos à liberis ciuibus erogari. Verùm dum in uiuis agas, pauperem atq; egenum uideri: at cum uita sis defunctus, opes & diuitias rei familiaris deprehendi, id turpissimum in hominum societate existere.

De Platone & Diogene.

Platone de quibusdam differente, Diogenes præsens, non attentè animaduvertebat. Quamobrem indignatione commotus Plato: Quin, inquit, diligenter sermones meos auscultas canis? Qui nihil perturbatus, At ego, inquit, nunquam eò sum reuersus, unde uenij, quod canes solent: obscure taxans ipsius in Siciliam profectiõnem. Aiunt Platonem de Diogene solitum dicere, illum esse Socratem insanum & furentem.

A quo

A quo iura didicerint Aegyptij,
& de iudicibus illorum.

Aegyptij sua iura à Mercurio profecta esse iam
citant. Ita plerique de domesticis & proprijs orna-
mentis gloriari consueverunt. Iudices autem apud
Aegyptios iidem quondam fuerunt, qui et sacerdo-
tes. In his princeps erat sententiae, maximus natu,
& in omnes statuendi ius habebat. Eum omnium
hominum esse iustissimum & sincerissimum oportebat,
qui circa collum imaginem ex sapphiro gemma
confecta gestabat, quae uocabatur Veritas. Ego
uero iudicem non tam in lapide sculptam aut ex-
pressam ueritatem circumferre, quam in animo
menteque insitam & infixam habere, uelim.

De Laide.

Lais etiam Axine nuncupata est. Quod eius
cognomen ingenij peruersitatem redarguebat,
quodque nimium questum exigeret, praesertim à pe-
regrinis, eo quod statim essent discessuri.

Quod ridicule faciant, qui propter
maiorum uirtutes altum
sapiunt.

Deridendi mihi uidentur esse, qui propter pa-
rentum maiorumque facta, cristas tollunt: siquidem
Marij patrem ignoramus, quem tamen ipsum ob-
rerum gestarum magnitudinem suspicimus: item Cato-
nem, Seruilium, Hostilium, & Romulum. De

De statu & imaginibus.

Statuas & imagines, quas fictorum nobis ars
exhibet, non oscitanter aut obiter spectare soleo.
Nam in his etiam ars manuaria, iudicium aliquod
sapientiamque desiderat. atque id sic se habere, cum ex
multis alijs conijci potest, tum ex eo potissimum,
quod nemo pictorum seu factorum ausus est una
quam Musis filiabus Iouis falsas, adulterinas at-
que alienas species affingere: neque quisquam opus
ficum tam est expertus rationis, qui eas cum armis
fabricetur. Et illud argumento est, eam uitam quae
Musis tribuitur, placatam, facilem, dignamque ip-
sis esse oportere.

De Epaminonda & Pelopida.

Inter alia Epaminonda pulchre dicta factaque,
quae quidem plurima sunt, etiam hoc numeratur.
Dicebat ad Pelopidam, non prius interdum disce-
dendum est foro esse, quam nouum aliquem amicum
ad ueteres adieceris.

Quomodo Antalcidas munus sibi
missum & unguento tinctum
reprehenderit.

Persarum rex (dicam enim iucundum uobis ali-
quid) coronam ex rosis confectam illiuit unguen-
to, misitque Antalcidae, de pace legationem obeunti.
At ille: Suscipio quidem, inquit, donum, atque animi
prompti-

promptitudinem laudo: sed rosarum odorem, nas-
 pureq; fragrantia, artis adulteratione perdidisti.

De Alexandri Pherensium ty- ranni crudelitate.

Alexander Pherensium tyrannus, maximè tru-
 culentus sæuusq; esse uidebatur. Theodoro uerò
 tragico poeta, cum acri animorū affectu & com-
 miseratione Aeropem agente, lacrymas profudit,
 surgensq; de theatro recessit. Verum purgans &
 excusans se apud Theodorum, affirmavit se nō id-
 circo abiisse: quòd illum aut aspernari, aut contu-
 melia afficere uoluisset: sed quod pudisset ipsum,
 histrionis incommodis & affectionibus misericor-
 dem uideri, suis uerò ciuibus, & subditis non item.

De Apollodori ex uino infania.

Apollodorus cum largissimè omnium uinum
 hauriret, non occultabat id uitij, neq; celare cona-
 batur ebrietatem, & eius mala: sed incensus & in-
 flammatus à uino, multo truculentior euadebat,
 præter naturam, corporis etiam opportunitatem
 adiungens.

Xenocratis sententia.

Xenocrates familiaris Platonis, dicere sole-
 bat, nihil interesse pedes ne an oculos in aliena do-
 mo defigeres. Eodem enim modo peccare tam eum
 qui

qui oculos in loca, quà nō cōuenit, uerteret, quàm
 eum, qui quò non licitum est, uestigia inferret.

De Ptolemæo & Berenice.

Ptolemæus cū ad talos federet, ut & alea ludè-
 ret, assistens quidam condemnatorum ipsi nomina
 recitabat, & crimina in eos collata referebat, ut
 ille, qui nam mortis supplicium commeruissent,
 decerneret. Berenice uerò uxor eius accepto libel-
 lo è pueri manibus, non permisit ut ad finem usq;
 legerentur: dicens, non sic obiter aduertendum ani-
 mum esse, cum de hominis salute disceptetur, sed
 cogitandum, & relinquenda ludicra. Non enim si-
 milem esse casum talorum, & corporum. His au-
 ditis delectatū Ptolemæum ferunt, neq; postea un-
 quàm inter ludendū de capitalib. causis audiuisse.

Laconica lex de auaritia.

Lacedæmonius quidam adolescens, cum uilissi-
 mo precio fundum emisset, ad magistratum accer-
 situs est, et multa affectus. ratio uerò, quamobrem
 iudicaretur supplicio dignus, illa fuit: quòd cum iu-
 uenis esset, nimium lucro inhiasset. Fuit autē apud
 Lacedæmonios laudatissimum, non solum aduer-
 sus hostem in acie, uerum etiam contra auaritiã
 & argentum audere pugnare.

De quibusdam claris mu- lieribus.

¶ Mulieres

Mulieres laude uehimus, ex Græcis Penelopen, Alcestim, & Protefilai. Ex Romanis uerò, Corneliã, Porciam, & Cestiliã. Possem quidem plures recensere, sed nolo, cum Græcas paucas retulerim, Romanarum nominibus glorians immorari, ne quis arbitretur me mihi metipsum propter patriã blandiri & gratificari.

De Magnetum acie contra Ephesios.

Magnetes accolæ Mæandri cum bellum Ephesijs inferrent, singuli equites commilitonem secum adduxerunt, canem uenatorium & seruum iaculatorem. Quum uerò iam in manus & in conspectum uentum esset, proruentes canes aciem terrore & seuitia, & implacabili impetu perturbabãt. Serui uerò iaculando, dominos propugnabant. Atq; post canum ferociam, pugna seruorum uidebantur. Tertio demum ipsi hostẽ aggrediebantur.

De Zeuxidis imagine Helenæ, & Nicostrato pictore.

Zeuxis cum Helenã pinxisset, Nicostratus pictor stupefactus, imaginem intuebatur, sic ut manifestum esset eum picturã admirari. Accedens itaq; quidam rogabat, Quid nam tantum artem admiraretur? At ille: Non, inquit, id me rogares, si meos oculos haberes. Ego uerò idem de oratione dixerim,

rim, nisi quis eruditas habeat aures: sicut opifices, oculos artis peritos.

Quos Alexander suspectos habuerit.

Alexander Ptolemæi dexteritatem habebat suspectam, Arrij uerò turbulentiam, & Pythonis nouarum rerum studium timebat.

Quare Philippus clarissimorum hominum filios sibi ministrare uoluerit.

Philippus, clarissimorum hominum liberis assumptis, sui curã ministeriumq; ipsis imposuit: non per iniuriam aut cõtemptum, sed ut patientes eos laborum, & ad colendum officium promptos atq; paratos redderet. Etenim qui ex ipsis uel luxui studerent, uel segniter pigreq; iussa facerent, his infestissimus fuisse dicitur. Aphthonetũ igitur flagris cæcidit, quòd cum sitiuisset, acie deserta, digressus ab itinere, ad publicum hospitium diuertisset. Archadamum uerò morte multauit, quòd cum eum perseuerare cum armis iusserat, ille deposuisset. Existimabat enim se blanditijs & assentatione nullo negotio regem sibi placaturum esse, quippe lucro nimium deditus.

F I N I S .

IVSTVS

IUSTVS VVLTEIVS VVET^{eranus}
Christiano Pinciero pa-
tri suo S.

Vm incidissem in has re-
rum publicarū descripti-
ones ex Heraclide sum-
ptas, credidi me gratum
facturum omnibus, qui Græcas lite-
ras uel discere inciperent, uel pror-
sus ignorarent, si eas in Latinum ser-
monem transferrem. Quas ad te in
hoc tempore mitto charissime pater,
partim ut quoniam consularem in
patria dignitatem geris, ueterume-
tiam ciuitatum seu nationū ortum,
conuersionem, imperia, leges ac re-
ges cognoscas, quod tibi uoluptati
sit atq; commodo: partim ut publico
testimonio tuam in, me fratremq;
meum liberalitatem, qua nos ad per-
cipiendas ingenuas artes ac discipli-
nas adiuuisti, tester: & meū in te per-
petuum summumq; amorem, ut par-
est, ostendam. Vale, ac saluta meo
nomine matrem, et totam familiam.
Francofurti, Anno 1548.

EX HERACLIDE
DE POLITIIS
Atheniensium.

Athenienses ab initio regnū
in administranda ciuitate
usurparunt, & Iones à co-
habitante sibi Ione primū
sunt appellati. Pandion ue-
rò, qui post Erechtheū im-
perauit, filijs suis regnum
partitus est: qui cum perpetuis factionibus dissi-
derent, Theseus eos promulgatione conciliatos, in
equabili pariq; dignitate constituit. Is deinde pro-
fectus in Scyrum, à Lycomedes, metuente ne impe-
rium inuaderet, de saxo præcipitatus esse dicitur.
Cuius ossa postmodum Athenienses bello Medico
retulerunt. Post Codridas uerò, nulli amplius re-
ges eligebantur, eo quòd in luxum atq; mollitiem
delapsi esse uiderentur. Quamobrem Hippome-
nes unus de Codridis, uolens repellere calumniam,
cum apud filiam Limonam adulterum deprehen-
disset, hunc quidem unà cum filia ad currum illiga-
tum, interfecit: illam uerò cum equo sub iugum con-
strinxit, donec mortem obiret.

Cylonem propter tyrannidem, qui ad aram

r 3 de e

de e supplex confugerat, Megacles occidit: & qui fecerant, quasi reos impietatis expulit.

Solon legislator nouas tabulas fecit, quæ αετῆς & αὐτῶν uocabantur, quasi dicas oneris excusio. Cum autem quibusdam propter leges inuisus esset, in Aegyptum concessit.

Pisistratus, cum triginta tres annos regnasset, senio confectus obiit. Hipparchus Pisistrati filius amoribus & literis pari studio operam nauabat.

Thessalus uerò iunior erat, et animosus. Eū regnantem cum de medio tollere non possent, fratrem ipsius Hipparchum occiderunt. Hipparchus autem durius & acerbius imperauit, & legis de exilio decennali autor extitit. quæ tametsi propter tyrannidem affectantes posita fuit, tamen in eius supplicium etiam alij incurrerunt, ut Xantippus & Aristides.

Ephialtes proprios fundos, omnibus qui cuperent fruendos permisit, ex quibus plurimis uictum præstitit.

Cleon cum ad rempubl. accessisset, in miserri- mum statum eam deiecit: multoq; magis, qui post eum secuti sunt. Nam ij uniuersos iniquitate & scelere imbuerunt, neq; minus duobus millibus & ducentis morte affecerunt. Post hos Thrasybulus & Rhino, spectatæ probitatis uir, summæ rerum præfuerunt.

Themis

Themistocles, Aristides, et Areopagitarum iudicium, plurimū in ciuitate poterant, & uiarum curam gerebant, ne quis in eis edificaret, aut constitutos terminos excederet. Similiter etiam Vnde cimuiros constituunt, quibus eorum qui in uinclis & custodijs tenentur, cura mandatur. Sunt præterea nouem principes legislatores: & cum cooptati sunt, religiose iurāt, se iustè iudicatu- ros esse, neq; munera accepturos, aut auream statuam erecturos publicè. Rex uerò ea quæ ad sacrificia & bellum pertinent, administrat.

Lacedæmoniorum.

Lacedæmoniorum reipub. constitutionē aliqui totam Lycurgo acceptam referūt. Alcman seruus Agesidæ fuit. uerū cū esset indole iucūda dociliq; præditus, manumissus est, & in poetam euasit. Lycurgus in Samo mortuus est, atq; poesin Homeri à Creophyli posteris acceptā, primus in Peloponne sum intulit. uerū cū magnā iniustitiā & iniquitatem in patria reperisset, Charillū, quod tyrānicè imperiū gereret, magistratu priuauit, et inducias cōmune bonū instituit. Dicitur etiā primus Cryptam introduxisse, qua etiamnū interdū exeuntes occultatur, noctuq; cū armis abscondūtur, et Eilotas tot, quot cōmodū esse uidetur, occidūt. Constituūt etiā Ephoros, atq; illi summā in repub. potestatem obtinēt. Nemini enim surgendi honorē habēt, præter-

r 4 quam

quam regi & Ephoro. Cum uero rex euita discessit, per totum triduum nihil uenditur, atque forum paleis conspergitur. Lacedæmonij Lesbium uatē honore maximo habebant: huius enim uaticinia deus audire & auscultare iusserat. Terram autem uel prædia uendere apud Lacedæmonios de maiorum uetusta hereditate, turpitudine non exigua putabatur: neque uero licebat.

Lacedæmoniorum foeminis omnis ornatus & mundus muliebris ereptus est. Neque enim comam nutrire datur, neque aurum gestare. Ita uero liberos alunt, ut nunquam impleantur, quod esurire posse consuescant. Assuefaciunt eos ad furandum quoque, sed qui deprehenditur, eum uerberibus & plagis afficiunt: ut hac exercitatione, laboribus atque uigijs in bello asuescant. Docent etiam statim à primis incunabulis, breuiter & concisè omnia proloqui, præterea concinnè scommata dicere atque perpeti. Sepultura tenuis atque omnibus æqualis est. Triticum apud eos nemo pinsit: neque uero tritici, sed hordei farina uescuntur.

Quemadmodum Penestas Thessali, sic Eilotas aliquando Lacedæmonij in seruitutem redegerunt. Dum Lacedæmonij bellum aduersus Messenios gererent, uxores eorum liberos aliquot pepererunt: quos, cum patribus in suspicionem uenissent, tanquam non genuinos, *παρθεϊους* uocarunt. At illi moleste tulerunt.

Cretens

Cretensium.

Cretensium rempub. primus Minos constituisse fertur. Is faciendis iudicijs & ferendis legibus assiduus atque integer, per nouennium legibus emendandis operam nauauit. Cretensem rempublicam omnium antiquissimam esse, testatur Homerus, cum appellat urbes illorum *εὐναεταώσας*, id est bene habitatas. Et Archilochus ludens cum scommate dicit, Lex Cretensis docetur.

Pueri Cretensium easdem epulas adeunt. una ueste tam per hyemem, quam per æstatem utuntur, atque in greges seu cohortes distribuuntur. & in singulis qui præest, *ἀγελάτης* nominatur, qui eos quancumque placitum est, conuocat, & ad uenandum educit. plurimumque simul & unà dormiunt. Pugnas etiam faciunt cominus et fustibus: atque cum manus conserunt, aliqui præsto sunt fistulantes ipsis, & citharam pulsantes, sicque ad fortitudinem & perseuerantiam in periculis assuescunt. Literis solum imbuuntur, eisque mediocriter. Adolescentum & puerorum amores primi uidentur usurpasse. atque his deditum esse, nihil apud illos turpitudinis atque ignominie habet. Quod si copia fiat, abducunt eos uel in montana, uel in ædes suas, atque ibi sexaginta continuos dies fruuntur: plures enim non licet. atque amator dona dat uestem, aliaque munuscula, & bouem. Epulantur autem omnes Cretenses

r 5

tenses

tenfes in thronis fedentes. Eorum uerò quæ apponuntur, à peregrinis & hofpitibus exordium faciunt. Post hofpites principi quatuor portiones præbent: unam quam etiam reliquis, alteram principalem, tertiam familiæ, quartam utensilium. Prorfus apud Cretenfes magna humanitas peregrinis habetur, atq; etiam ad gerendos magistratus fæpenumero uocantur.

Cyrenenfium.

Cyrenem condidit Battus, qui prius Aristotelis nomen habuit. Poftea uerò cum Battus ab oraculo nuncupatus effet, appellationem illam deinceps retinuit. Is cum Delphos ad confulendum oraculum de uoce profectus effet, quoniam uox ei fupprimeretur, iubente deo Libyam condere, primum quidem conatus, perficere non potuit.

Pheretime mater Arcefilai regnauit dura atq; peruerfa. Cum igitur bellum faciens Barcæis, Barcæa cepiffet, uiros in crucem egit, mulierum uerò mammæ execut. Neq; multò poft etiam ipfa cõtabit.

Beffus, qui Pulcher cognominabatur, feptimus à primo regnauit.

Arcefilao regnũ tenente, candidus coruus apparuit, de quo graue refponfum ferebatur. Cum uerò ad Democratiam ftatus ciuitatis recidiffet, Befsus cum ad Hefperidas deceffiffet, occifus eft: atque eius caput abiectum, in ponto demerferunt. Lex erat

erat, ut litigiosos & pestiferos ciues ad tribunal Ephori traherent, & mulctam atq; infamiam ipsis imponerent.

Corinthiorum.

Corinthus prius Ephyra uocabatur, ufq; ad tempora Corinthi, à quo nomen hoc accepit. Regnauit autem & Bacchæus tertius claudus, et facie deformis: uerum princeps iustus & politicus. cui filie tres erant, & filij feptem: qui ftirpem ufq; adeò multiplicarunt, ut Bacchiadæ pro Heraclidis nominarentur, qui ab ipsis ortum ducerent. Periander uerò primus imperium commutauit. Etenim fatelites habebat, neq; in urbe uiuere permittebat. Præterea feruis omnem poffeffionem & opes adimebat. Reliquis uerò benignus erat, quòd à nemine tributum exigeret, fed redditibus fori & portuum contentus effet, & neq; iniuftitiam neq; iniuriam fequeretur, atq; flagitia odio haberet. Nam omnes quæ pudorem prostituiffent, in undis fubmersit. Ad extremum uerò confilium inftituit, quo non plus infumere, quàm census ferret, permetteret.

Eleorum.

Apud hos regnauit Pantoleon, iniuriofus, & immanis. Is legatos, qui ad fe ueniffent, castrans, proprios testiculos edere coegit.

Tenediorum.

Tenedus

Tenedus insula principio, Leucophrys uocabatur. Deinde Tennes ante bellum Troianum, con-
trouersia cum parente orta, eam habitauit atq; æ-
dificauit. Dicitur autem cum nouerca, testante ti-
bicine quodam, quòd falso eum apud patrē insimu-
lasset tentati secū adulterij, et à patre Cycno in ci-
stam inclusus atq; in mare proiectus esset, in hanc
insulam saluus appulisse. Quamobrem, quòd fal-
sum testimonium tibi cen dixisset, statutum est, ut
nulli tibi cini in templum ingredi liceret.

In hac Amaurus utroque pede claudicans re-
gnauit.

Legem quandam posuisse rex Tennes fertur,
si quis adulterum deprehendisset, ut eum securi tru-
cidaret. Deprehenso uerò filio ipsius, cum is qui
deprehenderat, regem quid faciendum rogasset,
respondit, lege uteretur. Et ob hanc causam in al-
tera parte nomismatum suorum securim insculp-
sit, in altera uiri atq; mulieris faciem ex uno collo-
dependentem. Inde factum est, ut de præcipitijs di-
ceretur, Tenedia securi percussum esse.

Pariorum.

Parum insulam Parus ex Arcadia populum
adducens exædificauit, & incoluit. Archilochum
poetam quidam nomine Corax, interfecit: quem,
cum oraculum ei dixisset ἐξ ἱεῖ νοῦ, id est, exi de
templo, ferunt respondisse: At innocens sum rex,
ἐκ

ἐκ χειρῶν γὰρ νόμου ἐνταυτα, id est, cominus eum
occidi, quem admodum lex iubet.

Coorum.

Hæc insula Hydrusa uocabatur. Eam antea
Nymphæ tenuisse dicuntur: cumq; ipsas leo terre-
ret, in Carystum traiecisse. Vnde promontorium
quoq; Coi Leo nominatur. Ceus uerò, cum à Nau-
pacto transfisset, eam inhabitauit, à quo nomen for-
tita est. Aristæum à nymphis aiūt ouïū boum q; cu-
rā & scientiā didicisse. à Brisfis uerò mellificādi ra-
tionē, cum propter Etesios pestifera lues & conta-
gio tā in plantas quàm in animantia grassaretur.
Aristides scæminarum modestiæ curam adhibuit.

Veterum memoria pueri puellæq; donec ad
coniugium accederent, aquam bibebant.

In hac insula uiri neq; uestium permutatione,
neq; capillorum rasura, uita defunctos lugere so-
lent. Matri uerò, mortuo iuuenē, ad lugendum an-
nus datur. cumq; sit insula saluberrima, quæq; ho-
minum senectutem producat, præsertim mulierū,
senio confecti mortē non expectant: sed antequam
aduersa ualetudine corripiantur, alij papauere,
alij cicuta sibi ipsi mortem accersunt.

Samiorum.

Samus à principio solitudo fuisse dicitur, atq;
eam bestiarum acri uoce utentium multitudo inha-
bitauit. Et bestiæ quidem uocabantur Neides. insu-
la uerò

Diagoræ Spartam profecto, Corinthiâq; mōra
tuo statuam Eretrienes posuerunt.

Peparethiorum.

Hæc insula uini, arborum atq; frumenti copia
abundat.

Lepreatarum.

Lepreenses, si quos adulteros ceperint, uinctos
per urbem totum triduum circumducunt, & per-
petuam infamiae notam illis inurunt. Mulierem
uero per undecim dies amictam tunica pellucida,
discinctamq; in foro statuunt, et infamia afficiunt.

Lyciorum.

Lycij rapinis atq; latrocinijis uictum querunt.
Consuetudine, non legibus utuntur, atq; iam olim
mulierum imperijs parent. Vendunt eos, qui testi-
monium falsum dixerunt, eorumq; facultates
publicant.

Tyrrhenorum.

Hi plurimis artibus uigent. Omnes uero sub
eodem stragulo cum mulieribus iacent. & si qui
presto sunt, diuertentes ad se peregrinos perbe-
nigne tractant. Quod si quis æs alienum quod con-
flauerit, non persoluat, sequuntur eum pueri, uas-
cum gestantes marsupium, ignominiae causa.

Molossorum.

Molossi postquam Dianæ fanum expilassent,
atq;

atq; statuam aureo seruo spoliassent, sacrificium
pro eo uictimamq; reposuerunt. Cephalenibus au-
tem aliud imponentibus, dea repudiassent & abiectis
se fertur, atq; humi iacens inuentum fuisse. Cepha-
lenes autem à Cephalo sic dicti sunt.

Phasianorum.

Ea dicitur antiquitus ab Heniochis inhabitata
fuisse, gente Anthropophaga, atq; homines ex-
coriare solita: post à Milesijs. Adeo uero sunt ho-
spitales, ut naufragium passis, uaticum præbeant,
& rursus ab nauigantibus tres minas largiantur.

Amorgiorum.

Amorgus uini, olei, frugumq; fertilissima est.

Leucanorum.

Leucani sunt hospitales & iusti. His impera-
uit Lamiscus, cuius pedis digitus tertius à magno,
similis lupinae ungulae fuit.

Samothracia.

Samothracia ab initio Leucania uocata est, eo
quod alberet. Deinde Thracibus in ea confidenti-
bus, Thracia. Qui cum septingentis annis post eam
reliquissent, Samij è sua regione extorres eam oc-
cupauerunt, & Samothraciam uocarunt.

Magnetum.

Hi propter incredibilem fortunæ aduersita-
tem, multa mala sunt perpepsi. Quare Archilochus
s inquit;

inquit, κλαίω θαλασῶν, οὐ τὰ μαγνητῶν κἀκὴ. id est, Marium fleo, non Magnetum casus. Equis alendis dediti sunt, quemadmodum & Colophonij, planamq; terram & campestem possident.

Hi Phamias principis sui filios sacra facientes comprehenderunt, et sacrilegij reos egerunt. quod etiam Aesopo uolunt accidisse, qui sacrilegij nomine uita priuatus est, aurea phiala in stragulis eius deprehensa.

Athamanorum.

In Athamanorum regione mulieres agros colunt, uiri pascua curant.

Cytheriorum.

Cytherij obsonio utuntur, caseo et ficibus: quod genus insula fert affatim & copiose: item mella & uina. sunt autem auari & laboriosi.

Rheginorum.

Rhegium coluerunt Chalcidenses ex Euripo fame expulsi. Assumpserunt etiam ex Peloponneso Messenios, qui in Macisto degebant, propter uim Spartanis uirginibus allatam. et primum iuxta sepulchrum Iocasti sedes posuerunt, unius ex Dioli filijs, quem aiunt à dracone percussum obiisse. Nam responsum acceperant, Vbi foemina, masculum: cumq; uiderent uitem primo frutici complicitam nasci, locum hunc esse animaduertent. urbem uero
quam

quam condebant, Rhegium, ab heroe quodam indigena nuncuparunt. In republica Aristocratia constituerunt. Nam mille optimates electione creati, ciuitatem administrant. Legibus utuntur à Charonda Catanæo scriptis. Apud eos regnum tenuit Anaxilas Messenius, qui cum Olympia mulabus superasset, et Grecis epulum præberet, quidam in eum iocatus esse fertur, inquit: Quid hic faceret, si equis uicisset? Simonides Epiniciam fecit χαίρετ' ἀλλοπόδωρ θυγατέρες ἰππῶν. id est, saluete uelocium equorum filia. Etiam alij principes extiterunt apud Rheginos.

Corcyrensiū.

Corcyrenses Diomedis opem inuocarunt, quæ draconem apud eos interemit, atq; illis cum magna classe ad nauale bellum in Iapygia auxilio uenit, quæ contra Brentesios arma sumpserat, & honores est adeptus.

Thracum.

Quilibet tres aut quatuor uxores sibi matrimonio iungit. Nonnulli etiam triginta, et ijs tanquam famulis utuntur. atq; nuptiæ ex abundantia fiunt, perq; circuitum quasi cum illis concumbunt: ea q; lauat, et ministerium obit. Plurimæ uero post coitum humi dormitant. Quod si quis indignetur, aut irascatur, parentes numerato quod acceperunt precio, filiam ad se recipiunt. Nā accepta mercede solent eas elocare,
s 2 atq;

atq; post mortem uiri tum alia, tum uxores quoq; ad ipsos hereditate perueniunt.

Minoorum.

Minoam urbem Siciliae prius Macaram appellatam esse constat. Postea Minos cum Dædalum audiret illò magna classe accessisse, inscendens Lycum fluiuium urbis, eam obtinuit: superatisq; Barbaris, suum illi nomen imposuit, & Creticis legibus rempub. firmavit.

Locrorum.

Locrus fuit Xenocritus poeta ex natiuitate cæcus, & Erasipus. Apud hos luctu mortuos prosequi uetitum est: sed postquam elatum funus est, conuiuia agitant. Non exercentur apud eos mercaturæ cõmutatoricæ, sed agricola ipse sua uendit.

Si quis in furto sit deprehensus, oculis priuatur. Cum autem Zaleuci filius reus ageretur, & eum Locri absoluerent, nõ permisit: sed sibi unum, & filio alterum effodit.

Polemarchum, quod periurio Corinthiorum classem euasisset, fingunt, quoties noctu somnũ carperet, à mustelis morsum: ac tandẽ despondentem animum, sibi mortem consciuisse.

Chalcidensium.

Chalcidenses incoluerunt Cleonas, Elymnio Athi ciuitate pulsì, ut fabulis proditum est, à muri
bus,

bus, qui omnia illorum bona ita deuorabāt, ut neq; ferro parcerent. Lex erat apud Chalcidenses, ne quis annos natus infra quinquaginta, uel magistratum gereret, uel legationem obiret.

Cephaleniorum.

Cephalenia regnum gessit filius Promnesi, homo summæ inclementiæ, qui non ultra duo festa suis concessit, neq; plus decem in mense diebus in urbe conuiuium agitare: omnesq; uirgines ante conubium ipse cognouit. Eum Antenor, arrepto ense, muliebribusq; uestimentis amictus, in lecto trucidauit. quem ob eam causam populus summis honoribus ornauit, atq; ducem elegit, et puella, cuius nomine ipse fuerat ingressus, ad magnam gloriam dignitatemq; peruenit. Dicitur etiam Homerus, ex Tyrrhenia in Cephaleniam & Ithacam uenisse tunc, cum per morbum oculis captus est.

Rhodus.

Rhodum insulam olim sub mari occultatam latuisse, fama est. Postea uerò arefactam comparuisse. Vocabatur autem Ophiussa, propter multitudinem nascentium in ea serpentum.

Ephesus.

Ephesum ab Amazone quadam nomen habere perhibent. Alij uerò dicunt, ex eo sic appellatam, quòd Hercules Amazonibus hanc terram
s 3 permitt-

permiserit à Mycala usq; ad Pitana[m]. (nam peramissionem, seu concessionem, ἔφεσιμ dicunt.)

Phocea.

Phocean alij dictam arbitrantur à duce Phoeo: alij, quòd ibi phocam marinam belluam in siccum littus egressam conspexerint.

Croton.

Crotonem à principio Croto condidit.

Agrigentinorum.

Apud Agrigentinos Phalaris regnavit, omnes homines crudelitate & scelere superans. Non solùm enim plurimis necem attulit, sed tormentis etiam per scelus est usus, atque alios in feruentes lebetes, alios in crateres ardentes iniecit. Nonnullos etiam in aneum taurum immisos, combussit. A quo populus poenas iustas repetiuit, atq; matrem incendio tradidit, & amicos. Post quem substitutus est in regnum Alcmenes. & post hunc summæ rerum præfuit Alcandrus, uir equitate insignis: quo regnante sic locupletati sunt & confirmati subditi, ut purpureis uestibus uterentur.

Cephalo querenti de liberis, Deus responsum reddidisse fertur, ut cuiusq; primum obuiam factus esset, ei misceretur. Atq; illum in Arcum incidisse, illiq; mixtum genuisse foeminam, à qua denominatiue dictum Arcisium esse tradunt.

Itha-

Ithacensium.

Portitor quidam Parias nomine, latrones transmisit, atque senem quendam captiuum cum pice. Quem rogante sene, de latronibus emit. Erat autem in pice absconditum & occultatum aurum. quo reperto cum diues euasisset, seni bouem immolasse dicitur. Quare in prouerbiū abiit, Nemo unquam benefactori bouem immolauit, præter Parias.

Aphytensium.

Integram, piamq; uitam traducunt, neq; attingunt alienas ianuas patentes. Memorant aliquando peregrinum, cum ibi uinum emisset, non secum asportasse, quòd nauigatio celeriter abeundi necessitatem imponeret, atq; ibi nemini commendatum reliquisse, longeq; post alteris nundinis cum reuersus esset, intactum illud reperisse.

Iasensium.

His non licebat in celebrandis impijs plures ad conuiuium uocare, quàm decem uiros, & totidem mulieres. Neq; nuptiarum celebritatem ultra biduum producere. Curam gerebant etiam orphanorum, ut liberalibus disciplinis & moribus imbuerentur. atq; cum ad uigesimum annum accessissent, unicuiq; suum patrimonium reddebant.

Icarus.

Icarus insula uocabatur Ichthyusa, ob pulchritudinem

s 4 dinem

130 EX HERAC. DE POLIT.

dinem piscium quos habebat. Ad eam Icarus traiecit, à quo nomen etiam sortita est. Fabulae uero alis uolantem eum à Creta delatum huc esse referunt. Alij fugientem in triremibus unà cum patre, propterea quòd introitum in Labyrinthum Theseo monstrasset. (ixθvs enim piscis est.)

Argilus.

Thraces murem Argilum sua lingua appellant. quo uiso, ex oraculo, urbem condiderunt, quam Argilum nuncupauerunt.

Thespiensium.

Apud Thespienses turpe erat artem discere, uel agriculturæ operam dare. Quam ob causam pleriq; cum paupertate degebant, & Thebanis, qui condi parciq; erant, multa debebant.

F I N I S.

E R R A T A.

Pag. 12. uersu 6. lege morsus. ibid. 10. quàm. 27. 19. collaudauit. 200. 15. impletus est.

RERVM ET VERBORVM

in Aeliano memorabilium,

I N D E X.

IN Academia ridere	Aeschylus damnatus	113
Cur non licuerit	Aesopus quando florue-	82
Achilles iram quomodo	rit	270
represserit.	249. eius Aetna	237
adiutor quis	194 Agamemnonis quis fue-	
Achiui de Ioue mutato	rit adiutor	194
quid senserint	15 Agatho poeta	44
Achiui uini quæ pro-	Agatho Euripidi ama-	
prietas	222 tus	45
adiutorum uariorū ex-	Agathoclis caluicias	
empla	174 171	
adolescentis responsio,	Agésilauis	170. 250
interrogati quid didi-	Aglais tibicina	21. eius
cisset	137 cantus. eod. coma.	
adulter comprehensus	eod. uoracitas. eod.	
in Creta	187 pater. eod.	
Aegyptij tormentorum	Agathonis tragœdiæ	
patientes	129. iura	244
à quo didicerint	254 Agrigentiorū respubl.	
Aegisthus nutritus à ca-	278. luxus	195
pra	201. eius paren	
tes	eod. 209	
Aeliani opus	7 Alcetas	54
Aeneæ in Troianos pie-	Alcibiade	234
tas	76 Alcithoe	85
	5 5	Ale-

I N D E X.

Alcmanes	205	Anacharsis	55
Alex. nuptias quādo cele-		Anacreon	144.
brarit 135. notatur ab		Poly-	
Olympiade 231. quo-		crati cur adamatus ib.	
rū uirtuti fuerit offen-		Anagogia	15
sus 190. uinosus 104.		Anapus	51
nutritus à uulpe 201.		anatum pulli	162
iacet inhumatus 212.		Anaxagoras 61. Clazo-	
in tyrannū quomodo		menius non risit	138.
elatus 144. à quo se-		eius epitaphium	141
pultus 213. eius literæ		Anaxilas	22
20. nuptiæ 135. in Pho-		Augeas	20
cionem magnificētia.		Anniceris eques 47. e-	
20. inepta de pictura		ius equitandi ars	48
sententia	29.	Annonis ambitio	252
Alexandri parētes 201.		Annus magnus	164
in Phocionem amici-		Anorgiorum respu.	273
tia 20. mors 212. am-		Antagora conuicia. 250	
bitio 43. fames 199.		Antenor Hectōris an ad-	
Alex. Pherensii tyranni		iutor	194
crudelitas 256. cele-		Antigonus. 62. 154. quo-	
ritas 163. deliciæ 143		usus adiutore	194.
Amasis	56	eius mansuetudo	43
Amaurus legislator. 268		Antalcidas munus sibi	
Amœbeæ modestia 81		missum cur reprehē-	
amor 64. eius ratio		derit	255 (158
66. ministri 64		Antisthenis arrogantia	
Anacharsides	109	Apelles 29. reprehendit	
		Alexandrum eod. eius	

I N D E X.

amores 197. de Ialy-		Argiuorum cibus	84.
so picto sententia 200		Aristander Telmis.	212
Aphytensium respu. 279		Aristides morsus à mu-	
Apollo 18. eius senten-		stela. 239. eius luctus	
tia de Hercule	50	eod. mors	eod.
Apollodorus 15. eius cō-		Aristippe	85
silium de ornatu ad So-		Aristippus 152. eius de hi-	
cratem eod. infania		laritate sentētia. 240	
ex uino	256	Aristomache Polycrati	
Apolloniatarū urbis si-		coniugata 204. matri-	
tus. 225. eorum urbs		monij ius uiolat eod.	
Gregio	eod.	Aristophanes 17. nuga-	
araneæ telum in templo		tor 37. eius nomen	
Cereris	209	cur ampliatum	38
Arcadum cibus	84	Aristoteles iratum Ale-	
Arcado	54	xandrū quomodo seda-	
Arcadici uini proprie-		rit 207. de cygno 13. er-	
tas quæ	222	ga honores quomodo	
Archedicæ amor	212	affectus 238. cur reli-	
Archelaus 44. 246		querit Athenas 83. eius	
Archite apophthe. 166		ingratitude 95. mor-	
eius modestia	246	Aristoxenus à (bus 153	
Archilochus seipsum re-		risu abhorruit	138
darguit	166	Artaxerxes 24. eius de	
Argilus	280	Rhacone sententia 27	
Argium	15	Asopus	51
Argiui uinosi 67. taxa-		Assasia 177. munerum	
ti in comœdijs	eod.	contemptrix	182.

I N D E X.

consolatur Cyrum Athenis quæ primò in=
 184. Cyro amata uenta 83
 179. 219. eius uenustas Athenienses scorto quo=
 178. educatio 176. modo similes 205
 frugalitas in uestitu de Euripide malè iudi=
 178. prudentia 181. carunt 34. eorum su=
 somnus 177. insom perstitio 113. lex de
 nium 176. patria certamine gallinaceo=
 eod. parentes eod. rum 48. pœna in
 morbus eod. uisio Socratem 15. decre=
 177. luctus 176 ta 34. factum in Aes=
 Assyriorum mores 90 ginetas eod. iudici=
 astrologi apud ueteres um in Socratem 33.
 164 cibus 84. in Mityle
 Astydameia 19 neos crudelitas 34
 Atalanta 214. ab ur= Athletæ Crotoniatæ
 sa lactata eod. in mors misera 157
 Parthenium collocata Athos 15. quales ha=
 214. à quibus sic dicta beat columbas eod.
 215. à patre cur expo Attica lex de sepultura
 sita 214. à pastori corporū eorum 112.
 bus ablata 215. eius Atticarum mulierum de
 uestitus 216. forma licie 17
 eod. lectus eod. spe auxiliator infœlix 87
 lunca 215 B.
 Athamanorum respub= Bacchanaliorū festū 39
 lica 274 Bacheiades 17
 Bacchi

I N D E X.

Fac' i conuomina 84 C
 comites eod. Caesar Aristonis ianuane
 Bacides tres 198 cur frequentarit 131.
 Barbarorum an aliquis eius in administranda
 impius 50. repub. cura eod.
 Barbarorū uiria 239 Calamodrus uorax 22
 bellorum apud antiquos Calanus 55. eius mors
 initia 207 ulironea 108
 Beli monumentum 220 Callicrates Lacedæmo=
 beneficētia donum Dei nius 16
 210 calumnia populi 63
 beneficentiæ exempla Callimachus de colum=
 164 bis 14
 beneficiorū olim qui me Cambetis uoracitas 22
 mores 91 cancri marini cōtra hyo
 Berbicarum mores 90 scyamū remedium 12
 Bessus quis 266 canes Aegyptij 10
 Bibliorū qui mores 90 canes Aegyptij cur fur=
 bouis maſtatio apud A= tim bibant 10
 thenienses 133 canū Aegyptiorum pru
 Brasidas 205 dentia eod.
 Bruta à uino quomodo capræ Cretenſes 12
 abhorreant 54 Carmanorum cibus 84
 Bucolica carmina 169 caprarū Cretenſiū con=
 Buphonorū festū apud tra sagittas remedium
 Athenienses 133 quale eod.
 Byzantiorū uinolentia Cartibaris uorax 22
 66 Cartomes

I N D E X.

Cartomes	26	etum	eod.
Caucones	20	Choaspi aqua	200
Cedoniatas	205	Choenix panis mensura	
Celena	84	21	
Celtæ pericula cur non		Cicero quo usus auxilia	
fugiant	193.	eorum rio	194.
audacia		eod. Cineas medicus.	197. eius
Ceorum lex	83.	senes contra Pyrrhū insidiæ	
quare seipsos interficiant		Cnis 51 (eod.)	
		eod. Citharædus à Sybaritis	
Cercidæ cupiditas mori		occisus	85
endi unde	227	Clazomenij	40
Cereris delubrum	209.	Cleomenis dolus.	186. ea
simulacrū in Sicilia	22	ius sententia de Homæa	
ceruorum physica cura		ro	227
tio	233	Cleon 34. 262. in dra	
Teus senex	130	mate positus	38
Chalcidensium respu.	277	Cleonymi uoracitas	21
Charidemus	54	Clinias iram quomodo	
Charidæ uoracitas	21	represserit	248
Charippi uoracitas. eod.		Clisthenes	228
Chariton 29. eius		Clitomachi cōtinētia	81
Menalippi amor	31	Cecilio stupidus	225
Charō Lampfacenus	15	Colchorum ritus qui	90
Cheronensis belli inittum quod	207	columbæ annuatim quo	
		ties pariant	14.
Chium uinum	196	columbæ candidæ	15.
Chium uinum unde di-		ouis ut incubant	14.

I N D E X.

columbæ ubi Veneris co	Creta	64.	
mites	15	Cretenses capræ 12	
columbarū qualis coitus	Cretenses iusti	45	
14. earum coitus æsi	Cretenses periti sagittarū		
ciente masculo	eod. di 12. eorū lex de disci		
columbarū Aegyptiaca	plinis 53. & resp. 265		
rum partus 14. earum	Creticum uinum	196	
osculandi mos eod. &	Critias	39	
oua ex coitu foemella-	Crito 15. eius consiliu-		
rum eod. partus qua-	de fuga Socratis	33	
lis. eod. earū pullos ma	Ctesias uorax	22	
sculus cur foueat	eod. Cyana fons	51	
Colophonij	17	cygni cantandi studiosi	
Conon	35	13. iracundi. eod. seip	
Coraco beneficiorū me-	fos perimunt. eod. eorū		
mor	238	rū cantus quando sua-	
Corcyrensiū respu.	275	uissimus. eod. cū aquilis	
uopn	195	bellū. eod. proles. eod.	
Corinthij uinosi	67	uolādi peritia et uis 14.	
Corinthiorum luxus 17.	Cyrenensium luxus 15	6	
& respub.	267	& respub. 266	
Coræbus stolidus	225	Cymensiū qualis respub	
corporum certamē ubi	lica	270	
primò inuentum	83	Cyrus fluuius 24. eius	
Coum uinum	296	aqua	25
Coorum respub.	269	Cyrus à cane enutritus	
Craterus	143	201. eius cane nutriti	
Cratetis magnificentia	63	parentes eod.	

I N D E X.

Daiphantus 185 Demosthenes illustris
Dardanensium mores 89 137
Daricus 19 Demosthenis leuitas. 152
Darius ab Alexandro Diagoras Melius 46
quando uictus 135 dictamus 12
deambulatio Lacedæmo Diipoliorum festum a=
nijs prohibita 32 pud Athenienses 133
Decelera eod. Diogenes mendicās. Si.
Delus 15. eius nauis canis à Platone cur di
eod. etus 253. quomodo
Delphicum oraculum inops factus 229. eius
86 de Megarensib. dictū
Demades belli dux 243. 208. dictum in Dio=
cur punitus 111 xippum 210. dicte=
Demaratus 21 riū in Messenios 155.
Demetrii & Timothei inopia 229. morbus
comparatio 68 165. mors 138. ser
Demetrii impudentia uus à canibus discer=
190. & incontinen= ptus 230
tia 147. item luxu= Dion missus in exilium
ria eod. 204. recipit uxorem
Demochares 63 quæ matrimonij ius
Democriti parentes 19 uiolarat 204.
Democritei quo usi ad= Dion turbatus ob mor=
iutore 194 tem filij 62
Demosthenes ad Dioge= Dionysius Siculus 175.
nē cur ire noluerit. 152 uno die bigamus 223.
eius

I N D E X.

eius dictum 210. fœda Elegia 84
libido 146. mors. eod. Eleorum respub. 267
paupertas eod. pin= Empedoclis uestitus
guedo 149. sacrile= 197
gium 17. uoracitas Epaminondas 184.
149. 236. munerum con=
Dionysio monarchiam temptor 173. eius di
quid portenderit 203 et. ni 255. inopia
Diotimus 54 108.
Dioxippus pugil 209. Ephesus 277
eius affectus in mulie= Ephialtes 235. 262.
rem 210 munera contempsit
Dirce 209 174
Dirce fons sanguine im= Ephororum subsellia.
pletus eod. 40.
donorum contemptores Epicharmus de senectus
qui 173 te 52
Dorophora 19 Epicuri foelicitas 97
draco à puero educatus Epicurei à quibus expul
238. eius leges 136 si 148
dulce uinum Græcis cur Epizephyrij 53
dictum 196 equus Apelli cur lauda=
Dysmenidas 63 tus 29
E Erasmus 51
Ebriosorum exempla 45 Ergana dea 9
Echecrates sophista 21 Eryce quis locus 15
electra 105 Erycines sacrificia eod.
t Eryman=

I N D E X.

Erymanthius	51	tas	eod.
Erychthon asinus	22	formicarum uictus.	
Erychthon uorax.	eod.	eod.	
Erychthon pater	fortuna uaria	93	
quis	eod.		G
Eubate continētia.	162		
Eubule templum	195	Galaton pictor Homeri	
Euripides inebriatus	227		
	221	Galetes cur adamatus	
Eurotas	51	22	
Eurydamas suos dentes	gallorū	gallinaceorum	
cur absorbuerit	170	certamen quando in-	
Eurydice	233	ceptum	48
Eurydices mors	eod.	Gelon Syracusius rex	
Euthymus	141	13	
Exanetus Agrigentinus	Gelon à cane excita-	tus, & solutus, metu.	
	33	eod.	
F			
Febris templum & ara	Gelonis clamor.		
	187	eod.	
foelicitas uera quæ	35	Gelonis insidiatores.	
foeminae amentes	84	233	
foeminae nude ubi uise	Gelonis metus insom-		
	85	nij	13
formice sensum an ha-	Glauco		19
beant	13	Gnathena confutat lo-	
formicarum laboriosi-	quacens		188
		Gorgias	

I N D E X.

Gorgias	19	96	
Gorgia imprudentia.	Heraclidis ebriositas		
eod.	194		
Gorgiae obitus	52	Hercules citharædus	
Gorgiae pater	19	81	
Gorgiae uestitus qualis	Herculis cognominatio		
	197	50	
Græci uinum oleo misce	Herculis columna.		
bant	196	107	
Græcorum optimi, pau	Herculis in hostes benia-		
perrimi	57	gnitas	195
Græcorum uaria uina	Hermodica		271
	196	Hieronis liberalitas	
Græcis quæ dies fuerit	142		
auspicata	46	Hieronis in fratres a-	
		mor	142
H			
Harmatodij fortitudo	quis		194
	116	Himeræus	28
Hectoris adiutor quis	Hipparchus amauit Ho-		
	194	merum	132
hedera contra phalan-	Hipparchi mors.		
giorum morsus reme-	173		
dium	12	Hipparchi sapientia.	
hedera syluestris qualis	132		
eod.	Hipparchi studium er-		
Helena à Zeuse picta	ga doctos	eod.	
	† 2	Hippias	

I N D E X.

Hippiæ uestitus	197	Iadæ	53
Hippomachus fistulicen	242	Icarus	280
Hippomachus pugil	32.	Ichus	171
eius exemplum	eod.	Illyrij uinosi	67
Hippomachum factum	imaginis Theonis expli-		
egregium in percuti-	catio		57
endo, laudato discipu-	India quales habeat co-		
lo	eod.	lumbas	14
Hippomiges quis	150	Indicæ mulieres pœna-	
Hipponici ambitio	245	rum patientes	129
hirundo peruigil	191	Indi Homero delectati	
Homerus poetarum pri-	204		
mus	150.	eius de Her Indorum cibus	84. &
cule locus	195.	& mores	89
poesis	224	Ingenuitas morum	153
Homeri poesim in Græ-	iniuriæ exempla		115
ciam quis portarit	Iolais		185
225. in ordinem quis	Ioniæ ciuitates		133
digesserit	eod.	Isas puer	116
Homeri simulacrū	227.	Ismenias adoratur regem	
& templum	eod.	Persarum 18. eius ido-	
Hyacinthus	215	lolatritia	eod.
Hyleus	213	Ismenius fons	209
hyoscyamus	11	Isocrates de Atheniensi-	
I		bus	206
Iasensium respub.	279	Ithacensium respub.	278
		iudicium	

I N D E X.

iudiciorum locus Athe-	Laodocus	90
nis	72	Lafus
Jupiter in columbâ uer-	laudis mediocritas quo-	193
sus	15	modo seruanda
L	leges proprie quibus no-	23
Lacedæmonij iusti	45.	cuerint
laboris studiosi	32	leo robustissimum ani-
Lacedæmonij ualetudi-	mal apud Græcos	200
nē quomodo tuiti.	ib.	Leocorium templum
Lacedæmoniorum ama-	195	
tores	65	leonibus ægrotantibus
Lacedæmoniorum exer-	quid medeatur	127
ciua quæ	205	Leonidas
Lacedæmoniorum fœ-	Leonnatus	143
minæ	264	λεως
Lacedæmoniorum lex	Leprea	19.
amatoria	65	20
Lacedæmoniorū respu-	Lepreas Herculi inimi-	
blica	263	ca
Lacedæmoniorum rudi	Lepreatarum respub.	
tas	205	272
Lacidias	55	Lesbium uinum
Laconica lex de corpo-	Leucanorum qui mores	196
rum colore	241	89. eorundem respu-
Lais	185	blica
Lais Anixe	254	Leucippe
Lamia	223	Leucothea
	t	Libyci

I N D E X.

Libyci sepeliunt inter se lyra Paridis 159
 Etos à bestijs 208
 Libycorum funebres hy demonios quomodo
 mni 208 peccare fecerit 251
 Linus 82 M
 Iuic à columbis an di= Macareus sacrificulus
 uerse 14 219. à dijs cur puni=
 liuiarum & columba= tus. eod. eius impie=
 rum Aristoteli quæ tas eod.
 differentia eod. Magnetum acies contra
 Locri iusti 45 Ephesios 258
 Locrensiū in Dionysij Magnetum prouerbi=
 familiam factum 146 um 274
 Locrorum respub. 276 magi Persici 42
 Luculli adiutor quis magorum sapientia. ibi.
 194 maiorum uirtus mino=
 luscinia an insomnis res an exaltet 254
 191 mali post mortē an quie
 Lycurgus Lacedæmoni= ti 93
 us 227. eius iustitiæ stu Mantinenses iusti 45
 dium 228. uxor pu= Mardus 26
 nita. eod. Massaliotica lex 53
 Lycurgo cur erutus ocu matrimonia in lapidici=
 lus. 228. eius mors nis contracta 202.
 eod. Medea proprios liberos
 Lyciorum respub. 272 an occiderit 114
 Lydorum mores 90 medicinæ olim qui stu=
 diosi

I N D E X.

diosi 153 Miltiades Cherronesi
 medicorum in Aspasiā conditor 198
 crudelitas 176 Miltiadæ tres 198
 Medon quis 133 Mimermnus eod.
 Megabyzus 28 Mineruæ simulacrum
 Melades eod. combustū sponte 209
 Melanippus 29 Minoorum respub. 276
 Melitimacies 163 Mises 26. eius donum
 Menecrates Iupiter di= ad Artaxerxem 26
 ctus 206 Mithridates uorax 21
 Menecrates medicus Mnamon 24
 205. eius epistola ad moechus ereptus ex uin=
 Philippum 206. & culis 172
 superbia eod. Mæotorum cibus 84
 Menelaus uenator 143 Molossorum respublica
 Meton seipsum liberat 272
 expeditione 223 monetam qui primò ex=
 Metopas 51 cuderint 187
 Midas 71. infans 203 mulier prægnans capi=
 Midæ formicæ impor= tis damnata 113
 tant in os frumentum mulieres luxuriosæ
 203 16
 Milesij 53 mulierum luxuriosa=
 Milo elatus ob robur rum tunicæ 16
 192. quomodo fortis Mures uaticinandi an
 46. eius robur in te= periti 12
 mendo malo eod. Murium astutia eod.
 & 4 Musæ

I N D E X.

Muse inermes cur pin-	O	
gantur	184	Obscurorum quorum-
Mycalas	47	dam nobilitatorum ex
Mycerinus	56	empla
Myrmecidas Milesius	Ochus	201
16. eiusdē et Callicra-	Oenycinus	42
tis quadrigæ	16	Olympiadis luctus
Mysteriorum festū	228	Olympus
N		59
Nauclydis pinguedo	Onchesti palus	209
241	Oricadmus pugil	171
Neleus quis	Orrhopheres	56
Nicia diligentia in sua	Ossa	59
arte	81	ouis peperit leonem
Nicippus	22	oui partus in pascuis Ni-
Nicodorus pugil	46	cippi
Nicodorus legislator fa-	P	22
ctus	Paramneum uinū	196.
Nicomachides	47	Cereri sacrum
Nicostratus 90. eius-	ead.	ead.
dem cum Laodoco dis-	Pallantia collis	187
fidium	90	Pamphas donum
Niobes filij quot	198	Panareti macies
de Niobes filiorum nu-	97	163
mero authorū contro-	Panasta cōcubina	198
uersia	198	Pariorum respub.
Nisæus	54	268
		Parrhasius pictor
		148
		Parsimonie exempla
		197
		Parthenius mons
		214
		patres

I N D E X.

patres à filijs occidi ubi	Peripatetici de anima.
iussum	89 66
Pausanias figulus	44. Perse Melophori cur di-
eius amores	197. et
mors	93
peculatores apud uete-	res
res	163
Pelias nutritus ab equa	201. eius parentes
eod.	204. re-
Pelopidas munerum cō-	temptor
dictum	174. eius
Peloponnesiaci belli ini-	255
tium	207
Peneus	59 207
Peparethiorum respub.	272
Perdiccas	143. eripit
leone catulos	290.
eius audacia	199.
proprietas	162
Periandri duo	198
Pericles	96. eius filio-
rum mors	145. eius-
dem magnanimitas	145
	273
	t s
	Pheido

I N D E X.

Phetdo 271 conijcitur in carce=
 Pherecydes confectus à rem 205. eius huma=
 pedunculis 270. nitas 205. & in pa=
 cur punitus 106 triã beneuolentia 205
 Pherenice 161 parentes 205. præ=
 Pheretime 266 cepta ultima eod.
 Philetas ferrũ in calce= Phorbas 19
 is cur habuerit. 150 Phrynichus 63. in du=
 eius macies 149. 163 cem cur electus eod.
 Philippus cur clarissimo eius metus 226
 rum liberos famulos Phthia 15. Ioui adama=
 habuerit 259. illu= ta eod.
 dit Menecrati 206. Pictores ueterum igna=
 eius continentia 139. ri 165
 dictionum eod. epi= Pigratie exempla 167
 stola ad Menecratem Pindarus tyrannus 79
 206. uictoria 139 à Corinna quomodo
 philosophia ab admini= superatus. 229. ab a=
 stratione reipub. an pibus alitus 203. eius
 aliena 68 domus ab Alexandro
 Philostratus de Aeliano honorata 222
 7 pingendi ars 136
 Philoxenus helluo 165 Pisandri uoracitas 21
 Phoea 273 pisces à polypodibus ut
 Phocion 41. 205. 236. capiantur 9
 Alexandrum quomo Pisiistratus 140. 262.
 do remunerarit 21 erga ciues qualis 154
 Pityrei

I N D E X.

Pityrei uoracitas 21 theo laudatus 43. apes
 Pittacus de fortuna 49 in ore eius mellificant
 Poenæ in seruos exem= 203. eius contempta ui=
 plum 246 ta 147. & gloria 57.
 Poliarchi deliciae 133 humilitas 95. in Agri=
 Polium uinum 196 gentinos apophtheg=
 Polycleti simulacra ma 195. pater. eod.
 242 Praxithea eod. (239
 Polycratis auxiliarij Prodigalitatibus exempla
 194. eiusdem diligen= Proeti regina amens 84.
 tia 144 Protogoras 19
 Polydorus stupidus 229 Proteæ crapula 194. es
 Polygnotus 91 iusdem educatio eod.
 Polypodes 9. eorum Protogenes pictor 200.
 insidie quales. eod. septennio pingit la=
 & robur 9 lysum eod.
 Pompeius Cratippi ia= prouerbium de Phryni=
 nuam cur frequenta= cho 226
 rit 131. eius in admi Proxenus 194
 nistranda reipub. sedu Ptolemaeus Trypho 252
 litas eod. eius munificentia 224
 Posidippus 21 puerorum qui primi da=
 placenta Socrati missa matores 221
 175 Pythagoræ de ueritate
 Platanus à Xerxe quo= sententia 210. eiusdẽ mi=
 modo amata 40 rabiles opiniones 100.
 Plato 49. 170. à Timo uestitus 194
 Pytha=

I N D E X.

Pythagorici à quo adiu- ti	194	Romæ quis cōditor	129
Pythius Apollo unde co- gnominatus	47	Romanorum in Pyrrhū fidelitas	197
Pytheas orator	251	Romanis cū Lacedæmo- nijs quæ lex commu- nis	82
Q			
Quadrigæ sub muscam absconse	15	Romuli & Remi qui pa- rentes	129
R			
Ranæ Aegyptiæ 10. ea= rum calliditas 10. ea= rundem cum uaro cō= certatio eod.	10. ea= 10. ea= eod.	Sacrarum equi 199. & mores circa matrimo- nium. eod. mores in luctu eod.	199. & eod. eod.
Reginorum respu. regis officium quod rerumpub. amatorū ex empla regnum nobilis seruitus 44	274 243 249 249 44	sacri belli initium quod 207 Samiorum respub. 269 Samios quomodo nota- rint Athenienses 34 Sannyrio stupidus 225 Sannyrionis macies 163 Sappho 191 Sardoarum lex 89 satyrus fistulator 82 satyri 84 Sauromatarum cibus quis eod. Scipio munerum con- temptor	274 243 269 34 225 163 191 89 82 84 eod. temptor

I N D E X.

temptor	174	populi 23. de trucida tis à tyrannis 35. lo- quax 37. munerū con- temptor 155. refellit ia- ctantiam scorti 232. se- nex & egrotus 52. ta- xatus ab Aristophane 37. eius corpus 230. ei- usdem de Apollodori consilio estimatio 15. & deliciae 96. genius 131. mors 15. sermo- nes 245. uultus nō mu- tatus 146
Scytharius	54	Solon quis 45. Mega- reses quomodo uicerit 130. eius leges 136. σεισάχθης 262. στρα- τάγεια 130
Semiramis Assyria	200	Somnus mortis frater 52
Sesostris	185	Spartata & amor nihil turpe norunt 66
Sibylla Aegyptia	18	Smindyrides Sybarita 193. eius deliciae. eod. & uoracitas. eod. de- liciae eod. quos exempla 225
Sibylla Cymæa 198 Eri- thraea. eod. Iudæa. eod. Samia. eod. Sardiana. eod.	198	Stratonicus citharcedus dem erigit cōtra metū 244
Sibyllæ quatuor	eod.	
Siciliæ lapidicinæ	202	
Siculus quidā bonis ocu- lis præditus	176	
Silenus	71	
Sileni	84	
Silphiū ubi crescat	199	
simiarum esus remedi- um leonibus	12	
Simmiæ	15	
Sinætas	24	
Smilacis copia ubi	59	

Sues

I N D E X.

Sues agrestes medici 11 temporis aestimatio ad
 Syagrius poeta 247 pud Lacedaemonios 32
 Sybaritæ 17 Tenedus insula 268
 Sybaritæ ridicula histo- Tenediorum respu. 267
 ria 247 Terpander 205
 T testudines marine 11. ea
 Tachi mors 107 rum ratio. eod. cur ab
 talentum Babylonicū 19 scendant sobolem eod.
 Timocreon uorax 21 partū in terra edūt. ib.
 Tapyrorum uinolentia Thales 201
 66 Thasius pictor 92
 Tarentini temulenti Thasiū uinum 196. eius
 196 quæ proprietates 222
 Tarentinorum ieiuni- Theagenes eiectus in exi-
 um 114 lium 270
 Tawrostheneis uictoria Thebæ ab Alexandro ca-
 142 pte 222
 Telemachi adiutor quis Thebani Corinna 229
 194 eorum prodigia 209.
 Telephus à cerua nutri- lex de infantibus 33
 tus 201 Themistocles Hieronem
 Telephi parētes qui. ibi. prohibet à ludo 145.
 Telmissus 51 renunciat prodigalita-
 Temesensis heros 141 ti 36. quercubus simi-
 Tempe Theffalica 59 lis 152. eius et Aristide
 Templum uoracitatis certamen 237
 ubi 22 Theon 58
 Theopa

I N D E X.

Theopa 195 tyrannus ab amasio in-
 Theffiensium resp. 280 terfectus 136
 Theffalus 262 tyranni in Melanippum
 Theramenes 153 miseratio 30
 Thraces uinosi 67. eo Tyrrenorum respub.
 rum respub. 275 272
 Thraciæ regis crudeli- Tyrteus 205
 tas in liberos 110 V
 Thrasylli furor 104 Varus 10
 Thucydides 205 Vaticinium Anaxarchi
 Thurij 211. colunt Bo= 156
 ream eod. Veneris è Sicilia disces-
 Thyi uoracitas 21 sus in Libyam 15
 Timandridas 253 ueritas donum dei 210
 Timesias 186 uestitus splendidus 153
 Timolaus 54 ueterum proprietates
 Timotheus 35. eius foe 100
 licitas eod. de Platonis Vici per fumum quomo-
 foelicitate sentētia. ib. do capti 199
 Tirynthiorum cibus 84 Vlyffes quo adiutore u-
 Tithraustes 18 sus 194. eiusdem in-
 Titormus 192. eius ro sania 223
 bur eod. unitas in repub. quomo-
 Tityri 84 do retinenda 250
 Tryzus qualis tyrannus uoraces apud antiquos
 247 qui fuerint 28
 Tyndarides 92 uulpes marina 72.
 hano

I N D E X.

homo cur non capiatur. eod.	earundem uersutia eod.	Xerxes bibit aquam p[ur]am tridam 200. in Lydia
		cur tam diu moratus 40. eius commeatus 200. & benefactor ob aquam praebitam. eod.
X		
Xantippes de dictum	Socrate 141	
Z		
Xenagoras amphora cur dictus 194.	eius ebrietas eod.	Zaleucus 52. 229. eius lex de abstinentia uini 53
Xenocle Euripides qui bus fuerit inferior 34.	eiusdem uictoria contra Euripidem eod.	Zenon 154. Zeusidis picturae 246. & imago 253. & pueri 28
Xenocratis patientia 243		Zoilus 174. canis. eod.
Xenophon filij obitum quomodo tulerit 62.	eius pulchritudinis amor 78	eius patria. eod. praceptor. eod. habitus eod.

F I N I S.

BASILEAE, EX OFFICINA

Ioannis Oporini, Anno Salutis humanae

1128 M. D. XLVIII.

Mense Decembri.